

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	24.02.2012
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2012
Avaldamismärge:	RT I, 14.02.2012, 2

Riigihangete seadus¹

Vastu võetud 24.01.2007

[RT I 2007, 15, 76](#)

jõustumine 01.05.2007

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.03.2008	RT I 2008, 14, 92	28.03.2008, osaliselt 01.12.2009
08.06.2009	RT III 2009, 30, 218	08.06.2009
21.04.2010	RT I 2010, 20, 102	01.07.2010, osaliselt 01.01.2011
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26)
16.12.2010	RT I, 31.12.2010, 2	01.01.2011, osaliselt 01.01.2012 ja 01.01.2013
16.12.2010	RT I, 06.01.2011, 1	16.01.2011
27.01.2011	RT I, 23.02.2011, 3	01.01.2012
25.01.2012	RT I, 14.02.2012, 1	24.02.2012

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Eesmärk

Käesoleva seaduse eesmärk on tagada hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine ning olemasolevate konkurentsitingimuste efektiivne ärakasutamine riigihankel.

§ 2. Reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab riigihanke teostamise korra, riigihankega seotud subjektide õigused ja kohustused, riikliku järelevalve teostamise ja vaidlustuste lahendamise korra ning vastutuse käesoleva seaduse rikkumise eest.

(2) Riigihangeteks käesoleva seaduse tähenduses on asjade ostmine, teenuste tellimine, ideekonkursside korraldamine, ehitustööde tellimine ja ehitustööde ning teenuste kontsessioonide andmine hankija poolt, samuti ehitustööde tellimine ehitustöö kontsessionääri poolt.

§ 3. Riigihanke korraldamise üldpõhimõtted

Riigihanke korraldamisel on hankija kohustatud järgima järgmisi põhimõtteid:

- 1) hankija peab kasutama rahalisi vahendeid säästlikult ja otstarbekalt ning saavutama riigihanke eesmärgi mõistliku hinnaga, tagades konkurentsi korral erinevate pakkumuste võrdlemise teel parima võimaliku hinna ja kvaliteedi suhte;
- 2) hankija peab tagama riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse;
- 3) hankija peab kohtlema kõiki isikuid, kelle elu- või asukoht on Eestis, mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, muus Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Maailma Kaubandusorganisatsiooni riigihankepinguga (*Government Procurement Agreement – GPA*) ühinenud riigis, võrdselt ja mittediskrimineerivalt ning jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud ja kriteeriumid oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud;
- 4) hankija peab tagama olemasoleva konkurentsi efektiivse ärakasutamise riigihankel, kusjuures avalik-õigusliku juriidilise isiku või avalikke vahendeid kasutava eraõigusliku isiku osalemine riigihankes ei tohi moonutada konkurentsi tema poolt avalike vahendite kasutamise tõttu;
- 5) hankija peab vältima konkurentsi kahjustavat huvide konflikti;
- 6) võimaluse korral peab hankija eelistama keskkonناسäästlikke lahendusi.

§ 4. Hankeleping

(1) Hankeleping käesoleva seaduse tähenduses on riigihanke tulemusena ühe või mitme hankija poolt ühe või mitme isikuga sõlmitud vastastikuste varaliste kohustustega leping, mille esemeks on asjad, teenused või ehitustööd. Hankelepingule kohaldatakse õigusaktides vastava lepingu liigi kohta sätestatud.

(2) Hankelepingu võib hankija sõlmida üksnes käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras. Seaduses sätestatud nõuete järgimata jätmine ei mõjuta hankelepingu kehtivust, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(3) Ehitustööde hankelepinguga tellitakse:

1) Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 213/2008, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ riigihankemenetluste kohta seoses CPV läbivaatamisega (ELT L 74, 15.03.2008, lk 1–375) (edaspidi *CPV määrus*), V lisas nimetatud ehitustöö tegemist või ehitustöö tegemist koos projekteerimisega,

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

2) ehitise ehitamist või ehitamist koos projekteerimisega või

3) enne kinnisasja või sellega seotud õiguse omandamist, üürimist või rentimist hankija poolt või muul õiguslikul alusel hankija kasutusse andmist selle kinnisasja suhtes ehitustöö tegemist vastavalt hankija esitatud nõuetele mis tahes viisil ja vahenditega.

(4) Asjade hankelepinguga ostetakse, samuti üüritakse, renditakse või liisitakse asju kas asja omandamise õigusega või ilma. Hankelepingut, mis hõlmab lisaks ka asjade kohaletoomist või asjade paigaldustöid, loetakse samuti asjade hankelepinguks.

(5) Teenuste hankelepinguga tellitakse CPV määruse VI ja VII lisas nimetatud teenuseid. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna teenuste hankelepinguga tellitakse käesoleva seaduse lisades 3 ja 4 nimetatud teenuseid.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

(6) Hankelepingut, millega ostetakse asju ja tellitakse CPV määruse VI ja VII lisas nimetatud teenuseid, loetakse teenuste hankelepinguks juhul, kui hankelepinguga tellitavate teenuste eeldatav maksumus ületab ostetavate asjade eeldatava maksumuse. Muul juhul on tegemist asjade hankelepinguga.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(7) Hankelepingut, millega ostetakse asju või tellitakse CPV määruse VI ja VII lisas nimetatud teenuseid ja mis hõlmab lisaks nendele ka V lisas nimetatud ehitustööde tellimist, mis on kõrvalise iseloomuga ega ole hankelepingu peamiseks eesmärgiks, loetakse vastavalt asjade või teenuste hankelepinguks.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(8) Hankija ei või ehitustööde hankelepinguga osta asju ega tellida teenuseid, mille ostmine või tellimine koos ehitustöödega ei ole selle hankelepingu esemeks olevateks ehitustöödeks vajalik.

§ 5. Hankelepingu vorm

(1) Hankelepingu peab hankija sõlmima kirjalikus vormis, kui selle maksumus ilma käibemaksuta on vähemalt 10 000 eurot.

(2) Iga hankija kehtestab vorminõuded enda sõlmitavatele hankelepingutele, mille maksumus jääb alla käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määra.

(3) Käesolevas paragrahvis nimetatud vormi järgimata jätmine ei mõjuta hankelepingu kehtivust.

§ 6. Kontsessioonid

(1) Ehitustööde kontsessiooni andmine käesoleva seaduse tähenduses toimub lepinguga, mille ese on sama, mis käesoleva seaduse § 4 lõikes 3 nimetatud ehitustööde hankelepingul ja mille kohaselt seisneb tasu samas lõikes

nimetatud tegevuse eest kontsessioonärile antud ehitise ekspluateerimise õiguses või selles õiguses koos hankija rahalise maksega.

(2) Teenuste kontsessiooni andmine käesoleva seaduse tähenduses toimub hankelepinguga, mille esemeks on CPV määruse VI ja VII lisas nimetatud teenuste tellimine ja mille kohaselt tasu teenuse osutamise eest seisneb kontsessioonärile antud õiguses osutada seda teenust ja saada selle teenuse kasutajatelt tasu teenuse osutamise eest või selles õiguses koos hankija rahalise maksega.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 6¹. Avaliku ja erasektori koostöö

Avaliku ja erasektori koostöö käesoleva seaduse tähenduses on hankemenetluse, ehitustööde või teenuste kontsessiooni andmise teel sõlmitud hankelepingu alusel ehitustööde teostamine või teenuste osutamine, kus samaaegselt on täidetud alljärgnevad tingimused:

- 1) koostöö eesmärgiks on ehitustöö teostamine või teenuse osutamine avalikes huvides;
- 2) koostöö kestab vähemalt 20 aastat;
- 3) hankija ja pakkuja kasutavad ühiselt koostööks vajalikke vahendeid, näiteks asju, raha, oskusteavet, kogemust;
- 4) hankija ja pakkuja jagavad koostöö vastutust ning riske.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 7. Raamleping

(1) Raamleping käesoleva seaduse tähenduses on riigihanke tulemusena tekkiv ühe või mitme hankija poolt ühe või mitme isikuga sõlmitud leping, millega kehtestatakse lepingu kehtivusaja vältel selle alusel sõlmitavaid hankelepinguid reguleerivad tingimused eelkõige kas hinna või hinna ja ettenähtud koguste või mahtude kohta.

(2) Raamlepingutele kohaldatakse hankelepingute kohta käivaid sätteid, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

§ 8. Dünaamiline hankesüsteem

(1) Dünaamiline hankesüsteem käesoleva seaduse tähenduses on elektrooniline hankelepingute sõlmimise protsess, mille käigus kõik huvitatud isikud, kes vastavad hankija kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele ja esitavad hankija koostatud tehnilisele kirjeldusele vastava esialgse pakkumuse, saavad sellega liituda ning hankija võib sõlmida hankelepinguid dünaamilise hankesüsteemiga liitunud pakkujatega selle kasutusaja jooksul lihtsustatud korras.

(2) Dünaamilise hankesüsteemi võib hankija luua tähtajaga kuni neli aastat, kui sellest pikem tähtaeg ei ole dünaamilise hankesüsteemi esemest tulenevalt objektiivselt vajalik ja põhjendatud. Dünaamilise hankesüsteemi loomisel ja selle alusel hankelepingute sõlmimisel lähtub hankija muu hulgas käesoleva seaduse § 58 lõigetes 2 ja 3 sätestatust.

(3) Dünaamilise hankesüsteemi loomise ja kasutamise tingimused ja korra ning dünaamilise hankesüsteemi alusel hankelepingute sõlmimise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

(4) Esialgne pakkumus käesoleva seaduse tähenduses on isiku tahteavaldus dünaamilise hankesüsteemiga liitumiseks, mis vastab hankija koostatud tehnilisele kirjeldusele. Esialgne pakkumus ei ole tahteavaldus hankelepingu sõlmimiseks.

[RT I 2008, 14, 92- jõust. 01.12.2009]

§ 9. Ideekonkurss

(1) Ideekonkurss käesoleva seaduse tähenduses on menetlus, mille tulemusena hankija võib omandada konkursi käigus žürii väljavalitud kavandi või projekti peamiselt planeeringute, arhitektuuri, inseneritööde, infosüsteemide või tarkvara arendamise või andmetöötluse valdkonnas.

(2) Ideekonkursi võib korraldada eesmärgiga sõlmida ideekonkursi võitjaga teenuste hankeleping või üksnes eesmärgiga leida hankijale sobiv ideelahendus, andes võitjatele auhindu või makstes osalejatele osalemistasusid.

§ 10. Hankija

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda on kohustatud järgima järgmised isikud ja asutused (edaspidi *hankija*):

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohalike omavalitsuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;

4) sihtasutus, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktis 2 või 3 nimetatud isikud või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad punktides 1–3 nimetatud isikud;

5) mittetulundusühing, mille liikmetest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud isikud;

6) muu eraõiguslik juriidiline isik, mis vastab käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tunnustele.

(2) Hankija käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 6 tähenduses on eraõiguslik juriidiline isik:

1) mis on asutatud eesmärgiga täita või mis täidab põhi- või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärist iseloomu, ja

2) mida põhiliselt rahastavad või mille juhtimis-, haldus- või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi lõike 1 punktides 1–5 või teised punktis 6 nimetatud isikud või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastavad isikud.

(3) Tegutsemisel käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud valdkondades on hankija käesoleva seaduse tähenduses ka:

1) isik, kellele on antud eri- või ainuõigus tegutseda §-des 83–89 nimetatud valdkondades;

2) äriühing, mille osa- või aktsiakapitalist rohkem kui poolt omavad või mille aktsiate või osadega esindatud häältel rohkem kui poolt valitsevad või mille juhatuse või nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad otseselt või kaudselt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikud või need isikud koos mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi vastavate isikutega.

(4) [Kehtetu -RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(5) Vabariigi Valitsuse määratud ulatuses korraldavad käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud hankijate, välja arvatud põhiseaduslike institutsioonide eest riigihankeid Vabariigi Valitsuse määratud asutused või isikud.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(6) Käesoleva seaduse tähenduses on keskne hankija käesolevas paragrahvis nimetatud hankija, kes ostab asju, tellib teenuseid ja ehitustöid või korraldab hankemenetlusi asjade ostmiseks ning teenuste ja ehitustööde tellimiseks teiste käesolevas paragrahvis nimetatud hankijate nimel.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 11. Hankija finantseeritavate ehitustööde ja hankijale üleantava kinnisasja ehitustööde tellimine teiste isikute poolt

(1) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija kohta käivaid käesoleva seaduse sätteid on kohustatud järgima iga isik, kui ta tellib § 10 lõikes 1 nimetatud isikute poolt rohkem kui 50 protsendi ulatuses rahastatavaid:

1) CPV määruse V lisa klassis 45.21 nimetatud insenertehniliste rajatiste või meditsiini- või haridusasutuste hoonete, haldushoonete või spordi-, puhke- või vaba aja veetmise rajatiste ehitustöid ja nende ehitustööde eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne riigihanke piirmääraga ehitustööde hankelepingute korral või ületab seda või

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud ehitustöödega seotud teenuseid ja nende teenuste eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne riigihanke piirmääraga asjade ja teenuste hankelepingu korral või ületab seda.

(2) Ehitustööde hankelepingu sõlmimisel on iga isik, kes tellib käesoleva seaduse § 4 lõike 3 punktis 3 nimetatud ehitustöid kinnisasja või sellega seotud õiguse hankijale üleandmise või muu kinnisasja kasutamiseiga seotud kohustuse täitmiseks, kohustatud järgima vastava hankija kohta käivaid käesoleva seaduse sätteid.

§ 12. Pakkujate ja taotlejate

(1) Pakkujate käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes on esitanud hankemenetluses pakkumuse või dunaamilise hankesüsteemi korral esialgse pakkumuse.

(2) Taotleja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes on esitanud hankijale hankemenetluses osalemise taotluse piiratud hankemenetluse, väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi korral.

(3) Pakkujate või taotlejate võib olla iga isik, kes pakub asju, teenuseid või ehitustööde tegemist turul. Hankija võib piirata hanketeates pakkujate ja taotlejate ringi hankemenetluses, lubamata hankemenetluses osaleda muudest kui käesoleva seaduse § 3 punktis 3 nimetatud riikidest pärit isikutel või andes § 3 punktis 3 nimetatud riikidest pärit isikute esitatud pakkumustele eeliseid muudest riikidest pärit isikute esitatud pakkumuste ees.

(4) Isikud võivad esitada pakkumuse, esialgse pakkumuse või hankemenetluses osalemise taotluse ühiselt (edaspidi vastavalt *ühispakkujad* ja *ühistaotlejad*), kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(5) Ühispakkujad või ühistaotlejad nimetavad hankemenetlusega ning hankelepingu sõlmimise ja täitmiseiga seotud toimingute tegemiseks volitatud esindaja.

(6) Hankija ei või ühise pakkumuse või ühise hankemenetluses osalemise taotluse vastuvõtmise eeldusena nõuda, et ühispakkujad või ühistaotlejad oleksid moodustanud juriidilise isiku või muus õiguslikus vormis ühinenud. Kui ühispakkujate vaheliste õiguslike suhete teataval viisil ja teatavas mahus määratlemine on hankelepingu eseme olemusest lähtuvalt vajalik hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks, võib hankija nõuda vastavat määratlemist hankelepingu täitmise ajaks.

(7) Pakkujaga või taotlejaga seotud ettevõtja käesoleva seaduse tähenduses on mis tahes ettevõtja, mis on otseselt või kaudselt pakkuja või taotleja valitseva mõju all või mille valitseva mõju all on pakkuja või taotleja või mis koos pakkuja või taotlejaga on omandiõiguse, rahalise osaluse, õigusakti või muul alusel kolmanda isiku valitseva mõju all. Eeldatakse, et ettevõtjal on teise ettevõtja suhtes valitsev mõju, kui ta otseselt või kaudselt omab või valitseb üle poole teise ettevõtja osa- või aktsiakapitalist või osade või aktsiatega esindatud häälest või võib nimetada rohkem kui poole teise ettevõtja juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest.

§ 13. Riigihangete konsolideerimine ja korraldamise volitamine

(1) Hankijad võivad korraldada riigihanke ühiselt, volitades ühte hankijatest riigihanget korraldama. Ühiselt riigihanget korraldades ei või hankijad jätta kohaldamata reegleid, mida vähemalt üks neist peaks käesoleva seaduse kohaselt kohaldama sellise riigihanke korraldamisel üksi. Riigihanke ühiselt korraldamisel kohaldatakse reegleid hankelepingute summeeritud eeldatavast maksumusest lähtudes.

(2) Hankijal on õigus volitada teisi hankijaid täitma kõiki tema riigihanke korraldamisega seotud käesolevast seadusest tulenevaid kohustusi.

(3) Hankijal on õigus volitada teisi isikuid tegema hankemenetlusega seotud toiminguid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud volitus antakse kirjalikus vormis.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

§ 13¹. Hankekord

Hankija kehtestab asutusesisese hankekorra, kui tema poolt ühes eelarveaastas planeeritavate asjade ja teenuste riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 80 000 eurot või ehitustööde riigihangete eeldatav kogumaksumus ületab 500 000 eurot. Hankekord reguleerib muu hulgas:

- 1) riigihanke planeerimise, sealhulgas iga-aastase hankeplaani koostamise ja kinnitamise korra ning tähtpäeva;
- 2) riigihanke eest vastutava isiku või isikud või nende määramise, sealhulgas hankelepingu täitmise eest vastutava isiku määramise;
- 3) allapoole käesoleva seaduse § 15 lõikes 3 nimetatud piirmäära jäävate riigihangete korraldamise korra, mis tagab §-s 3 sätestatud riigihanke põhimõtete järgimise;
- 4) lihtsustatud korras tellitava teenuse tellimise korra.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

§ 14. Erandid

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama, kui:

1) ostetakse asju või tellitakse teenuseid või ehitustöid või antakse kontsessioon või korraldatakse ideekonkurss peamise eesmärgiga pakkuda või opereerida avalikkusele kättesaadavaid elektroonilise side võrke või pakkuda avalikkusele elektroonilise side teenust elektroonilise side seaduse tähenduses;

2) sõlmitav leping või korraldatav ideekonkurss on seotud riigisaladusega või salastatud välisteabega riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduse tähenduses või Eesti Panga turvalisuse või avaldamisele mittekuuluva teabega või kui lepingu täitmine eeldab kooskõlas õigusaktidega eriliste turvalisusnõuete täitmist või kui erandi kohaldamine on otseselt vajalik riigi oluliste huvide kaitsmiseks;

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

3) asju ostetakse või ehitustöid tellitakse või ehitustööde kontsessioon antakse Eesti ja mõne välisriigi, välja arvatud Euroopa Liidu liikmesriigi vahel sõlmitud Euroopa Ühenduse asutamislepinguga kooskõlas olevast välislepingust tulenevate reeglite kohaselt ja nende asjade ostmise või ehitustööde tellimise või ehitustööde kontsessiooni andmise eesmärk on Eesti ja välisriigi ehitustöö ühine teostamine või ehitise ühine kasutamine või kui teenuseid tellitakse või ideekonkurss korraldatakse sellisest välislepingust tulenevate reeglite kohaselt ja nende teenuste tellimise või ideekonkursi korraldamise eesmärk on Eesti ja välisriigi ühise projekti rakendamine või kasutamine;

4) leping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse sõjaväeüksuste paigutamisega seotud välislepingu alusel;

5) leping sõlmitakse või ideekonkurss korraldatakse rahvusvahelise organisatsiooni erimenetluse alusel;

6) leping sõlmitakse kinnisasja või sellega seotud õiguste omandamiseks, üürimiseks või rentimiseks, sõltumata lepingu liigist;

7) teenuste tellimise leping sõlmitakse programmimaterjali või selle osa omandamiseks, arendamiseks, tootmiseks või koostootmiseks meediateenuse osutajate poolt ja saateajaga seotud lepingute sõlmimisel;

[RT I, 06.01.2011, 1- jõust. 16.01.2011]

8) tellitakse vahekohtu- või lepitusteenust;

- 9) tellitakse väärtpaberite või muude finantsinstrumentide emitteerimise, ostu, müügi või loovutamise seotud finantsteenust, sealhulgas raha või kapitali kaasamisega seotud teenust ja Eesti Panga osutatavaid teenuseid;
- 10) sõlmitakse tööleping;
- 11) tellitakse teadus- ja arendusteenuseid;
- 12) tellitakse teenuseid teiselt hankijalt või hankijate ühenduselt, kellele on Euroopa Ühenduse asutamislepingu nõuetega kooskõlas oleva õigusakti alusel antud ainuõigus selle teenuse osutamiseks vastaval territooriumil.
- 13) [kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud välislepingu sõlmimisest teavitab selle sõlminud hankija viivitamata kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 6 nimetatud erandit ei kohaldata kinnisasjade või nendega seotud õiguste omandamise, üürimise või rentimisega seotud finantsteenuste tellimisele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 11 nimetatud erandit ei kohaldata juhul, kui sellest uuringust tuleneb kasu üksnes hankijale ja tellitud teenuse eest tasub täies ulatuses hankija.

(5) Kui käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud riigikaitse valdkonnas tegutsev hankija sõlmib kaitsetstarbelise lepingu, kohaldatakse ta käesolevas seaduses sätestatud korda ulatuses, mis on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 346 ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevaga.
[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 14¹. Sisetehing

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama sisetehingutele.

(2) Sisetehing on hankija leping äriühinguga, mille kõik aktsiad või osad kuuluvad otseselt sellele hankijale või talle koos teiste hankijatega või sihtasutusega, mille ainuasutaja on see hankija või mille kõik asutajad on see hankija koos teiste hankijatega.

(3) Sisetehingu võib sõlmida, kui:

- 1) sellega ei anta teenuste kontsessiooni;
- 2) sellega ostetava asja või teenuse saajaks on vahetult hankija;
- 3) hankija lepingupooleks oleva äriühingu või sihtasutuse tegevus on peamiselt seotud asjade müümise, teenuste osutamisega või ehitustööde tegemisega tema osanikuks, aktsionäriks või asutajaks olevale hankijale või hankijatele ning vastav kohustus sisaldub ka põhikirjas;
- 4) hankija lepingupooleks olev äriühing või sihtasutus tegutseb osanike, aktsionäride või asutajaks olevate hankijate huvides hankija territoriaalse pädevuse piires ning vastav kohustus sisaldub ka põhikirjas;
- 5) hankija lepingupooleks oleva äriühingu üldkoosoleku või osanike koosoleku otsused või sihtasutuse nõukogu koosoleku otsused võetakse vastu ühehäälselt ning vastav kohustus sisaldub ka põhikirjas;
- 6) aktsiaseltsi, mis on hankija lepingupooleks ja mille aktsiad kuuluvad kahele või enamale hankijale, põhikirjaga on ette nähtud teiste aktsionärideks olevate hankijate ostueesõigus ning aktsiaseltsi taotlusel on Eesti väärtpaberite keskreistrisse kantud ostueesõiguse kohta märge.

(4) Kui pärast sisetehingu sõlmimist ilmneb, et täidetud ei ole vähemalt üks käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 nimetatud nõue, tuleb asja või teenuse ostmiseks või ehitustööde tellimiseks hankijal algatada riigihankemenetlus 14 päeva jooksul.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 15. Piirmäärad

(1) Riigihanke hankemenetluse korraldamise, ehitustööde kontsessiooni andmise ja ideekonkursi korraldamise kohustuse maksumuse piirmäär (edaspidi *riigihanke piirmäär*) käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) 2007. aastal alustatud riigihangete puhul asjade ja teenuste hankelepingu ning ideekonkursi korral 30 000 eurot, ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessiooni korral 190 000 eurot;
- 2) 2008. aastal ja hiljem alustatud riigihangete puhul asjade ja teenuste hankelepingu ning ideekonkursi korral 40 000 eurot, ehitustööde hankelepingu ja ehitustööde kontsessiooni korral 250 000 eurot.

(2) Rahvusvaheline piirmäär on summa, mille kehtestab perioodiliselt Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused (ELT L 134, 30.04.2004, lk 1–113) artikli 69 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, 30.04.2004, lk 114–240) artikli 78 alusel ning mis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Rahvusvahelise piirmäära avaldab riigihangete registri (edaspidi ka *register*) vastutav töötleja oma veebilehel viivitamata pärast selle igakordset avaldamist Euroopa Komisjoni poolt.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2¹) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmäär on summa, mille kehtestab perioodiliselt Euroopa Komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute

sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.08.2009, lk 76–136), artikli 68 alusel ning mis avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmäära avaldab registri vastutav töötleja registri veebilehel viivitamata pärast selle igakordset avaldamist Euroopa Komisjoni poolt.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

(3) Lihthanke korraldamise kohustuse maksumuse piirmäär (edaspidi *lihthanke piirmäär*) käesoleva seaduse tähenduses on 10 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingu ning 30 000 eurot ehitustööde hankelepingu korral. Lihthanke piirmäär kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangete puhul on 40 000 eurot asjade ja teenuste hankelepingu ning 250 000 eurot ehitustööde hankelepingu korral.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 16. Menetlusreeglite kohaldamine hankelepingu sõlmimisel

(1) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija ei ole kohustatud käesolevas seaduses sätestatud korras hankemenetlust korraldama, kui hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on väiksem kui riigihanke piirmäär. Sellisel juhul lähtub hankija hankelepingu sõlmimisel riigihanke korraldamise üldpõhimõtetest ja käesoleva seaduse §-st 18².

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

(2) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija kohaldab hankelepingu sõlmimisel 2. peatükis sätestatud korda, kui hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(2¹) Käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud hankija võib kohaldada kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankelepingu sõlmimisel 2. peatükis sätestatud korda 5¹. peatükis sätestatud erisustega, kui hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmääraga või ületab seda.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

(3) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija võib kohaldada hankelepingu sõlmimisel 2. peatükis sätestatud korra asemel 5. peatükis sätestatud korda, kui ta sõlmib hankelepingu, mille peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega §-des 83–89 nimetatud valdkondades ja hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(4) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud hankija ei ole kohustatud käesolevas seaduses sätestatud korras hankemenetlust korraldama, kui hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on väiksem kui rahvusvaheline piirmäär. Sellisel juhul lähtub hankija hankelepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-st 18².

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

(5) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud hankija kohaldab 5. peatükis sätestatud korda, kui ta sõlmib hankelepingu, mille peamine eesmärk on seotud tema tegutsemisega §-des 83–89 nimetatud valdkondades ja hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda. Nimetatud kohustus kehtib ka juhul, kui hankelepingu sõlmimine on seotud hankija tegutsemisega §-des 83–89 nimetatud valdkondades, kuid hankelepingu peamist eesmärki ei ole võimalik määratleda.

(6) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

(7) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

(8) Hankijal on õigus kohaldada riigihanke, rahvusvahelisest või lihthanke piirmäärast või hankelepingu olemusest tulenevalt kohustuslikku korda ka hankelepingu sõlmimisel, mille eeldatav maksumus ei ulatu vastava rahalise määrani või mis oma olemuselt ei vasta seda korda tingivale tunnusele.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

(9) Kui hankija alustab hankemenetlust ilma vastava seadusest tuleneva kohustuseta, on ta kohustatud järgima vastavat käesolevas seaduses sätestatud hankemenetluse korda.

§ 17. Menetlusreeglite kohaldamine kontsessiooni andmisel

(1) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija kohaldab ehitustööde kontsessiooni andmisel 3. peatükis sätestatud korda, kui ehitustööde kontsessiooni alusel tehtavate ehitustööde eeldatav kogumaksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(2) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija kohaldab teenuste kontsessiooni andmisel 2. peatükis sätestatud avatud hankemenetluse või väljakuulutamisega läbiraakimistega hankemenetluse korda, kui teenuse kontsessiooni alusel osutatavate teenuste eeldatav kogumaksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab

seada. Kui teenuse kontsessiooni alusel osutatavate teenuste eeldatav kogumaksumus on väiksem riigihanke piirmäärast, lähtub § 10 lõikes 1 nimetatud hankija teenuste kontsessiooni andmisel §-st 18².
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

(3) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija ei ole kohustatud järgima käesolevas seaduses sätestatud ehitustööde kontsessiooni andmise korda ja lähtub ehitustööde kontsessiooni andmisel §-st 18², kui ta annab ehitustööde kontsessiooni seoses tegutsemisega §-des 83–89 nimetatud valdkondades või kui ehitustööde kontsessiooni alusel tehtavate ehitustööde eeldatav kogumaksumus on väiksem riigihanke piirmäärast.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

(4) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud hankija ei ole kohustatud järgima käesolevas seaduses sätestatud ehitustööde ja teenuste kontsessiooni andmise korda ning lähtub ehitustööde ja teenuste kontsessiooni andmisel §-st 18².
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

§ 18. Menetlusreeglite kohaldamine ideekonkursi korraldamisel

(1) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija kohaldab ideekonkursi korraldamisel 4. peatükis sätestatud korda, kui ideekonkursi eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(2) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud hankija kohaldab ideekonkursi korraldamisel 4. peatükis sätestatud korda, kui ta korraldab ideekonkursi seoses tema tegutsemisega §-des 83–89 nimetatud valdkondades ja ideekonkursi eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda.

§ 18¹. Ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirjad

(1) Ehitustööde riigihanke piirmäära ületavate ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirja kehtestab Vabariigi Valitsusmajandus- ja kommunikatsiooniministri ettepanekul.

(2) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna ehitustööde ja ehitiste projekteerimise riigihangete korraldamise eeskirja võib määrusega kehtestada Vabariigi Valitsuskaitseministri ettepanekul.
04.07.2012 10:52

Veaparandus - Parandatud lõike sõnastus. Alus: "Riigi Teataja seaduse" § 10 lg 4.
[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 18². Lihthanke korraldamine

(1) Lihthange algab lihthanke teate avaldamisega registris ning lõpeb käesoleva seaduse § 29 lõikes 3 sätestatud juhtudel.

(2) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud hankija esitab lihthanke teate registrile avaldamiseks, kui hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne lihthanke piirmääraga või ületab seda. Paragrahvi 10 lõikes 3 nimetatud hankija esitab lihthanke teate registrile avaldamiseks, kui hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Hankija määrab lihthanke teates pakkumuste esitamiseks mõistliku tähtaja, mis ei või olla lühem kui neli tööpäeva, lähtudes hankelepingu esemeks olevatest asjadest, teenustest või ehitustöödest.

(4) Hankija võib lihthanke korraldamiseks kehtestada lihthanke dokumendi, lähtudes hankelepingu esemeks olevatest asjadest, teenustest või ehitustöödest. Lihthanke dokumendi koostamisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-s 24, § 31 lõigetes 2–5 ja 8, §-des 32 ja 33, § 38 lõigetes 1–3¹ ja 5, §-des 39–41, §-des 47–50 sätestatud või mõnest neist. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas lihthanke dokumendi koostamisel võib hankija lähtuda käesoleva seaduse 5¹. peatükis sätestatud erisustest. Kui hankija ei kehtesta lihthanke dokumenti, lähtub hankija lihthanke korraldamisel riigihanke üldpõhimõtetest.
[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

(5) Hankija lisab lihthanke teatesse viite elektronposti või veebiaadressile või lisab lihthanke dokumendid registrisse, mille kaudu on huvitatud isikul võimalik lihthanke dokumente elektrooniliselt välja võtta. Huvitatud isikute registreerimisele kohaldatakse käesoleva seaduse § 57 lõikes 1¹ sätestatud.

(6) Hankija võib lihthanke korraldada järjestikuste etappidena või pidada lihthanke läbirääkimisi. Hankija sätestab sellise võimaluse ja tingimused lihthanke teates.

(7) Lihthanke tehtud otsustest teavitamisel lähtub hankija käesoleva seaduse §-des 54 ja 55 sätestatud.

(8) Hankija lähtub hankelepingu sõlmimisel ja muutmisel käesoleva seaduse § 69 lõigetes 2–6 sätestatud.

(9) Hankija esitab §-s 37 sätestatud korras riigihanke aruande ja aruande lisa pärast lihthanke lõppemist käesoleva seaduse § 29 lõikes 3 sätestatud juhtudel.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

§ 19. Lihtsustatud korras tellitavad teenused

(1) Hankija ei ole kohustatud korraldama käesolevas seaduses sätestatud korras hankemenetlust teenuste hankelepingu sõlmimisel, mille eeldatavast maksumusest rohkem kui 50 protsenti moodustavad CPV määruse VII lisas nimetatud teenused.

(2) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud on hankija kohustatud korraldama hankemenetlust, kui CPV määruse VII lisas nimetatud teenuste kõrval sellise teenuste hankelepingu esemeks olevate asjade ja VI lisas nimetatud teenuste eeldatav maksumus kokku või ehitustööde eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Hankija järgib lihtsustatud korras tellitavate teenuste tellimisel käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud riigihanke korraldamise põhimõtteid ning sõlmib hankelepingu §-s 5 sätestatud juhtudel kirjalikus vormis.

(4) Soovist sõlmida käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankeleping, mille eeldatav maksumus ilma käibemaksuta ületab 40 000 eurot, teatab hankija oma veebilehel või registri veebilehe kaudu.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankelepingu eeldatav maksumus on ilma käibemaksuta võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, on hankija kohustatud lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud järgima käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud tehnilise kirjelduse koostamise reegleid.

(6) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hankelepingu sõlmimist esitab hankija käesoleva seaduse §-s 37 sätestatud korras riigihanke aruande ja aruande lisa, kui hankelepingu maksumus ilma käibemaksuta ületab 40 000 eurot.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 20. Riigihanke eeldatava maksumuse määramise reeglid

(1) Riigihanke eeldatav maksumus on ilma käibemaksuta arvestatud:

- 1) hankija poolt hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades muu hulgas tõenäolisi hankelepingu alusel tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist;
- 2) võimalikud ideekonkursil antavad auhinnad või osalemistasud;
- 3) ehitustööde kontsessiooni alusel tehtavate ehitustööde eeldatav kogumaksumus.

(2) Riigihanke eeldatava maksumuse arvestamisel peab lähtuma hankemenetluse või ideekonkursi alustamise või ehitustööde kontsessiooni teate registris avaldamise hetke keskmisele turuhinnale vastavast hinnatasemest.

(3) Raamlepingu eeldatava maksumuse või dünaamilise hankesüsteemi alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatava maksumuse määramise aluseks on raamlepingu või dünaamilise hankesüsteemi kehtivusaja jooksul nende alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatav maksimaalne kogumaksumus ilma käibemaksuta.

(4) Kui avatud hankemenetluse või piiratud hankemenetluse korral teavitatakse hanketeates uue ehitustööde või teenuste hankelepingu sõlmimise võimalusest väljakuulutamisetähtaegajärgi läbirääkimistega hankemenetluse teel käesoleva seaduse § 28 lõike 5 punktis 2 sätestatud korras, arvestatakse hankelepingu eeldatava maksumuse hulka sellise täiendava hankelepingu alusel tellitavate ehitustööde või teenuste eeldatav kogumaksumus.

(5) Kui hankija ei välista ideekonkursi tulemuste alusel teenuste hankelepingu sõlmimist, sisaldub ideekonkursi eeldatavas maksumuses ka eeldatavalt sõlmitava teenuste hankelepingu eeldatav maksumus.

(6) Ühtegi riigihanke eeldatava maksumuse määramise aluse valikut ei või kasutada riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks. Kui riigihanke eeldatava maksumuse arvestamine on käesolevas peatükis sätestatud tulenevalt võimalik mitmel erineval meetodil ja nendest meetoditest vähemalt ühe kasutamisel oleks riigihanke eeldatav maksumus võrdne kas riigihanke piirmääraga või rahvusvahelise piirmääraga või ületaks vastavat piirmäära, peab hankija arvestama riigihanke eeldatava maksumuse selle meetodi alusel.

(7) Kui hankija maksab riigihankes osalejatele käesolevas seaduses sätestatud juhtudel osalemistasu osalemiseiga seotud kulude katteks, arvestab ta osalemistasu riigihanke eeldatava maksumuse hulka.

§ 21. Asjade või teenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramine

(1) Asjade hankelepingu, mille esemeks on asjade üürimine, rentimine või liisimine, eeldatav maksumus on:

- 1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on 12 kuud või lühem, hankelepingu eeldatav kogumaksumus selle kehtivusaja jooksul;
- 2) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 12 kuud, hankelepingu eeldatav kogumaksumus koos asja eeldatava jääkmaksumusega pärast hankelepingu tähtaja lõppemist;
- 3) tähtajatu hankelepingu või hankelepingu korral, mille tähtaega ei ole võimalik eeldatava maksumuse määramise hetkel määratleda, eeldatav kuumakse korrutatuna 48-ga.

(2) Asjade või teenuste hankelepingu, mis on oma olemuselt regulaarne või mida kavatakse kindla tähtaja jooksul uuendada, eeldatav maksumus on:

1) eelnenud 12 kuu või eelmise majandus- või eelarveaasta vältel sõlmitud järjestikuste samalaadsete hankelepingute kogumaksumus, võttes võimaluse korral arvesse ka eeldatavaid muutusi ostetavates või tellitavates kogustes või hinnas järgmise perioodi vältel või

2) esimese hankelepingu sõlmimisest arvates järgmise 12 kuu või majandus- või eelarveaasta jooksul sõlmitavate järjestikuste samalaadsete hankelepingute eeldatav kogumaksumus.

(3) Kindlustusteenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramise aluseks on makstav kindlustusmaks ja muud makstavad tasud.

(4) Panga- või muude finantsteenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramise aluseks on teenustasud, vahendustasud, intress ja muud makstavad tasud.

(5) Projekteerimisteenuste hankelepingu eeldatava maksumuse määramise aluseks on tasu teenuste eest, vahendustasud ja muud tasud.

(6) Teenuste hankelepingu, milles ei sätestata hankelepingu kogumaksumust, eeldatav maksumus on:

1) tähtajalise hankelepingu korral, mille tähtaeg on 48 kuud või lühem, eeldatav kogumaksumus hankelepingu kehtivusaja jooksul;

2) tähtajatu hankelepingu korral või hankelepingu korral, mille tähtaeg on pikem kui 48 kuud, teenuste osutamise maksumus ühes kuus korrutatuna 48-ga.

§ 22. Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse määramine

(1) Ehitustööde hankelepingu eeldatava maksumuse määramisel on aluseks ühel ehitisel või erinevatel omavahel funktsionaalselt seotud ehitistel tehtavate ehitustööde eeldatav maksumus, millele lisatakse ehitustöö tegemiseks vajalike hankija poolt pakkujale üleantavate asjade eeldatav maksumus üleandmise hetkel.

(2) Kui asi antakse ehitustöö tegemise ajaks pakkuja kasutusse ja see asi ehitustöö tegemise ajal eeldatavalt täielikult ei amortiseeru, arvestatakse ehitustööde eeldatavale maksumusele juurde selle asja kasutamise keskmine turuhind pakkuja kasutuses oleku ajal.

§ 23. Riigihanke osadeks jaotamine

(1) Hankija ei või jaotada riigihanget osadeks käesolevas seaduses riigihanke teostamiseks kehtestatud korra või nõuete eiramiseks, eriti kui hankelepingu esemeks on funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd.

(2) Osadeks jaotatud riigihanke iga osa kohta hankelepingu sõlmimisel kohaldatakse kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimisele kohaldatavat korda.

(3) Kui osadeks jaotatava riigihanke kõigi osade summeeritud eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, võib hankija kalduda kõrvale käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetest ja kohaldada mõne osa suhtes hankelepingute sõlmimisel vastava osa eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise korda, eeldusel et nende osade kogumaksumus ei ületa 20 protsenti kogu riigihanke eeldatavast maksumusest ja iga sellise osa maksumus ilma käibemaksuta on:

1) asjade või teenuste hankelepingute korral alla 80 000 euro;

2) ehitustööde hankelepingute korral alla 1 miljoni euro.

§ 24. Riigihanke osadeks jaotamine ühe hankemenetluse raames

Hankija võib jaotada riigihanke osadeks ühe hankemenetluse raames, võttes riigihanke eeldatava maksumuse määramisel arvesse kõigi osade eeldatava kogumaksumuse ja sätestades hanketeates, kas ta lubab pakkujal esitada pakkumuse ühele, mitmele või kõigile osadele.

2. peatükk HANKEMENETLUS

1. jagu Hankemenetluse liigid ja nende kohaldamine

§ 25. Avatud hankemenetlus ja piiratud hankemenetlus

(1) Avatud hankemenetlus on hankemenetlus, mille korral võib pakkumuse esitada iga huvitatud isik, kes vastab § 12 lõikes 3 sätestatud tunnustele ja võimalikele sama lõike alusel kehtestatud piirangutele (edaspidi käesolevas jaos *huvitatud isik*).

(2) Piiratud hankemenetlus on hankemenetlus, mille korral võib iga huvitatud isik esitada hankemenetluses osalemise taotluse, kuid pakkumuse saavad esitada üksnes need hankija poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejad, kellele hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku.

(3) Hankija on kohustatud korraldama hankemenetluse avatud hankemenetlusena või piiratud hankemenetlusena, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

§ 26. Võistlev dialoog

(1) Võistlev dialoog on hankemenetlus, mille korral võib iga huvitatud isik esitada hankemenetluses osalemise taotluse ning hankija peab tema poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel valitud taotlejatega läbirääkimisi, et välja selgitada üks või mitu kasutusomaduste ja funktsionaalsete nõuete poolest kõige enam tema vajaduste rahuldamiseks sobivat lahendust. Hankija teeb läbirääkimistel osalenud taotlejatele pakkumuse esitamise ettepaneku ja valib välja eduka pakkumuse, lähtudes esialgselt hanketeates või pakkumuse esitamise ettepanekus sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriumidest.

(2) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus võistleva dialoogina, kui hankija ei ole objektiivselt võimeline kindlaks määrama oma vajadusi rahuldavaid tehnilisi lahendusi vastavalt käesoleva seaduse §-s 33 sätestatudle või ei suuda objektiivselt piisava täpsusega määratleda hankega seotud õiguslikke või rahalisi asjaolusid ja seetõttu ei ole avatud või piiratud hankemenetluse tulemusena ilma ebamõistlike kulutuste või tehniliste probleemideta võimalik hankelepingut sõlmida ning hankija sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel.

(3) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust on hankijal õigus korraldada hankemenetlus võistleva dialoogina, kui riigihanke eeldatav maksumus on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast.

§ 27. Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus on hankemenetlus, mille korral iga huvitatud isik võib esitada hankemenetluses osalemise taotluse ja hankija teeb vähemalt kolmele enda poolt objektiivsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide alusel väljavalitud taotlejale pakkumuse esitamise ettepaneku ning peab nendega läbirääkimisi pakkumuste üle, et kohandada nende esitatud pakkumusi hankedokumentides sätestatud nõuetele ja valida välja edukas pakkumus.

(2) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) avatud hankemenetluse või piiratud hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus ei esitatud ühtegi hanketeates või hankedokumentides sätestatud tingimustele vastavat pakkumust ja riigihanke esialgseid tingimusi olemuslikult ei muudeta;

- 2) hankelepingu esemeks olevate ehitustööde, asjade või teenuste olemus või nendega seotud riskid ei võimalda hankelepingu eeldatavat maksumust määrata;

- 3) hankelepingu esemeks olevate teenuste, sealhulgas CPV määruse VI lisa kategoorias number 6 nimetatud teenuste ja intellektuaalse omandiga seonduvate, näiteks ehitustööde projekteerimist hõlmavate teenuste olemus ei võimalda määratleda hankelepingu tingimusi piisava täpsusega, et sõlmida hankeleping avatud või piiratud hankemenetluse tulemusena;

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

- 4) hankelepingu esemeks olevaid ehitustöid tehakse üksnes teadus- või arendustegevuse eesmärgil või katsetuste tegemiseks ja mitte tulu saamiseks ega teadus- või arendustegevusega seotud kulude katmiseks.

(3) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatust on hankijal õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlusena, kui riigihanke eeldatav maksumus on rahvusvahelisest piirmäärast väiksem.

§ 28. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse korral peab hankija hankelepingu tingimuste üle läbirääkimisi omal valikul ühe või mitme huvitatud isikuga, olles eelnevalt esitanud neile hankedokumentid.

(2) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) avatud hankemenetluse või piiratud hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega hankemenetluses osalemise taotlust või kõik esitatud pakkumused olid olemuselt erinevad hankedokumentides sätestatud hankelepingu eseme tehnilisest kirjeldusest ja riigihanke esialgseid tingimusi olemuslikult ei muudeta;

- 2) tehnilistel või kunstilistel põhjustel või ainuõiguse kaitsega seotud põhjustel saab hankelepingu sõlmida ainult ühe pakkujaga;

- 3) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud tähtaegadest.

(3) Euroopa Komisjoni nõudel saadab hankija käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud aluse rakendamise asjaolude kohta Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile vastavasisulise aruande.

(4) Asjade hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) hankelepingu esemeks olevaid asju toodetakse üksnes teadusuuringute, katsete, õppe- või arendustegevuse eesmärgil ja see ei hõlma asju, mida toodetakse tulu saamiseks masstoodanguna või teadus- või arendustegevusega seotud kulude katmiseks;
- 2) asju ostetakse samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetamise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju, mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa tehnilisi probleeme, kusjuures sellise täiendava hankelepingu kestus ei või ületada kolme aastat;
- 3) asju ostetakse kaubabörsil;
- 4) asju ostetakse eriti soodsatel tingimustel isikult, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, või pankrotihaldurilt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe alusel.

(5) Ehitustööde või teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) tellitakse samalt pakkujalt esialgses projektis või hankelepingus mittesisaldunud, kuid esialgses hankelepingus kirjeldatud ehitustöödeks või teenuste osutamiseks ettenägematute asjaolude tõttu vajalikuks osutunud täiendavaid ehitustöid või teenuseid kuni 20 protsendi ulatuses esialgse hankelepingu maksumusest, kusjuures selliseid täiendavaid ehitustöid või teenuseid ei saa tehniliselt või majanduslikult esialgse hankelepingu esimest eraldada ilma hankijale suuri kulutusi põhjustamata või on täiendavad ehitustööd või teenused esialgse hankelepingu täitmiseks vältimatult vajalikud;
- 2) tellitakse uusi ehitustöid või teenuseid, mis seisnevad samalt pakkujalt kuni kolm aastat varem avatud või piiratud hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgse projektiga kooskõlas olevate ehitustööde või teenuste kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu sõlmimise võimalusest.

(6) Teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui hankeleping sõlmitakse ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest ja selline tingimus oli sätestatud ideekonkursi kutses. Kui hankeleping sõlmitakse ühega ideekonkursi võitjatest, peetakse läbirääkimisi kõigi võitjatega.

(7) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4–6 sätestatud alustele on hankijal õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui riigihanke eeldatav maksumus on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast ja:

- 1) hankelepingu esemeks on litsents kasutada raamatukogu dokumente või andmebaasi;
- 2) ostetakse asju väga lühikese aja jooksul pakutud eriti soodsat võimalust ära kasutades tavalisest turuhinnast oluliselt madalama hinnaga;
- 3) ostetakse asju või tellitakse teenuseid või ehitustöid diplomaatilise esinduse jaoks välisriigis;
- 4) ostetakse asju või tellitakse teenuseid kinnipidamisasutuselt või selle tootmisüksusi haldavalt riigi äriühingult käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud hankija poolt;
- 5) hankelepingu esemeks on õhustransporditeenused.

2. jagu Hankemenetluse üldalused

§ 29. Hankemenetluse algamine ja lõppemine

(1) Avatud hankemenetluse, piiratud hankemenetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi alustamiseks esitab hankija registrile registri veebilehe kaudu hanketeate.

(2) Hankemenetlus, välja arvatud väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlus, algab hanketeate avaldamisega registris. Väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlus algab hankija hankedokumentide esitamisega ühele või mitmele tema valitud huvitatud isikule.

(3) Hankemenetlus lõpeb:

- 1) hankelepingu või raamlepingu sõlmimisega;
- 2) kõikide pakkumuste tagasilükkamisega põhjusel, et ühtegi pakkumust ei tunnustatud vastavaks;
- 3) kõikide pakkumuste tagasilükkamisega käesoleva seaduse §-s 49 sätestatud alustel;
- 4) kõikide pakkujate või taotlejate hankemenetlusest kõrvaldamise või kvalifitseerimata jätmisega;
- 5) pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamata jätmisega selleks käesolevas seaduses sätestatud korras ettenähtud tähtaja jooksul;
- 6) hankemenetluse kehtetuks tunnistamisega Rahandusministeeriumi otsusega või hankija enda otsusega Rahandusministeeriumi ettekirjutuse alusel või põhjendatud vajaduse korral omal algatusel;
- 7) kõigi pakkumuste jõusoleku tähtaja lõppemisega, kui ükski pakkuja ei ole nõus pakkumuse jõusoleku tähtaega pikendama.

(4) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, lõpeb hankemenetlus pärast iga osa suhtes mõne käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud aluse esinemist või juhul, kui lõike 3 punktis 6 nimetatud otsus hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks tehakse kogu hankemenetluse kohta.

§ 30. Eelteade

Kui hankija soovib kohaldada käesoleva seaduse § 35 lõikes 6 sätestatud lühendatud tähtaegu pakkumuste esitamiseks, peab ta esitama registrile eelteate:

1) esimesel võimalusel pärast oma majandus- või eelarveaasta algust majandus- või eelarveaasta jooksul kavandatavate asjade ostmise ja CPV määruse VI lisas ning käesoleva seaduse lisas 3 nimetatud teenuste tellimise hankelepingute kohta vastavalt asjade liikide või CPV määruse VI lisas ning käesoleva seaduse lisas 3 loetletud teenuste kategooriate kaupa;

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

2) kavandatavate ehitustööde hankelepingute kohta esimesel võimalusel pärast sellekohase otsuse vastuvõtmist.

§ 30¹. Vabatahtlik teade

Hankija võib esitada registrile registri veebilehe kaudu vähemalt 14 päeva enne hankelepingu sõlmimist vabatahtliku eelneva avalikustamisteate (edaspidi *vabatahtlik teade*), kui hankija on jätnud hanketeate esitamata eeldades, et hankelepingu sõlmimine ilma hanketeate eelneva avaldamiseta on käesoleva seaduse kohaselt lubatud.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

§ 31. Hankedokumendid

(1) Hankija koostab avatud hankemenetluse ja väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse korral enne hankemenetluse alustamist ning piiratud hankemenetluse ja väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse korral hiljemalt hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäevaks hankedokumendid. Hankedokumendid koostatakse kirjalikus vormis või vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele elektroonilises vormis, kui hankija on hanketeates teavitanud elektroonilise vormi kasutamisest.

(2) Hankedokumentides peab sisalduma vähemalt järgmine teave, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti või vastav teave ei ole nimetatud hanketeates:

1) ettepanek esitada pakkumusi vastavalt hanketeates ja hankedokumentides sisalduvatele tingimustele, kui hankija koostab hankedokumendid avatud hankemenetluses;

2) vastavalt käesoleva seaduse §-s 33 sätestatud nõuetele koostatud hankelepingu eseme tehniline kirjeldus;

3) kõik tulevase hankelepingu tingimused või hankelepingu projekt, välja arvatud käesoleva lõike punktis 4 nimetatud asjaolud;

4) kõik need asjaolud, mille kohta hankija soovib võistlevaid pakkumusi;

5) pakkumuse struktuur ja nõutud dokumentide loetelu ning pakkumuse märgistamise nõuded;

6) pakkumuse koostamise keel või keeled;

7) pakkumuse maksumuse esitamise struktuur ja valuuta;

8) nõue pakkujale kinnitada pakkumuses kõigi hanketeates ja hankedokumentides esitatud tingimuste ülevõtmist ja esitada pakkumus üksnes kõigi nende asjaolude kohta, mille kohta hankija soovib võistlevaid pakkumusi;

9) [kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

10) pakkumuste esitamise tähtpäev ja koht;

11) pakkumuste jõusoleku minimaalne tähtaeg;

12) pakkumuse tagatise suurus, kui hankija nõuab pakkumuse tagatise esitamist;

13) kontaktandmed, kust on võimalik hankedokumentide sisu kohta täiendavat teavet küsida;

14) pakkumuste avamise täpne koht ja aeg;

15) kõikide pakkumuste tagasilükkamise alused, kui hankija soovib neid kehtestada.

(2¹) Kui hankelepingu esemeks on maanteeõidukid, peab hankedokument sisaldama tingimusi, mis arvestavad sõiduki kogu kasutusiga hõlmavate energia- ja keskkonnamõjudega. Täpsemad tingimused maanteeõiduki hankimisel arvessevõetavate sõiduki kogu kasutusiga hõlmavate energia- ja keskkonnamõjude kohta [kehtestab Vabariigi Valitsus](#) keskkonnaministri ettepanekul.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3) Hankija nimetab hankedokumentides, kas ta sõlmib hankelepingu tervikuna majanduslikult soodsaima või üksnes madalaima hinnaga pakkumuse alusel, kui ta ei nimeta seda hanketeates. Hankija võib sõlmida hankelepingu üksnes madalaima hinnaga pakkumuse alusel juhul, kui pakkumuse majanduslik soodsus hankija jaoks sõltub üksnes pakkumuse hinnast ja kõik muud tulevase hankelepingu tingimused, sealhulgas hankelepingu esemega seotud kriteeriumid, on hankedokumentides ammendavalt määratletud.

(4) Kui hankija sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel, nimetab hankija hankelepingu esemega seotud objektiivset hindamist võimaldavad pakkumuste hindamise kriteeriumid, milleks võivad olla eelkõige kvaliteet, hind, tehniline väärtus, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, keskkonda mõjutavad omadused, käitamiskulud, tasuvus, müügijärgne hooldus ja tehniline abi ning selle maksumus, sõlmitava hankelepingu alusel vahetult teenuste osutamise või ehitustööde tegemise eest vastutavate isikute spetsiifilised tõendatud oskused või kogemus, millest otseselt sõltub osutatavate teenuste või tehtavate ehitustööde kvaliteet, hankelepingu täitmise tähtaeg. Hankija nimetab pakkumuste majandusliku soodsuse hindamise seisukohast objektiivselt põhjendatud suhtelise osakaalu, mille ta igale valitud pakkumuste hindamise kriteeriumile omistab.

(5) Kui hankija sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel ja on hanketeates sätestanud võimaluse esitada pakkumuses lisaks kõigile hanketeates ja hankedokumentides sätestatud tingimustele vastavale lahendusele ka alternatiivseid lahendusi, määrab ta hankedokumentides alternatiivsete lahenduste ja nende esitamise nõuded.

(6) Kui hankija soovib korraldada võistleva dialoogi või väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse järjestikuste etappidena, vähendades igas etapis dialoogi esemeks olevate lahenduste või läbiräägitavate pakkumuste arvu, teavitab ta sellest hankedokumentides või hanketeates.

(6¹) Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse korral kehtestab hankija hankedokumentides läbirääkimiste korra, mis sisaldab muu hulgas läbiräägitavate pakkumuste arvu vähendamise meetodikat, kui läbirääkimisi peetakse järjestikuste etappidena.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(7) Teenuste või ehitustööde hankelepingu sõlmimise korral võib hankija sätestada hankedokumentides nõude, et pakkuja osutaks olulise osa teenustest või teeks olulise osa ehitustöödest (täidaks olulise osa hankelepingust) ise. Selline allhanke piiramine peab olema hankelepingu olemusest lähtuvalt vajalik hankelepingu täitmise kvaliteedi tagamiseks, hankelepingu täitmise kontrollitavuse tagamiseks või muul objektiivsel põhjusel ja kooskõlas vastavas valdkonnas kehtivate heade äritavadega. Allhanke piiramist ei kohaldata allhankele pakkujaga seotud ettevõtjalt.

(8) Kui hankija on teavitanud hanketeates elektroonilise oksjoni korraldamisest, peavad hankedokumentides täiendavalt sisalduma vähemalt järgmised andmed:

- 1) pakkumuses esitatavad arvuliselt või protsendiliselt määratletavad näitajad, mille väärtuste võrdlemine on elektroonilise oksjoni esemeks;
- 2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud näitajate väärtuste piirangud, mis tulenevad hankelepingu esemest;
- 3) teave, mida pakkujatele elektroonilise oksjoni käigus antakse, ning vajaduse korral teabe andmise aeg;
- 4) teave elektroonilise oksjoni pidamise korra kohta;
- 5) tingimused, mille alusel pakkujad elektroonilisel oksjonil osalevad, eelkõige minimaalsed vahemikud, mille võrra peavad oksjoni käigus esitatavad uued väärtused või hinnad varasematest erinema;
- 6) asjakohane teave kasutatavate elektrooniliste seadmete ja veebiühenduse korralduse ning tehniliste omaduste kohta.

[RT I 2008, 14, 92- jõust. 01.12.2009]

(8¹) Hankelepingu sõlmimise korral, mille täitmine on seotud intellektuaalse omandiga, esitab hankija pakkujale või taotlejale hankedokumentides nõude kinnitada hankelepingu täitmiseks vajalike intellektuaalse omandi õiguste olemasolu.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(9) Kui hankijad korraldavad riigihanke ühiselt käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud alusel, nimetab riigihanget korraldama volitatud hankija hankedokumentides sõlmitavate hankelepingute poolteks olevad hankijad, nende jagunemise hankelepingute lõikes ja nende osakaalud hankelepingutest tulenevate kohustuste kandmisel.

(10) Hankija peab võimaldama huvitatud isikutel tasuta tutvuda hankedokumentidega. Hankedokumentidega tutvumist võimaldab hankija enda juures kohapeal või veebilehel. Hankija võib hankedokumentide väljastamise eest paberil nõuda tasu, mis ei või ületada hankedokumentide paljundamise ja kättetoimetamise kulusid.

§ 32. Tehniline kirjeldus

(1) Tehniline kirjeldus käesoleva seaduse tähenduses on hankija poolt hankelepingu eseme kirjeldamiseks vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadavat terminoloogiat ja täpsuse astet kasutades kehtestatud:

- 1) ehitustööde hankelepingu esemeks olevate ehitustööde omaduste ja neile esitatavate tehniliste nõuete kogum;
- 2) asjade või teenuste hankelepingu esemeks olevate asjade või teenuste omaduste ja oluliste tunnuste loetelu.

(2) Ehitustöödele esitatavate tehniliste nõuete kogum peab kirjeldama nõudeid materjalidele, toodetele või asjadele viisil, mis võimaldab hinnata nende sobivust hankija seatud objekti kasutusotstarbega. Need nõuded võivad hõlmata muu hulgas keskkonnakaitse nõudeid ja konstruktsiooninõudeid, sealhulgas puuetega inimeste ligipääsemise nõue, vastavushindamist, nõudeid jõudlusele, turvalisusele või mõõtudele, kvaliteedi tagamise meetmeid, kasutatavat terminoloogiat, sümboleid, testimist ja testmeetodeid, nõudeid pakendamisele, märgistamisele ja tähistamisele ning tootmisprotsessile ja -tehnoloogiale. Nimetatud nõuded võivad samuti sisaldada ehitise projekteerimise ja maksumusega seotud ettekirjutusi, katsetamise, järelevalve ja vastuvõtmise

tingimusi, nõudeid kasutusjuhistele ning ehitamise meetodeid, tehnoloogiat ja muid tehnilisi tingimusi, mida hankija on võimeline kirjeldama ja mis seonduvad valminud ehitiste, nende materjalide või osadega.

(3) Asjade või teenuste oluliste tunnuste loetelu võib hõlmata muu hulgas keskkonnakaitse nõudeid, kvaliteedi- ja konstruktsiooninõudeid, sealhulgas puuetega inimeste poolt kasutatavuse nõue, vastavushindamisele, jõudlusele, toote kasutusomadustele, turvalisusele või mõõtudele ja toote nimele, mille all teda turustatakse, vastavuse nõudeid, kasutatavat terminoloogiat, sümboleid, testimist ja testmeetodeid, pakendamist, märgistamist ja tähistamist, kasutusjuhiseid, samuti nõudeid tootmisprotsessile ja -tehnoloogiale ning vastavushindamise meetodeid.

§ 33. Tehnilise kirjelduse koostamine

(1) Kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, võetakse hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse koostamisel aluseks alltoodud järjekorras:

- 1) Eesti standardiks üle võetud Euroopa standard;
- 2) Euroopa standard;
- 3) Euroopa tehniline tunnustus, mille on andnud Euroopa Liidu liikmesriigi määratud tunnustusasutus ja mis kinnitab, et tehnilisest seisukohast lähtudes sobib toode ettenähtud otstarvet täitma oma omaduste poolest, mis vastavad ehitustöödele esitatud põhinõuetele, oma tunnuste ja ettenähtud rakendamise- või kasutustingimuste vastavuse poolest;
- 4) ühtne tehniline kirjeldus, mis on kehtestatud vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi poolt tunnustatud ja Euroopa Liidu Teatajas avaldatud menetlusele;
- 5) rahvusvaheline standard;
- 6) mõne Euroopa standardiorganisatsiooni kehtestatud tehniline kontrollsüsteem;
- 7) ehitustööde projekteerimise, arvestusmeetodite või teostamisega või toodete kasutamisega seotud Eesti algapärane standard, Eesti tehniline tunnustus või Eesti tehniline kirjeldus.

(2) Iga viidet, mille hankija teeb tehnilises kirjelduses mõnele käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusele kui pakkumuse tehnilisele kirjeldusele vastavuse kriteeriumile, täiendatakse märkega «või sellega samaväärne».

(3) Tehnilise kirjelduse koostamise aluseks tervikuna või mõne tunnuse osas võib olla käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aluste asemel ka hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldus, mis võib sisaldada ka keskkonnakaitse nõudeid. Selline kirjeldus peab olema piisavalt täpne hankelepingu eseme määratlemiseks pakkujate poolt ja hankelepingu sõlmimiseks.

(4) Tehnilise kirjelduse koostamisel käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud alusel võib hankija viidata mõnele lõikes 1 nimetatud alusele kui lõikes 3 nimetatud kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele vastavuse tagamise vahendile.

(5) Kui tehnilise kirjelduse aluseks on muu hulgas käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud keskkonnakaitse nõuded, võib neid nõudeid määratleda ka Euroopa, Eesti või rahvusvaheliste või muude ökomärgiste saamise tingimusena väljendatud nõuete kogumi või üksikute nõuete alusel tingimusel, et:

- 1) sellised nõuded on kohased hankelepingu esemeks olevate asjade või teenuste määratlemiseks;
- 2) sellised nõuded on kehtestatud teadusliku info põhjal;
- 3) nende ökomärgiste kehtestamisel on kasutatud kõikidele huvitatud isikutele ja organisatsioonidele avatud menetlust;
- 4) nende ökomärgiste kasutusloa taotlemine on kõigile huvitatud isikutele avalikult kättesaadav.

(6) Tehnilises kirjelduses võib olla sätestatud, et asjad või teenused, millele on omistatud käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud tingimustele vastav ökomärgis, loetakse eelduslikult selle ökomärgise saamise tingimusena väljendatud nõuete osas tehnilisele kirjeldusele vastavaks.

(7) Tehnilistes kirjeldustes ei nimetata kindlat ostuallikat, protsessi, kaubamärki, patenti, tüüpi, päritolu ega tootmisviisi, mis võiks anda mõnede pakkujatele või toodetele eeliseid teiste ees või nende osaluse välistada. See keeld ei kehti juhul, kui see on hankelepingu esemest tulenevalt vältimatult vajalik põhjusel, et tehnilise kirjelduse koostamine käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud alustel ei võimalda hankelepingu eset piisavalt täpselt ja mõistetavalt kirjeldada. Sellisele viitele lisatakse märged «või sellega samaväärne».

(8) Tehniline kirjeldus peab tagama kõigile pakkujatele võrdsed tingimused pakkumuse esitamiseks ega tohi tekitada objektiivselt põhjendamatuid takistusi riigihangete avamisel konkurentidele.

(9) Kui see on tehniliselt võimalik ja asjakohane, tuleb tehnilise kirjelduse koostamisel võtta arvesse puuetega inimeste võimalikke kasutusvajadusi seoses hankelepingu esemega või koostada tehniline kirjeldus nii, et kõigil oleks võimalik hankelepingu eset kasutada.

§ 34. Pakkumuse tagatis

(1) Hankija võib pakkujalt nõuda pakkumuse tagatist pakkuja poolt hankemenetluse käigus kohustuste täitmata jätmisega tekitatud kahjude täieliku või osalise hüvitamise tagamiseks, kuid mitte suuremas summas kui üks protsent hankelepingu eeldatavast maksumusest.

(2) Pakkumuse tagatist tuleb nõuda kõikidelt pakkujatel ühesuguses summas.

(3) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, võib ta nõuda pakkumuse tagatist ka üksnes mõne osa eest. Pakkumuse tagatist osa eest tuleb nõuda kõikidelt pakkujatel ühesuguses summas.

(4) Pakkuja esitab hankija poolt nõutud pakkumuse tagatise krediidi- või finantseerimisasutuse või kindlustusandja garantiina või rahasumma deponeerimisena hankija arvelduskontole.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(5) Hankija ei tagasta pakkumuse tagatist pakkujale või realiseerib selle, kui pakkuja võtab pakkumuse selle jõusoleku tähtaja jooksul tagasi.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(5¹) Hankija võib jätta pakkujale pakkumuse tagatise tagastamata või selle realiseerida, kui pakkuja või taotleja jäetakse kvalifitseerimata käesoleva seaduse § 103¹⁰ lõikes 2 sätestatud alusel.
[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

(6) Hankija tagastab pakkumuse tagatise pakkujale kolme tööpäeva jooksul pärast:

- 1) sõlmitud hankelepingu jõustumist;
- 2) tema pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppemist;
- 3) hankemenetluse kehtetuks tunnistamist;
- 4) pakkumuse tagasivõtmist käesoleva seaduse § 44 lõikes 2 sätestatud juhul.

§ 35. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad

(1) Hankija määrab pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaja lähtuvalt hankelepingu esemest, eelkõige selle keerukusest ning kogusest, mahust või hulgast.

(2) Avatud hankemenetluse korral ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui 52 päeva hanketeate registris avaldamisest arvates.

(3) Piiratud hankemenetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse ja võistleva dialoogi korral ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui 37 päeva hanketeate registris avaldamisest arvates.

(4) Piiratud hankemenetluse korral ei või pakkumuste esitamise tähtaeg olla lühem kui 40 päeva taotlejatele pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates.

(5) Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse ja võistleva dialoogi korral võib pakkumuste esitamise tähtaja määrata hankija ja hankija valitud taotlejate kokkuleppel, tingimusel et kõigil valitud taotlejatel on pakkumuste esitamiseks võrdselt aega. Kui kokkulepet ei saavutata, määrab hankija pakkumuste esitamiseks tähtaja, mis ei või olla lühem kui 24 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates.

(6) Hankija võib käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 nimetatud tähtaegu lühendada alljärgnevalt:

- 1) kui hankija on esitanud eelteate käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud korras avaldamiseks 52 päeva kuni 12 kuud enne hanketeate esitamist ning eelteade sisaldab eelteate esitamise ajal kogu kättesaadavat hanketeates nõutavat kohustuslikku teavet, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 nimetatud hankemenetluste korral pakkumuste esitamise tähtaega lühendada kuni 36 päevani;
- 2) kui teated saadetakse Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele avaldamiseks elektrooniliselt, võib käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud pakkumuste ja lõikes 3 nimetatud taotluste esitamise tähtaega lühendada seitsme päeva võrra;
- 3) kui hankija võimaldab alates hanketeate esitamisest registrile piiramatult ja täieliku elektroonilise juurdepääsu hankedokumentidele ja viitab hanketeates vastavale veebiaadressile, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 nimetatud pakkumuste esitamise tähtaega lühendada viie päeva võrra.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(6¹) Kui hankijal on õigus lühendada käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 nimetatud tähtaegu mitmel lõike 6 punktide 1–3 alusel, võib hankija lubatavad tähtaja lühendamised summeerida ning selle võrra lühendada lõigetes 2–4 nimetatud tähtaegu.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(6²) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 nimetatud hankemenetluste korral ei tohi pakkumuste esitamise tähtaeg ühelgi juhul olla lühem kui 22 päeva.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(7) Kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on väiksem rahvusvahelisest piirmäärast, peab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaeg olema ehitustööde hankelepingu puhul vähemalt 22 päeva, asjade või teenuste hankelepingu puhul vähemalt 15 päeva, lõikes 3 nimetatud tähtaeg vähemalt seitse päeva ning lõikes 4 nimetatud tähtaeg ehitustööde hankelepingu puhul vähemalt 22 päeva ja asjade või teenuste hankelepingu puhul vähemalt 15 päeva.

(8) Kui hankija ei esita taotlejatele või hankemenetluses osalemisest huvitatud isikutele hankedokumente või lisateavet nende kohta käesolevas peatükis sätestatud tähtaegade jooksul, kuigi neid taotleti õigeaegselt, või kui pakkumusi on võimalik esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või hankedokumente selgitavate dokumentide, eelkõige tehnilise kirjelduse koostamise aluseks olnud dokumentide kohapeal kontrollimist, pikendab hankija vajaduse ilmnemisel mõistliku tähtaja võrra pakkumuste esitamise tähtaega ja vajaduse korral lükkab edasi pakkumuste avamise aega, et kõik taotlejad või hankemenetluses osalemisest huvitatud isikud võiksid saada kätte pakkumuse esitamiseks vajaliku teabe.

(9) Hankija võib pikendada pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaega ja vajaduse korral sellest tulenevalt muuta pakkumuste avamise aega. Tähtaeg ei pikene, kui esialgne tähtpäev saabub enne muudetud hanketeate avaldamist registris või enne muudetud hankedokumentide edastamist kõigile pakkujatele ning nendele taotlejatele ja huvitatud isikutele, kes on saanud hankedokumendid.

§ 36. Hanketeate ja hankedokumentide muutmine

(1) Hankija võib muuta hanketeadet või hankedokumente enne hanketeates määratud pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäeva. Hankija võib pärast hanketeates määratud pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäeva muuta hanketeates või hankedokumentides määratud pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäeva, kui pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäeva saabumisel on hankemenetlus käesoleva seaduse § 123 lõikes 3 nimetatud korras peatatud.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) Hanketeate muutmiseks esitab hankija registrile hanketeate muudatuse ja teavitab sellest kohe kõiki pakkujaid, taotlejaid ja hankedokumendid saanud huvitatud isikuid.

(3) Hankedokumentide muutmisel edastab hankija muudetud hankedokumendid üheaegselt kõigile pakkujatele ning nendele taotlejatele ja huvitatud isikutele, kes on saanud hankedokumendid.

(4) Hanketeate või hankedokumentide muutmisel peab hankija pikendama pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaega selliselt, et arvates muudetud hanketeate avaldamisest registris või muudetud hankedokumentide edastamisest käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikutele oleks pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg võrdne vähemalt poolega vastavas käesolevas seaduses sätestatud minimaalsest tähtajast. Hankija ei pea nimetatud tähtaega pikendama, kui muudatused puudutavad üksnes kontaktandmeid või muudel juhtudel, kui esialgselt hanketeatest ja hankedokumentidest lähtudes koostatud pakkumus ei saa muutuda tehtud muudatuste tõttu mittevastavaks või kui esialgse hanketeate alusel kvalifitseerimise tingimustele vastav pakkuja või taotleja ei saa jääda tehtud muudatuste tõttu kvalifitseerimata.

(5) Üksnes tähtaegade pikendamisel ja pakkumuste avamise aja muutmisel käesoleva seaduse § 35 lõikes 9 sätestatud alusel ei pea muudetud tähtaeg vastama käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatule.

§ 37. Riigihanke aruanne

(1) Hankija esitab registrile 20 päeva jooksul pärast hankemenetluse lõppemist registri veebilehe kaudu riigihanke aruande.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(1¹) Hankija, esitades registrile käesoleva seaduse §-s 30¹ sätestatud alustel vabatahtliku teate, esitab registrile kümne päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist registri veebilehe kaudu riigihanke aruande.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(2) Hankija esitab registrile riigihanke aruande 20 päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist ka juhul, kui hankelepingu maksumus ilma käibemaksuta ületab 10 000 eurot asjade või teenuste puhul või 30 000 eurot ehitustööde puhul. Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke puhul esitab hankija registrile riigihanke aruande 20 päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist ka juhul, kui hankelepingu maksumus ilma käibemaksuta ületab 40 000 eurot asjade või teenuste puhul või 250 000 eurot ehitustööde puhul. Nimetatud kohustus ei kehti raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingute korral.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

(3) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, esitab ta riigihanke aruande 45 päeva jooksul pärast mõne osa suhtes hankelepingu sõlmimist, kui selleks hetkeks ei ole kõigi osade suhtes

esinenud mõni käesoleva seaduse § 29 lõikes 3 sätestatud hankemenetluse lõppemise alustest. Ülejäanud osade kohta esitab hankija eraldi riigihanke aruande 45 päeva jooksul pärast mõne § 29 lõikes 3 sätestatud hankemenetluse lõppemise aluse esinemist nendest osadest mõne suhtes.

(4) Hankija esitab registrile 20 päeva jooksul pärast hankelepingu või raamlepingu lõppemist riigihanke aruande lisa, kus märgitakse järgmised andmed:

1) hankelepingus tehtud muudatused koos muudatuste põhjendusega ja hankelepingu täitmise olulised erinevused võrreldes hankelepingus sätestatuga, eelkõige hankelepingu rikkumine või ennetähtaegne lõpetamine või

2) raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingute maksumused või nende alusel tehtud soorituste kirjeldused.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

3. jagu

Pakkuja ja taotleja kvalifikatsiooni kontrollimine

§ 38. Pakkuja ja taotleja hankemenetlusest kõrvaldamine

(1) Hankija ei sõlmi hankelepingut isikuga ja kõrvaldab hankemenetlusest pakkuja või taotleja:
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

1) keda on või kelle seaduslikku esindajat on kriminaal- või väärteomenetluses karistatud kuritegeliku ühenduse organiseerimise või sinna kuulumise eest või riigihangete nõuete rikkumise või kelmuse või ametialaste või rahapesualaste või maksualaste süütegude toimepanemise eest ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud või karistus on tema elu- või asukohariigi õigusaktide alusel kehtiv;

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

2) kes on pankrotis või likvideerimisel, kelle äritegevus on peatatud või kes on muus sellesarnases seisukorras tema asukohamaa seaduse kohaselt, välja arvatud asjade ostmisel käesoleva seaduse § 28 lõike 4 punktis 4 sätestatud juhul ja tingimustel;

3) kelle suhtes on algatatud sundlikvideerimine või muu sellesarnane menetlus tema asukohamaa seaduse kohaselt;

4) kellel on õigusaktidest tulenevate riiklike või tema elu- või asukoha kohalike maksude või sotsiaalkindlustuse maksete võlg või tähtpäevaks tasumata jäetud maksumummalt arvestatud intress (edaspidi *maksuvõlg*) hankemenetluse algamise päeva seisuga või maksuvõla tasumine on ajatatud pikemaks perioodiks kui kuus kuud arvates hankemenetluse algamise päevast, välja arvatud juhul, kui maksuvõla tasumise ajatamine on täies ulatuses tagatud. Käesolevas seaduses loetakse riiklike või elu- või asukoha kohalike maksude võlaks pakkuja või taotleja poolt tähtpäevaks tasumata riiklike või elu- või asukoha kohalike maksude ja tähtpäevaks tasumata jäetud maksumummalt arvestatud intressi võlga, mis ületab 100 eurot.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

5) kes on samas riigihankes või ühe hankemenetluse raames osadeks jaotatud riigihanke korral sama osa suhtes esitanud ühise pakkumuse, olles ühtlasi esitanud pakkumuse üksi, esitanud mitu ühist pakkumust koos erinevate teiste ühispakkujatega või andnud teisele pakkujale kirjaliku nõusoleku enda nimetamiseks pakkumuses alltöövõtjana hankelepingu täitmisel;

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

6) kes on esitanud valeandmeid käesolevas jaos sätestatud või käesolevas jaos sätestatu alusel hankija kehtestatud nõuetele vastavuse kohta.

(1¹) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist maksuvõla puudumist ja andmeid maksuvõla tasumise ajatamise kohta käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 4 osas andmekogus olevate avalike andmete põhjal või nõuab Maksu- ja Tolliameti ning pakkuja või taotleja elu- või asukohajärgse kohalike maksude maksuhalduri või pakkuja asukohariigi vastava pädevusega ametiasutuse tšendi esitamist maksuvõla puudumise kohta hankija poolt määratud päeva seisuga, pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist. Kui ilmneb, et pakkujal on nimetatud päeval maksuvõlg, ei sõlmi hankija selle isikuga hankelepingut ja kõrvaldab ta hankemenetlusest.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.01.2011]

(2) Hankija võib kõrvaldada hankemenetlusest pakkuja või taotleja:

1) kelle suhtes või kelle esindaja suhtes on kutse- või ametiliidu aukohtu otsusega või muul sellesarnasel alusel tõendatud raske süüline eksimus kutse- või ametialaste käitumisreeglite vastu;

2) kes on jätnud hankija poolt pakkuja või taotleja hankemenetluses kõrvaldamise aluste puudumise kohta nõutud andmed või dokumendid esitamata, kui need andmed või dokumendid ei ole hankijale oluliste kulutusteta andmekogus olevate avalike andmete põhjal kättesaadavad;

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

3) kes on jätnud hankija teavitamata käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolude olulisest muutumisest;

4) kelle pakkumuse koostamisel on osalenud isik, kes on osalenud sama riigihanke hankedokumentide koostamisel või kes on muul viisil hankijaga seotud ja sellele isikule seetõttu teadaolev info annab talle eelise teiste pakkujate ees.

5) [kehtetu -RT I 2008, 14, 92- jõust. 28.03.2008]

(3) Hankija nõuab pakkujalt või taotlejalt koos tema kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatavate dokumentidega:
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

1) kirjaliku kinnituse esitamist käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–3 nimetatud asjaolude puudumise kohta;

2) Maksu- ja Tolliameti ning pakkuja või taotleja elu- või asukohajärgse kohalike maksude maksuhalduri või pakkuja või taotleja asukohariigi vastava pädevusega ametiasutuse tõendi esitamist käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud asjaolude puudumise kohta, kui neid andmeid ei ole hankijal võimalik kontrollida andmekogus olevate avalike andmete põhjal. Kui pakkuja või taotleja asukohariigi vastava pädevusega ametiasutus ei väljasta tõendit lõike 1 punktis 4 nimetatud asjaolude puudumise kohta, esitab pakkuja või taotleja selle ametiasutuse tõendi maksuvõlgade puudumise kohta.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3¹) Hankija võib pakkujalt või taotlejalt nõuda koos tema kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatavate dokumentidega või eraldi pakkuja või taotleja kirjalikku kinnitust või selleks volitatud ametiasutuse väljastatud tõendit selle kohta, et pakkujal või taotlejal käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alused puuduvad.

[RT I 2008, 14, 92- jõust. 28.03.2008]

(4) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4¹) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4²) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(5) Kui hankijal on põhjendatud kahtlus, et pakkujal või taotlejal esinevad käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud alused, võib ta selle tuvastamiseks nõuda pakkujalt või taotlejalt nimetatud aluste puudumise kohta vastavat karistusregistri teadet või esitada järelepärimise karistusregistri volitatud töötlejale või nõuda pakkuja või taotleja asukohariigi kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärset dokumenti või muu selleks volitatud ametiasutuse väljastatud tõendit või pakkuja või taotleja kirjalikku volitust pöörduda asjakohaste ametiasutuste poole nimetatud aluste puudumise kohta kinnituse saamiseks. Kui pakkuja või taotleja asukohariik selliseid dokumente ei väljasta, võib selle asendada pakkuja või taotleja või tema esindaja poolt vande all antud tunnistuse või pädeva justiits- või haldusasutuse või notari või kutseala- või ametiliidu ees antud tunnistusega pakkuja või taotleja asukohariigi õigusaktide kohaselt.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(6) Hankija nõuab ühispakkujatelt või ühistaotlejatelt koos nende kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatavate dokumentidega nende esindajale antud volikirja esitamist.

(7) Pakkuja või taotleja hankemenetlusest kõrvaldamisel käesolevas paragrahvis sätestatud alustel teeb hankija sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse.

§ 39. Pakkuja ja taotleja kvalifikatsiooni kontrollimine

(1) Hankija peab kontrollima, kas pakkuja või taotleja majanduslik ja finantsseisund ning tehniline ja kutsealane pädevus vastavad hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimustele. Kvalifitseerimise tingimused peavad olema piisavad pakkuja või taotleja hankelepingu nõuetekohase täitmise võime tõendamiseks ning vastavad ja proportsionaalsed hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemuse, koguse ja otstarbega.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks ja esitanud hanketeates erinevate osade suhtes erinevad kvalifitseerimise tingimused, kontrollib ta kõigi erinevate osade suhtes pakkumuse või hankemenetluses osalemise taotluse esitanud pakkujate või taotlejate majandusliku ja finantsseisundi ning tehnilise ja kutsealase pädevuse vastavust hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimustele eraldi. Hankija võib kehtestada sellise pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks, kes esitab pakkumuse või hankemenetluses osalemise taotluse rohkem kui ühe osa suhtes, summeeritavate näitajate kohta kõrgemad kvalifitseerimise tingimused proportsionaalselt osade eeldatava maksumusega.

(3) Hankijal on õigus kontrollida pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni kogu hankemenetluse vältel, ja kui talle saab teatavaks asjaolu, et pakkuja või taotleja majanduslik ja finantsseisund või tehniline ja kutsealane pädevus ei vasta hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimustele, teha uus otsus pakkuja või taotleja kvalifitseerimise kohta ning jätta pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.

(4) Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatud dokumentide sisu selgitamist või selgitamist võimaldavate andmete või dokumentide esitamist.

(4¹) Kui pakkuja või taotleja on jätnud esitamata hanketeates nõutud kvalifikatsiooni tõendava dokumendi või pakkuja või taotleja ei esita hankija nõudmisel kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatud dokumentide sisu kohta selgitust või selgitamist võimaldavaid andmeid või dokumenti ja need andmed või dokumendid ei ole hankijale oluliste kulutusteta andmekogus olevate avalike andmete põhjal kättesaadavad, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(5) Hankija ei või jätta pakkujat või taotlejat kvalifitseerimata põhjusel, et tal puuduvad varasemad hankelepingu käesoleva seaduse § 4 tähenduses.

(6) Pakkuja või taotleja kvalifitseerimise või kvalifitseerimata jätmise kohta teeb hankija sellekohase põhjendatud kirjaliku otsuse.

(7) Kvalifitseerimata jäetud pakkuja või taotleja ei osale edasises hankemenetluses.

§ 40. Pakkuja ja taotleja majanduslik ja finantsseisund

(1) Pakkuja või taotleja majandusliku ja finantsseisundi kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks nõuab hankija hanketeates ühe või mitme järgmise dokumendi esitamist:

- 1) asjakohane pangaõidend või muu asjakohane ja hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokument, mis näitab, et pakkuja või taotleja käsutuses on hankelepingu täitmise tagamiseks vajalikud rahalised vahendid või tal on võimalus neid saada;
- 2) kuni viimase kolme majandusaasta aruanded või majandusaasta aruannete väljavõtted, kui majandusaasta aruanded on avalikud pakkuja või taotleja asukohamaa õigusaktide kohaselt;
- 3) andmed pakkuja või taotleja kogu majandustegevuse netokäibe kohta või netokäibe kohta hankelepinguga seotud valdkonnas või hankelepingu esemele vastavas osas nende olemasolu korral kuni viimase kolme majandusaasta jooksul.

(2) Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt kutsealase vastutuskindlustuse tõendi või muu asjakohase ja hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokumendi esitamist, mis näitab, et pakkujal või taotlejal on hankelepingu võimaliku rikkumisega tekkida võiva kahju hüvitamiseks vajalikud vahendid või tal on võimalus neid saada.

(3) Kui see on pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalik ja asjakohane, võib pakkuja või taotleja tõendada oma vastavust majanduslikule ja finantsseisundile esitatud nõuetele konkreetse hankelepingu täitmise raames lisaks oma näitajatele ka teise isiku vahendite alusel, kui ta tõendab hankijale vastuvõetaval viisil, et sellel isikul on hankelepingu täitmiseks vajalikud ja hankelepingu esemele vastavad vahendid olemas ja pakkujal või taotlejal on võimalik vajaduse korral selle isiku vastavaid vahendeid hankelepingu täitmiseks kasutada.

(4) Ühispakkujad ja ühistaotlejad võivad enda majandusliku ja finantsseisundi kvalifitseerimise tingimustele vastavuse tõendamiseks summeeritavate näitajate puhul tugineda kõigi ühispakkujate või ühistaotlejate vastavatele summeeritud näitajatele.

(5) Kui pakkuja või taotleja ei saa mõjuval põhjusel esitada hankija poolt hanketeates nõutud dokumente, võib ta oma majanduslikku ja finantsseisundit iseloomustada muude hankija poolt vastuvõetavaks tunnistatud dokumentidega tingimusel, et sellega ei asetata pakkujat või taotlejat teiste pakkujate või taotlejatega võrreldes paremasse olukorda.

§ 41. Pakkujate ja taotlejate tehniline ja kutsealane pädevus

(1) Pakkuja või taotleja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks nõuab hankija hanketeates vastavalt hankelepingu alusel ostetavate asjade, tellitavate teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja kasutusviisile järgmistest andmetest ja dokumentidest ühe või mitme esitamist:

- 1) kuni viimase viie aasta jooksul tehtud hankija määratletud tunnustele vastavate ehitustööde nimekiri, milles kajastub olulisemate ehitustööde, sealhulgas otstarbekuse ja olemasolu korral riigihanke teel tellitud ehitustööde maksumus, tegemise aeg ja koht ning tõendid selle kohta, et need ehitustööd tehti sõlmitud lepingute ja hea tava kohaselt;
- 2) olulisemate, kuni viimase kolme aasta jooksul täidetud hankija poolt määratletud tunnustele vastavate asjade müügi või teenuste osutamise lepingute, sealhulgas otstarbekuse ja olemasolu korral asjade või teenuste hankelepingute nimekiri koos nende maksumuse, sõlmimise kuupäevade ja infoga teiste lepingupoolte kohta;
- 3) andmed pakkuja või taotleja tehniliste, eelkõige kvaliteedikontrolli eest vastutavate töötajate või üksuste kohta, sõltumata sellest, kas nad kuuluvad otseselt pakkuja või taotleja ettevõtte koosseisu või tegutsevad alltöövõtu korras; ehitustööde hankelepingu korral andmed ehitustööde tegemise eest vastutavate isikute või tehniliste üksuste kohta;
- 4) pakkuja või taotleja poolt kvaliteedi tagamiseks kasutatavate tehniliste seadmete ning töö kvaliteedi jälgimise ja analüüsimise vahendite ning meetmete kirjeldus;
- 5) andmed pakkuja või taotleja või tema juhtide ja teenuste osutamise või ehitustööde juhtimise eest vastutavate isikute vastavate teenuste osutamiseks või vastavate ehitustööde juhtimiseks vajaliku kogemuse, hariduse ja kutsekvalifikatsiooni kohta;
- 6) ehitustööde või teenuste hankelepingu puhul hankelepingu täitmisel rakendatavad keskkonnajuhtimismeetmed nende meetmete asjakohasuse korral;
- 7) teenuste või ehitustööde hankelepingu puhul pakkuja või taotleja töötajate, juhatuse liikmete ja muul lepingulisel alusel ettevõttes tööd tegevate isikute keskmine arv viimasel kolmel aastal;
- 8) pakkuja kinnitus töö- või liiklusvahendite, seadmete ja tehnilise varustuse olemasolu kohta või vastava kirjaliku kokkuleppe olemasolu vajaliku tehnika omandamiseks või kasutusse võtmiseks, mida pakkuja või taotleja saab hankelepingu täitmisel kasutada;

- 9) teenuste hankelepingu puhul hankelepingu osa suurus, mille suhtes pakkuja või taotleja kavatses sõlmida allhankelepingud;
- 10) hankelepingu esemeks olevate asjade näidised, kirjeldused või fotod, vajaduse korral koos tõendiga nende ehtsuse kohta;
- 11) tehnilise kontrolli või järelevalveasutuste tõendid hankelepingu esemeks olevate asjade nõuetele vastavuse kohta koos viiteta tehnilistele normidele või standarditele.

(2) Kui hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, peab hankija hanketeates muu hulgas alati nõudma käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 või 2 nimetatud teavet.

(3) Kui hankelepingu alusel sooritatava tegevuse jaoks on õigusaktides kehtestatud erinõuded, nimetab hankija hanketeates, milliste erinõuete, registreeringute või tegevuslubade olemasolu on pakkuja või taotleja kvalifitseerimiseks nõutavad. Õigusaktides kehtestatud erinõuete täitmise kontrollimiseks nõuab hankija hanketeates pakkujalt või taotlejalt tegevusloa või registreeringu või muu erinõude täitmist tõendava asjakohase tõendi või tema asukohariigi õigusaktide kohaselt vastavasse organisatsiooni kuulumise kohta tõendi esitamist, kui need ei ole hankijale oluliste kulutusteta andmekogus olevate avalike andmete põhjal kättesaadavad. Kui pakkujal või taotlejal puudub vastav tegevusluba või registreering või ta ei kuulu vastavasse organisatsiooni tema asukohariigi õigusaktide kohaselt, jätab hankija pakkuja või taotleja kvalifitseerimata.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud nimekirjale lisatakse hankija nõudel olulisemate lepingute nõuetekohase täitmise kohta:

- 1) teise lepingupoole väljaantud tõend, kui lepingu teiseks pooleks on käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktides 1–3 nimetatud hankija;
- 2) teise lepingupoole kinnitus või pakkuja või taotleja kirjalik kinnitus, kui teiseks lepingupooleks on eraõiguslik juriidiline isik või füüsiline isik.

(5) Kui hankelepingu esemeks olevad asjad või teenused on keerukad või eriotstarbelised, kontrollib hankija või pakkuja või taotleja asukohariigi pädev asutus kokkuleppel hankijaga pakkuja või taotleja tootmisvõimalusi või tehnilist pädevust ning vajaduse korral ka teadus- ja uurimistöö tegemise võimalusi ja rakendatavaid kvaliteedi tagamise meetmeid.

(6) Kui see on pakkuja või taotleja kvalifikatsiooni tõendamiseks vajalik ja asjakohane, võib pakkuja või taotleja tõendada oma tehnilise ja kutsealase pädevuse vastavust kvalifitseerimise tingimustele konkreetse hankelepingu täitmise raames lisaks oma näitajatele ka teise isiku näitajate alusel vahendite ja meetmete või spetsialistide osas, sõltumata tema õiguslike suhete iseloomust selle isikuga. Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et sellel isikul on vastavad vahendid ja meetmed või spetsialistid olemas ning pakkujal või taotlejal on võimalik neid vajaduse korral hankelepingu täitmiseks kasutada.

(7) Ühispakkujad või ühistaotlejad võivad oma tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse tõendamiseks tugineda teiste ühispakkujate või ühistaotlejate pädevusele, kui see on vastava kriteeriumi olemusest tulenevalt võimalik.

(8) Kui asjade hankelepingu esemeks on lisaks asjadele ka nende ko haletoomine või paigaldamine või kaasnevad teenused või ehitustööd, võib hankija kontrollida pakkuja või taotleja või käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud teise isiku kvalifikatsiooni nende teenuste osutamiseks või ehitustööde tegemiseks, arvestades eelkõige selle isiku tehnilist ja kutsealast pädevust.

(9) Kui hankija nõuab hanketeates sõltumatute asutuste tõendite esitamist selle kohta, et pakkuja või taotleja järgib kindlaid kvaliteedi tagamise standardeid, viitab ta asjakohastel Euroopa standardite seerialtel põhinevatele kvaliteedi tagamise süsteemidele, mis on kinnitatud sertifitseerimist käsitlevate Euroopa standardite seeriatega vastavate asutuste poolt. Hankija tunnustab teiste Euroopa Liidu liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid ja aktsepteerib muud pakkuja või taotleja esitatud tõendusmaterjali samaväärsete kvaliteedi tagamise meetmete kohta.

(10) Kui hankija nõuab hanketeates käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 6 alusel rakendatavate keskkonnajuhtimismeetmete nimekirja esitamist, viitab ta Euroopa Liidu keskkonnajuhtimis- ja auditeerimissüsteemile (*The Eco-Management and Audit Scheme – EMAS*) või asjakohastel Euroopa või rahvusvahelistel standarditel põhinevatele ja sertifitseerimist käsitlevatele Euroopa Liidu õigusaktidele või asjakohastele Euroopa või rahvusvaheliste standarditele vastavate asutuste kinnitatud keskkonnajuhtimise standarditele. Hankija tunnustab teiste Euroopa Liidu liikmesriikide asutuste samaväärseid tõendeid ja aktsepteerib muud pakkuja või taotleja esitatud tõendusmaterjali samaväärsete keskkonnajuhtimismeetmete kohta.

§ 42. Tunnustatud ettevõtjate ametlik nimekiri ja ettevõtjate sertifitseerimine

(1) Tunnustatud ettevõtjate ametlikku nimekirja kantud või tunnustatud ettevõtjana sertifitseeritud isik võib esitada oma kvalifikatsiooni tõendamiseks tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidaja tõendi

tema nimekirja kandmise kohta või akrediteeritud sertifitseerimisasutuse tõendi tema sertifitseerimise kohta tunnustatud ettevõtjana. Nimetatud tõendites märgitakse andmed, mille alusel isik nimekirja kanti või talle tõend väljastati ning nimekirjas isikule antud klassifikatsioon.

(2) Eestis või mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidaja poolt väljastatud tõend isiku tunnustatud ettevõtjate ametlikku nimekirja kandmise kohta või pädeva sertifitseerimisasutuse tõend tema sertifitseerimise kohta tunnustatud ettevõtjana tõendab hankijale isiku vastamist käesoleva seaduse §-des 38–41 sätestatud kvalifitseerimise tingimustele nende andmete osas, mis olid isiku nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks. Nimetatud tõend või sertifikaat tõendab isiku vastavust hankija poolt kehtestatud kriteeriumile juhul, kui tema nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks olnud kriteerium oli võrdne hankija poolt sätestatud kriteeriumiga või sellest kõrgem.

(3) Lisaks andmetele, mis ei olnud isiku nimekirja kandmise või sertifitseerimise aluseks, võib hankija käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tõendi kõrval nõuda taotlejalt või pakkujalt täiendavat tõendit tema asukohariigis kohustuslike riiklike või kohalike maksude või sotsiaalkindlustuse maksete tasumise kohta.

(4) Hankija kohaldab käesoleva paragrahvi lõikeid 2 ja 3 üksnes pakkuja või taotleja suhtes, kelle asukoht on Euroopa Liidu liikmesriigis, mis on kehtestanud tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja loomise ja pidamise korra või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimise korra.

(5) [Vabariigi Valitsus kehtestab](#) teatud valdkonna tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja loomise, pidamise ja uuendamise ning ettevõtjate nimekirja kandmise alused ja korra või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimise korra Eestis vastava valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(6) Teatud valdkonna tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidajaks on vastava valdkonna eest vastutav ministeerium. Vabariigi Valitsuse loal võib ministeerium volitada tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidamise halduslepinguga teisele juriidilisele isikule.

(7) Tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidaja või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimiseks volitatud sertifitseerimisasutus võib nõuda ettevõtjalt tasu nimekirja kandmise või sertifitseerimise ja kande või sertifikaadi uuendamise eest. Tasu määrad, mis on kooskõlas nimekirja pidaja või sertifitseerimisasutuse asjakohaste toimingute tegemise mõistlike kuludega ning mille kehtestamisel võetakse arvesse ettevõtja kvalifitseerimise klassi ning mis ei ületa nimekirja kandmise või sertifitseerimise korral 200 eurot ning kande või sertifikaadi uuendamise korral 70 eurot, [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(8) Tunnustatud ettevõtjate ametlikku nimekirja kandmise või sertifitseerimise tingimuste määratlemisel lähtutakse üksnes käesoleva seaduse §-des 38–41 sätestatust.

(9) Kui tunnustatud ettevõtjate ametlikku nimekirja kantakse või sertifitseeritakse isikuid, kelle asukohariik on mõni muu Euroopa Liidu liikmesriik, ei nõuta neilt muid andmeid ega tõendeid, kui nõutakse isikutelt, kelle asukoht on Eestis.

(10) Tunnustatud ettevõtjate ametliku nimekirja pidaja või tunnustatud ettevõtjate sertifitseerimiseks volitatud sertifitseerimisasutus ei või põhjendamatult keelduda ettevõtja nimekirja kandmisest või sertifitseerimisest.

(11) Pädev sertifitseerimisasutus käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa sertifitseerimisstandarditele vastav asutus.

4. jagu

Pakkumus, selle esitamine, avamine ja hindamine

§ 43. Pakkumus

(1) Pakkumus on pakkuja tahteavaldus hankelepingu sõlmimiseks, mis on pakkujale siduv alates pakkumuste esitamise tähtpäevast vähemalt kuni hankedokumentides määratud pakkumuse jõusoleku minimaalse tähtaja lõppemiseni.

(2) Pakkumus peab vastama hanketeates, hankedokumentides ja juhul, kui hankija teeb käesolevas seaduses sätestatud korras eraldi pakkumuse esitamise ettepaneku, selles ettepanekus sätestatud tingimustele.

(3) Ühispakkujate ühises pakkumuses peab sisalduma kinnitus, et hankelepingu täitmise eest vastutavad ühispakkujad solidaarselt.

(4) Pakkumus on konfidentsiaalne. Pakkumuses sisalduvat teavet võib avalikustada üksnes käesolevas seaduses sätestatud juhtudel ja ulatuses.

§ 44. Pakkumuse esitamine

(1) Pakkumus esitatakse kirjalikult kinnises pakendis ja märgistatult või elektroonilises vormis vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele.

(2) Pakkuja võib pakkumuse tagasi võtta enne pakkumuste esitamise tähtpäeva, esitades hankijale pakkumusega samas vormis sellekohase teate.

(3) Kui pakkuja esitab pakkumuste esitamise tähtaja jooksul uue pakkumuse, ei muutu eelnevalt tema poolt esitatud pakkumused seetõttu ilma käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud teateta kehtetuks.

(4) Kui hankija on lubanud esitada alternatiivseid lahendusi, võib pakkuja esitada pakkumuse koos alternatiivsete lahendustega.

(5) Pakkuja ei või esitada ühist pakkumust, kui ta esitab pakkumuse üksi või kui ta esitab ühise pakkumuse koos teiste ühispakkujatega. Pakkuja ei või esitada pakkumust, kui ta on andnud teisele pakkujale nõusoleku enda nimetamiseks pakkumuses alltöövõtjana hankelepingu täitmisel.

(5¹) Hankija tagastab pakkujale pakkumuse ja taotlejale taotluse, kui pakkujal või taotlejal puudub käesoleva seaduse alusel õigus esitada pakkumus või taotlus.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(6) Hankija esitab pakkujale tema nõudmisel viivitamata kinnituse pakkumuse kättesaamise kohta.

§ 45. Pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamine

(1) Pakkuja võib pikendada pakkumuse jõusoleku tähtaega hankija kirjalikul ettepanekul.

(2) Hankija on kohustatud tegema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepaneku pakkujale vähemalt kümme päeva enne tema pakkumuse jõusoleku tähtaja lõppu, kui hankemenetlus ei ole selleks hetkeks lõppenud. Pakkuja teavitab hankijat pakkumuse jõusoleku tähtaja pikendamisest või sellest keeldumisest viie tööpäeva jooksul vastava ettepaneku saamisest arvates.

§ 46. Pakkumuste avamine

(1) Hankija avab pakkumused hanketeates, hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus näidatud ajal ja kohas.

(2) Pakkumuste avamisel kontrollib hankija esitatud pakkumuste vastavust hankedokumentides või võistleva dialoogi korral pakkumuse esitamise ettepanekus näidatud pakkumuse struktuurile ja dokumentide loetelule ning koostab pakkumuste avamise protokoll, kuhu kantakse pakkujate nimed, registrikoodid ja esitatud pakkumuste maksumused, sealhulgas pakkumuste osamaksumused, kui neid arvestatakse pakkumuste hindamisel, ning muude pakkumuste hindamise kriteeriumidele vastavate pakkumust iseloomustavate numbriliste näitajate väärtused. Protokoll märgitakse ka, millised esitatud pakkumused ei vastanud avamisel kontrollitud asjaolude alusel hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus sätestatud ning mittevastavuse põhjused.

(3) Hankija esitab pakkumuste avamise protokoll koopia kõigile pakkujatele kolme tööpäeva jooksul pakkumuste avamisest arvates. Hankija võib esitada pakkumuste avamise protokoll koopia pakkujatele koos teatega pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kohta või otsuse kohta, mis on hankemenetluse lõppemise aluseks, kui ta edastab pakkujatele või taotlejatele teabe hankemenetluse käigus tehtud otsustest vastavalt käesoleva seaduse § 54 lõikes 4 sätestatud ja on teavitanud sellisest võimalusest hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus.

(4) Hankija võimaldab pakkujatel või nende volitatud esindajatel viibida pakkumuste avamise juures.

(5) Hankija ei avalikusta pakkumuste avamisel pakkumuste sisu osas, mis rikuks pakkujate ärisaladust või kahjustaks nendevahelist konkurentsi.

§ 47. Pakkumuste vastavuse kontrollimine

(1) Hankija kontrollib kvalifitseeritud pakkujate esitatud ja käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud korras avatud pakkumuste vastavust hanketeates ja hankedokumentides ning juhul, kui hankija teeb käesolevas seaduses sätestatud korras eraldi pakkumuse esitamise ettepaneku, selles ettepanekus esitatud tingimustele, ja teeb põhjendatud kirjaliku otsuse pakkumuste vastavaks tunnistamise või tagasilükkamise kohta.

(2) Hankija lükkab pakkumuse tagasi, kui see ei vasta hanketeates või hankedokumentides või juhul, kui hankija teeb käesolevas seaduses sätestatud korras eraldi pakkumuse esitamise ettepaneku, selles ettepanekus

esitatud tingimustele. Hankija võib tunnistada pakkumuse vastavaks, kui selles ei esine sisulisi kõrvalekaldeid nimetatud tingimustest.

(3) Hankija lükkab pakkumuse muu hulgas tagasi, kui pakkumuses puudub käesoleva seaduse § 31 lõikes 8¹ nimetatud kinnitus.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4) Kui hankija on viidanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 nimetatud alusele, ei lükka ta asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel pakkumust tagasi mittevastavuse tõttu, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses hankijale vastuvõetaval viisil mis tahes asjakohaste tõendite abil, et tema pakutud lahendused on tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega samaväärsed.

(5) Kui hankija on koostanud hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse käesoleva seaduse § 33 lõikes 3 sätestatud korras hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete alusel, ei lükka ta pakkumust tagasi, kui pakutavad ehitustööd, asjad või teenused vastavad mõnele § 33 lõike 1 punktides 1–7 sätestatud alusele, mis käsitleb hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse aluseks olevaid kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid ja pakkuja seda hankijale vastuvõetaval viisil asjakohaste tõenditega tõendab.

(6) Kui hankija on sätestanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva seaduse § 33 lõikes 6 nimetatud eelduse, aktsepteerib ta tehnilise kirjelduse aluseks olevate keskkonda mõjutavate tegurite ökomärgise nõuetele vastavuse tõendamiseks ka muid pakkuja esitatud asjakohaseid tõendeid.

(7) Asjakohaseks tõendiks käesoleva paragrahvi lõigete 4–6 tähenduses võib olla eelkõige toote tehniline toimik või tunnustatud organi katseprotokoll.

(8) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, kontrollib ta igale osale esitatud pakkumuste vastavust hanketeates, hankedokumentides ja juhul, kui hankija teeb käesolevas seaduses sätestatud korras eraldi pakkumuse esitamise ettepaneku, selles ettepanekus esitatud tingimustele eraldi.

(9) Pakkuja, kelle pakkumus on tagasi lükatud, ei osale edasises hankemenetluses.

(10) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks ja pakkuja on esitanud pakkumuse rohkem kui ühele osale ning tema mõnele osale esitatud pakkumus on tunnustatud vastavaks, osaleb pakkuja hankemenetluses edasi nende osade suhtes.

(11) Kui pakkuja on esitanud rohkem kui ühe pakkumuse või ühe hankemenetluse raames osadeks jaotatud riigihanke korral rohkem kui ühe pakkumuse samale riigihanke osale ning mõni tema poolt selles riigihankes või sellele osale esitatud pakkumus on tunnustatud vastavaks, osaleb ta vastavaks tunnustatud pakkumustega hankemenetluses edasi.

§ 48. Põhjendamatult madala maksumusega pakkumused

(1) Kui hankija leiab, et pakkumuse maksumus on hankelepingu eeldatava maksumusega võrreldes põhjendamatult madal, peab hankija kirjalikus vormis nõudma pakkujalt asjakohast kirjalikku selgitust. Pakkuja on kohustatud esitama kirjaliku selgituse hankijale viie tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest arvates.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud selgituses võib pakkumuse madal maksumus olla põhjendatud eelkõige:

- 1) ehitusmeetodi, tootmisprotsessi või osutatava teenuse säästlikkusega;
- 2) pakkuja valitud tehnilise lahendusega või erakordselt soodsate tingimustega, mis on pakkujale hankelepingu täitmiseks kättesaadavad;
- 3) ehitustööde, asjade või teenuste ainulaadsusega;
- 4) hankelepingu täitmise kohas kehtivate töötajate kaitset ja töötingimusi reguleerivate sätetega;
- 5) pakkuja võimalusega saada riigiabi.

(3) Hankija kontrollib esitatud selgitust ja hindab esitatud tõendeid, konsulteerides vajaduse korral pakkujaga. Kui hankija leiab endiselt, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal või kui pakkuja ei esita hankijale nõutud selgitust, võib hankija pakkumuse põhjendatud kirjaliku otsusega tagasi lükata.

(4) Kui hankija tuvastab, et pakkumuse maksumus on põhjendamatult madal, kuna pakkuja on saanud riigiabi, võib ta pakkumuse tagasi lükata üksnes pärast seda, kui pakkuja ei suuda hankija määratud mõistliku tähtaja jooksul tõendada, et talle antud riigiabi oli õigusaktidega kooskõlas. Kui hankija pakkumuse sellisel alusel tagasi lükkab ja hankelepingu eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, teavitab ta sellest Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni.

§ 49. Kõigi pakkumuste tagasilükkamine

(1) Hankija võib teha põhjendatud kirjaliku otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta, kui:

- 1) kõigi vastavaks tunnustatud pakkumuste maksumused ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust või
- 2) hankija on kõigi pakkumuste tagasilükkamise võimaluse ja vastava objektiivse ning mittediskrimineeriva aluse ette näinud hankedokumentides ja see alus on täitunud.

(2) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, võib ta teha otsuse kõigi pakkumuste tagasilükkamise kohta:

1) selle osa suhtes, millele esitatud pakkumuste suhtes esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alus;

2) nende osade suhtes, mille kohta hankelepingu sõlmimine on ebaotstarbekas või ei vasta hankija seatud riigihanke eesmärgile ilma selle osa suhtes hankelepingu sõlmimiseta, mille puhul esineb mõni käesoleva seaduse § 29 lõike 3 punktides 2–7 sätestatud hankemenetluse lõppemise alustest.

§ 50. Pakkumuste hindamine ja pakkumuse edukaks tunnistamine

(1) Hankija hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi. Pakkumuste hindamisel arvestab hankija ainult hanketeates, hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriume.

(2) Kui hankija sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel, hindab ta pakkumusi vastavalt hanketeates või hankedokumentides nimetatud hankelepingu esemega seotud pakkumuste hindamise kriteeriumidele omistatud suhtelisele osakaalule. Hankija tunnistab põhjendatud kirjaliku otsusega edukaks pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt kõige soodsama pakkumuse.

(3) Kui hankija sõlmib hankelepingu madalaima hinnaga pakkumuse alusel, hindab ta pakkumusi lähtuvalt nende maksumusest ja tunnistab kirjaliku otsusega edukaks kõige madalama hinnaga pakkumuse.

(4) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, hindab ta pakkumusi ja tunnistab pakkumused edukaks osade kaupa.

(5) Juhul kui pakkumustes esitatavad ühikuhinnad on hankelepingu alusel makstava tasu aluseks ja pakkumuses esineb pakkumuse maksumuse osas ilmne arvutusviga ning pakkumuses esitatud arvutuslik kogumaksumus ei vasta pakkumuses esitatud ühikuhindade alusel arvestatud maksumusele, parandab hankija arvutusvea, arvutades pakkumuse maksumuse pakkumuses antud ühikuhindade alusel ning teatab sellest viivitamata pakkujale kirjalikult. Pakkujat vastab hankijale kirjalikult kahe tööpäeva jooksul arvates vastava teate saamisest, kas ta on arvutusvea parandamisega nõus. Juhul kui pakkujat arvutusvea parandamisega ei nõustu, lükkab hankija pakkumuse tagasi.

§ 51. Elektrooniline oksjon

(1) Elektrooniline oksjon on pakkumuste hindamise viimane etapp eduka pakkumuse väljaselgitamiseks, mille käigus hankija hindab ja võrdleb elektroonilises keskkonnas pakkumustes esitatud tingimuste kvantitatiivselt mõõdetavaid väärtusi käesolevas paragrahvis sätestatud korras.

(2) Avatud hankemenetluse ja piiratud hankemenetluse korral ning väljakuulutamisega läbivõtmisega hankemenetluse korral käesoleva seaduse § 27 lõike 2 punktis 1 nimetatud juhul võib hankija korraldada elektroonilise oksjoni tingimusel, et hankelepingu eset on võimalik täpselt kirjeldada. Sellest tulenevalt ei või elektroonilist oksjonit korraldada teenuste tellimise või ehitustööde hankelepingute sõlmimisel, mille eesmärgiks on intellektuaalne tegevus, näiteks ehitustööde projekteerimine.

(3) Elektroonilist oksjonit võib kasutada ka hankelepingu sõlmimiseks konkursi korraldamisel raamlepingu poolteks olevate pakkujate vahel ning dünaamilise hankesüsteemi korral.

(4) Elektrooniline oksjon põhineb:

1) üksnes pakkumuste maksumustel, kui hankija sõlmib hankelepingu madalaima hinnaga pakkumuse alusel, või

2) pakkumuste maksumustel või muudel numbrilisel väljendataval pakkumuste hindamise kriteeriumidel, kui hankija sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel.

(5) Elektroonilise oksjoni korraldamisest teavitab hankija hanketeates.

(6) Enne elektroonilise oksjoni alustamist kontrollib hankija pakkumuste vastavust hankedokumentides sätestatud tingimustele ja juhul, kui ta sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel, hindab pakkumusi enne oksjoni alustamist lähtuvalt pakkumuste hindamise kriteeriumidest ja nende suhtelisest osakaalust.

(7) Nõuded elektroonilise oksjoni läbiviimiseks kasutatavatele seadmetele ja läbiviimise korrale [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

(8) Elektroonilise oksjoni käigus pakkumuste esitamisele ei kohaldata käesoleva seaduse § 55 lõikes 5 sätestatud nõudeid, kui Vabariigi Valitsus ei kehtesta vastavaid nõudeid käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel. [RT I 2008, 14, 92- jõust. 01.12.2009]

§ 52. Alternatiivsete lahenduste hindamine

(1) Hankija hindab alternatiivseid lahendusi, kui ta sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel ja on hanketeates lubanud alternatiivsete lahendustega pakkumusi esitada.

(2) Hankija hindab üksnes neid alternatiivseid lahendusi, mis vastavad hankedokumentides alternatiivsetele lahendustele kehtestatud nõuetele ja mis on tunnistatud nende nõuete alusel vastavaks.

(3) Hankija ei või pakkumuses esitatud alternatiivset lahendust tagasi lükata põhjendusega, et hankelepingu sõlmimisel alternatiivses lahenduses esitatud tingimustel oleks asjade hankelepingu asemel tegemist teenuste hankelepinguga või vastupidi.

§ 53. Hankemenetluse jätkamine eduka pakkumuse esitanud pakkuja hankelepingu sõlmimisest keeldumise korral

(1) Kui edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja võtab hankijast mitteolenevatel põhjustel oma pakkumuse tagasi:

1) tunnistab hankija edukaks hinna poolest järgmise pakkumuse, kui ta sõlmib hankelepingu madalaima hinnaga pakkumuse alusel;

2) hindab hankija kõiki ülejäänud pakkumusi uuesti vastavalt käesoleva seaduse § 50 lõikele 2 ja tunnistab edukaks pakkumuse, mis on vastavaks tunnistatud pakkumustest hanketeates, hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt kõige soodsam, kui ta sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul on hankijal õigus nõuda edukaks tunnistatud pakkumuse tagasi võtnud pakkujalt kahju hüvitamist tagasi võetud pakkumuse ja järgmise edukaks tunnistatud pakkumuse maksumuse vahe osas.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud juhul on hankijal õigus nõuda edukaks tunnistatud pakkumuse tagasi võtnud pakkujalt kahju hüvitamist kõigi võimalike täiendavate kulude osas, mis hankijal tuleb kanda seoses hankelepingu sõlmimisega tagasi võetud pakkumuse asemel selle pakkumuse alusel, mis tunnistati edukaks pärast pakkumuste uuesti hindamist, samuti kulutuste osas, mis tulenesid uuest pakkumuste hindamisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud kahjust arvatakse maha pakkujale tagastamata pakkumuse tagatis.

5. jagu Teavitamine

§ 54. Pakkujate ja taotlejate teavitamine otsustest

(1) Hankija esitab pakkujatele või taotlejatele viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul kirjalikult teate pakkuja või taotleja hankemenetlusest kõrvaldamise otsusest, pakkuja või taotleja kvalifitseerimise otsusest, pakkuja või taotleja kvalifitseerimata jätmise otsusest, pakkumuse tagasilükkamise otsusest, kõigi pakkumuste tagasilükkamise otsusest, käesoleva seaduse § 65 lõikes 4 nimetatud otsusest, pakkumuse vastavaks tunnistamise otsusest ja pakkumuse edukaks tunnistamise otsusest koos pakkujate või taotlejate nimedega, kelle või kelle pakkumuse suhtes vastav otsus tehti, samuti põhjustest, miks otsustati hankeleping või raamleping jätta sõlmimata või hankemenetlust uuesti alustada.

(2) Pakkuja või taotleja nõudmisel esitab hankija kirjalikult kolme tööpäeva jooksul sellekohase taotluse saamisest arvates:

1) pakkujale või taotlejale tema kvalifitseerimata jätmise põhjused;

2) pakkujale tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused, sealhulgas juhul, kui tehti otsus, mille kohaselt tema pakkumus ei ole käesoleva seaduse § 33 lõike 2 tähenduses samaväärne või ei vasta lõike 3 tähenduses ettenähtud kasutusomadustele või funktsionaalsetele nõuetele;

3) igale vastavaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkujale edukat pakkumust iseloomustavad andmed ja selle eelised tema pakkumusega võrreldes ning edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja või pakkujate nimed.

(3) Hankija jätab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teadetest pakkujatele või taotlejatele saatmata teabe, mille avaldamine takistaks õiguskaitseorganite tööd, oleks vastuolus avaliku huviga või rikuks ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks nende vahelist konkurentsi.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4) Hankija võib kalduda kõrvale käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegadest, kui ta esitab pakkujatele või taotlejatele lõigetes 1 ja 2 nimetatud teabe korruga viivitamata, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse või otsuse, mis on hankemenetluse lõppemise aluseks, tegemisest arvates.

§ 55. Teabevahetuse reeglid ja dokumentide vorminõuded

(1) Käesolevas peatükis nimetatud teadete ja muu info esitamine võib toimuda posti või faksi teel, isikliku kätetoimetamisega või elektrooniliselt, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti. Käesoleva peatüki sätete alusel hankija esitatav mis tahes teade või muu info loetakse õigeaegselt esitatuks, kui teade on nõuetekohaselt välja saadetud teate esitamiseks sätestatud tähtaja jooksul.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) Hankija poolt kasutatavad sidevahendid ja elektroonilised teabedastusvahendid peavad olema üldiselt kättesaadavad ja tehniliselt koostalitusvõimelised üldkasutatavate info- ja kommunikatsioonitehnoloogia toodetega ega tohi põhjuseta piirata huvitatud isikute osalemist hankemenetluses.

(3) Sidepidamine ning teabe vahetamine ja säilitamine peab toimuma viisil, mis tagab andmete terviklikkuse ning pakkumuste, hankemenetluses osalemise taotluste ja muude dokumentide konfidentsiaalsuse ning selle, et hankija saab avada pakkumused ja hankemenetluses osalemise taotlused ning tutvuda nende sisuga alles pärast nende esitamise tähtaja möödumist.

(4) Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste elektrooniliseks esitamiseks vajalik teave ja tehnilised nõuded, sealhulgas krüpteerimise kohta, peavad olema huvitatud isikutele kättesaadavad.

(5) Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste elektroonilise esitamise korral peavad olema täidetud vähemalt järgmised nõuded:

1) elektroonilised allkirjad peavad vastama digitaalallkirja seaduses või Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 1999/93/EÜ elektroonilisi allkirju käsitleva ühenduse raamistiku kohta (EÜT L 13, 19.01.2000, lk 12–20) alusel kehtestatud Euroopa Liidu liikmesriigi õigusaktides sätestatud nõuetele;

2) pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste kättesaamise täpset aega on hankijal võimalik kindlaks määrata;

3) on tagatud, et enne pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtpäeva ei ole kellelgi peale nende saatja nendele dokumentidele juurdepääsu;

4) kui käesoleva lõike punktis 3 nimetatud juurdepääsukeeldu rikutakse, on võimalik see rikkumine selgelt tuvastada;

5) pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste avamise aega on võimalik määrata või muuta ainult hankija määratud isikutel;

6) hankemenetluse käigus on hankija määratud isikutel juurdepääs pakkumustele ja hankemenetluses osalemise taotlustele üksnes üheaegse toimingu tulemusel ja pärast hankija määratud tähtpäeva;

7) pakkumustes ja hankemenetluses osalemise taotlustes esitatud andmed jäävad kättesaadavaks üksnes hankija määratud isikutele.

[RT I 2008, 14, 92- jõust. 01.12.2009]

(6) Nõuded pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste elektroonilise esitamise seadmetele ja esitamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

[RT I 2008, 14, 92- jõust. 01.12.2009]

§ 56. Selgitused

(1) Igal hankemenetluses osaleval isikul ja huvitatud isikul, kellel on vastaval hetkel võimalus selles hankemenetluses osaleda, on õigus saada selgitusi või täiendavat teavet hanketeate ja hankedokumentide kohta ning pakkumuse esitamise ettepaneku kohta.

(2) Hankija esitab selgitused hanketeate või hankedokumentide kohta, pakkumuse esitamise ettepaneku kohta või muu täiendava teabe, mille avaldamist hankija peab võimalikuks, üheaegselt selgitusi või täiendavat teavet küsinud isikule, kõigile pakkujatele ja hankedokumentid või pakkumuse esitamise ettepaneku saanud taotlejatele või hankedokumentid saanud huvitatud isikutele, kellel on vastaval hetkel võimalus selles hankemenetluses osaleda, ning avalikustab need koos hankedokumentidega. Hankija esitab nimetatud teabe kolme tööpäeva jooksul vastava taotluse saamisest arvates.

(3) Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt käesoleva seaduse § 39 lõikes 4 nimetatud selgitusi, andmeid või dokumente ja pakkujalt pakkumuses esitatud teabe põhjendatud selgitamist, piiritlemist või täpsustamist. Pakkuja või taotleja on kohustatud esitama nimetatud kolme tööpäeva jooksul vastava nõude saamisest arvates.

6. jagu

Avatud hankemenetlus

§ 57. Hankedokumentide väljastamine avatud hankemenetluses

(1) Hankija võimaldab kõigil huvitatud isikutel hankedokumente välja võtta enda juures kohapeal, elektrooniliselt veebilehe kaudu või registris vastavalt hanketeates sätestatule. Hankija võib lisaks väljastada hankedokumente ka posti teel kirjalikus ja elektronposti teel elektroonilises vormis. [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(1¹) Kui hankija võimaldab hankedokumente välja võtta elektrooniliselt veebilehe kaudu või registris, peab huvitatud isikul olema võimalus ennast hankedokumendid saanud isikuna registreerida, avaldades hankijale oma kontaktandmed. Muudel juhtudel registreerib hankija kõik hankedokumendid välja võtnud isikud. [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) Hankija määrab pakkumuste esitamise tähtaja lähtuvalt hankelepingu esemest, eelkõige selle keerukusest ning kogusest, mahust või hulgast, arvestades käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud minimaalseid tähtaegu.

(3) Kui hankija ei taga hankedokumentidele piiramatut ja täielikku elektroonilist juurdepääsu alates hanketeate registris avaldamisest, esitab hankija huvitatud isikule hankedokumendid kolme tööpäeva jooksul vastava taotluse saamisest arvates.

§ 58. Pakkumuste esitamine, avamine ja hindamine avatud hankemenetluses

(1) Avatud hankemenetluse korral võib pakkumuse esitada iga huvitatud isik. Koos pakkumusega esitatakse ka pakkuja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid vastavalt hanketeates nõutule.

(2) Hankija avab kõik pakkumuste esitamise tähtpäevaks laekunud pakkumused, kontrollib kõigi pakkujate kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule ja kvalifitseeritud pakkujate pakkumuste vastavust hanketeates ja hankedokumentides esitatud tingimustele ning hindab vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas seaduses sätestatud hankemenetluse korrale.

(3) Hankijal on hankemenetluse käigus keelatud pidada läbirääkimisi.

7. jagu Piiratud hankemenetlus

§ 59. Taotlejad piiratud hankemenetluses

(1) Piiratud hankemenetluse korral võib iga huvitatud isik esitada hankemenetluses osalemise taotluse koos taotleja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega vastavalt hanketeates nõutule. Hankemenetluses osalemise taotlus esitatakse kirjalikus vormis või vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele elektroonilises vormis. Hankija esitab taotlejale tema nõudmisel viivitamata kinnituse taotluse kättesaamise kohta.

(2) Hankija võib hanketeates piirata hankemenetluses osalevate taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvulise alammäära, mis võib olla minimaalselt viis, ja soovi korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate väljavalimiseks.

(3) Hankija kontrollib kõigi tähtaegselt hankemenetluses osalemise taotluse esitanud taotlejate kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

§ 60. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine piiratud hankemenetluses

(1) Hankija teeb kõigile kvalifitseeritud taotlejatele või juhul, kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 59 lõikele 2, vähemalt vastavale arvule väljavalitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt pakkumuse esitamise ettepaneku. Pakkumuse esitamise ettepanek tehakse kirjalikus vormis või vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele elektroonilises vormis.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele.

(3) Pakkumuse esitamise ettepanekuga edastatakse hankedokumendid või vastav viide veebiaadressile, kui hankija tagab piiramatut ja täielikku elektroonilise juurdepääsu hankedokumentidele, ning viide registris avaldatud hanketeatele.

§ 61. Pakkumuste avamine ja hindamine piiratud hankemenetluses

(1) Hankija avab kõik pakkumused ja kontrollib nende vastavust tingimustele, mida ta on sätestanud hanketeates, hankedokumentides ja pakkumuse esitamise ettepanekus, ning hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas peatükis sätestatud hankemenetluse korrale.

(2) Hankijal on hankemenetluse käigus keelatud pidada läbirääkimisi.

8. jagu Võistlev dialoog

§ 62. Taotlejad võistlevas dialoogis

(1) Võistleva dialoogi korral võib iga huvitatud isik esitada hankemenetluses osalemise taotluse koos taotleja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega vastavalt hanketeates nõutule. Hankemenetluses osalemise taotlus esitatakse kirjalikus vormis või vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele elektroonilises vormis. Hankija esitab taotlejale tema nõudmisel viivitamata kinnituse taotluse kättesaamise kohta.

(2) Hankija võib hanketeates piirata hankemenetluses osalevate taotlejate arvu, kellega ta peab dialoogi, sätestades hanketeates arvilise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja soovi korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate väljavalimiseks.

(3) Hankija kontrollib kõigi taotlejate kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

§ 63. Dialoog

(1) Hankija teeb kõigile kvalifitseeritud taotlejatele või juhul, kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 62 lõikele 2, vähemalt vastavale arvule väljavalitud kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt ja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku alustada dialoogi hankija vajadusi kõige paremini rahuldava lahenduse väljaselgitamiseks.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem kui hanketeates nimetatud taotlejate arvuline alammäär, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes kõigile kvalifitseeritud taotlejatele ettepaneku alustada dialoogi.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepanek alustada dialoogi peab sisaldama:

- 1) hankelepingu eseme kirjeldust või viidet vastavale veebiaadressile, kui hankija tagab kirjeldusele piiramatu ja täieliku elektroonilise juurdepääsu;
  - 2) viidet avaldatud hanketeatele;
  - 3) dialoogi alustamise aega ja kohta ning kasutatavat keelt või keeli;
  - 4) dialoogis osalejatele esitatavaid tingimusi selle kohta, kas hankija nõuab dialoogi käigus välja pakutud lahenduste intellektuaalse või muu omandi üleandmist, kas pakutud lahendused on kättesaadavad teistele dialoogis osalejatele ja kas lõplikud pakkumused esitatakse ühe, hankija väljavalitud lahenduse alusel või dialoogi käigus iga taotleja enda pakutud lahenduse alusel;
  - 5) dialoogi käigus pakutavate lahenduste väljatöötamisega seotud kulude hüvitamiseks auhindade andmise või osalemistasu maksmise korral selle suurus, väljamaksmise tingimused ja kord.
  - 6) dialoogi pidamise korda, mis muu hulgas sisaldab dialoogi esemeks olevate lahenduste arvu vähendamise meetodikat, kui hankija peab dialoogi järjestikuste etappidena.
- [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4) Hankija jätab hankelepingu eseme kirjeldusse lisamata need andmed, mis võistleva dialoogi olemusest tulenevalt ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepaneku tegemisel määratletavad või mille üle dialoogi käigus läbi räägitakse.

(5) Hankija tagab kõikide dialoogis osalevate taotlejate võrdse kohtlemise dialoogi ajal. Hankija ei või avaldada teavet diskrimineerival viisil ega avaldada dialoogi käigus taotleja pakutud lahendusi ega muud konfidentsiaalset teavet teistele dialoogis osalevatele taotlejatele ega kolmandatele isikutele ilma taotleja nõusolekuta.

(6) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse hanketeates, võib ta pidada dialoogi järjestikuste etappidena, vähendades igas etapis arutatavate lahenduste arvu. Sobivate lahenduste olemasolu korral peab viimases etapis arutatavate lahenduste arv olema konkurentsi tagamiseks piisav.

(7) Dialoogi käigus võib käsitleda kõiki tulevase hankelepingu tingimusi.

(8) Hankija peab dialoogi taotlejatega tema vajadustele kõige paremini vastavate lahenduste väljaselgitamiseni.

(9) Dialoogi käigus väljatöötatud lahendused kantakse protokollis, mille allkirjastavad hankija ja taotleja.

(10) Hankija võib anda pakkujatele auhindu või maksta osalemistasu dialoogi käigus pakutud lahenduste väljatöötamisega seotud kulude hüvitamiseks, mille suurust võib diferentseerida sõltuvalt pakutud lahenduse sobivusest esitatud tingimustele.

§ 64. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine ja pakkumuste hindamine võistleva dialoogi korral

(1) Pärast oma vajadustele kõige paremini vastavate lahenduste väljaselgitamist teavitab hankija kõiki dialoogis osalevaid taotlejaid dialoogi lõpetamisest ja teeb neile samaaegselt pakkumuse esitamise ettepaneku dialoogi käigus esitatud ja täpsustatud lahenduste alusel. Pakkumuse esitamise ettepanek peab sisaldama neid käesoleva seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud andmeid, mis on vajalikud pakkumuste esitamiseks ja hankemenetluse nõuetekohaseks läbiviimiseks ning mida ei ole nimetatud hanketeates. Pakkumuse esitamise ettepanek tehakse kirjalikus vormis või vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele elektroonilises vormis.

(2) Hankija avab kõik pakkumused ja kontrollib nende vastavust hankelepingu eseme kirjeldusele ja nõuetele, mida ta on sätestanud hanketeates ja pakkumuse esitamise ettepanekus ning hindab kõiki vastavaks tunnistatud pakkumusi vastavalt käesolevas peatükis sätestatud hankemenetluse korrale.

(3) Hankijal on keelatud pidada hankemenetluse käigus läbirääkimisi pärast pakkumuse esitamise ettepaneku tegemist.

9. jagu

Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus

§ 65. Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse alustamine

(1) Väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse korral võib iga huvitatud isik esitada hankemenetluses osalemise taotluse koos taotleja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega vastavalt hanketeates nõutule. Hankemenetluses osalemise taotlus esitatakse kirjalikus vormis või vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele elektroonilises vormis. Hankija edastab taotlejale tema nõudmisel viivitamata kinnituse taotluse kättesaamise kohta.

(2) Hankija võib hanketeates piirata hankemenetluses osalevate taotlejate arvu, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, sätestades hanketeates arvilise alammäära, mis võib olla minimaalselt kolm, ja soovi korral ülemmäära ning objektiivsed ja mittediskrimineerivad kriteeriumid nende taotlejate väljaajamiseks.

(3) Hankija kontrollib kõigi taotlejate kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses ja hanketeates sätestatule.

(4) Käesoleva seaduse § 27 lõike 2 punktis 1 sätestatud juhul võib hankija jätkata avatud hankemenetlusena, piiratud hankemenetlusena või võistleva dialoogina alustatud hankemenetlust väljakuulutamise ja läbirääkimistega hankemenetlusena ilma väljakuulutamise ja läbirääkimistega hankemenetluse alustamiseks uut hanketeadet esitamata ja kontrollimata uuesti pakkujate kvalifikatsiooni, kui ta alustab läbirääkimisi pakkumuste üle üksnes kõigi nende pakkujatega, kes varem sama hankemenetluse käigus kvalifitseeriti ja kes esitasid pakkumuste avamisel kontrollitud vormilistele nõuetele vastava pakkumuse. Sel juhul teeb hankija põhjendatud kirjaliku otsuse kõikide pakkumuste sisulise mittevastavuse kohta neid tagasi lükkamata ning läbirääkimiste alustamise kohta pakkumuste üle.

§ 66. Pakkumuse esitamise ettepaneku tegemine väljakuulutamise ja läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija teeb kõigile kvalifitseeritud taotlejatele või juhul, kui ta on hanketeates piiranud taotlejate arvu vastavalt käesoleva seaduse § 65 lõikele 2, vähemalt vastavale arvule kvalifitseeritud taotlejatele samaaegselt pakkumuse esitamise ettepaneku. Pakkumuse esitamise ettepanek tehakse kirjalikus vormis või vastavalt käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud nõuetele elektroonilises vormis.

(2) Kui kvalifitseeritud taotlejate arv on väiksem hanketeates nimetatud taotlejate alammäärast, võib hankija hankemenetlust jätkata, tehes pakkumuse esitamise ettepaneku kõigile kvalifitseeritud taotlejatele.

(3) Pakkumuse esitamise ettepanekuga edastatakse hankedokumentid või vastav viide veebiaadressile, kui hankija tagab piiramatut ja täielikku elektroonilist juurdepääsu hankedokumentidele, ning viide registris avaldatud hanketeatele. Hankija jätab hankedokumentidesse lisamata käesoleva seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud andmetest need, mis väljakuulutamise ja läbirääkimistega hankemenetluse olemusest tulenevalt ei ole pakkumuse esitamise ettepaneku tegemise hetkel määratletavad või mille üle hankemenetluse käigus läbi räägitakse.

§ 67. Pakkumuste avamine ja läbirääkimiste pidamine väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluses

(1) Hankija avab kõik pakkumused, välja arvatud käesoleva seaduse § 65 lõikes 4 sätestatud juhul, ja peab pakkujatega vastavaks tunnistatud pakkumuste osas läbirääkimisi, et kohandada neid vajaduse korral hanketeates ja hankedokumentides sätestatud nõuetele ning valida välja edukas pakkumus. [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(1¹) Kui läbirääkimistel räägitakse läbi mõne käesoleva seaduse § 66 lõikes 3 nimetatud hankedokumentidesse lisamata ning pakkumuse esitamise ettepaneku tegemise hetkel määratlemata tingimuse üle, mille muutumisel võib muutuda esitatud pakkumuse maksumus, on läbirääkimiste objektiks ka pakkumuse maksumus. [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) Läbirääkimiste ajal tagab hankija kõigi pakkujate võrdse kohtlemise. Läbirääkimised on konfidentsiaalsed. Hankija ei avalda läbirääkimiste käigus saadud pakkumusi puudutavat teavet diskrimineerival viisil, mis võiks anda ühele pakkujale eelise teiste ees.

(3) Kui hankija on sätestanud sellise võimaluse hanketeates või hankedokumentides, võib ta korraldada läbirääkimised järjestikuste etappidena, vähendades igas etapis läbiräägitavate pakkumuste arvu. Sobivate pakkumuste olemasolu korral peab viimases etapis läbiräägitavate pakkumuste arv olema piisav konkurentsi tagamiseks.

10. jagu Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus

§ 68. Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse kord

(1) Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse korral esitab hankija hankedokumentid ühele või mitmele huvitatud isikule, kelle majanduslik ja finantsseisund ning tehniline ja kutsealane pädevus on eeldatavalt piisavad hankelepingu nõuetekohaseks täitmiseks.

(2) Hankija jätab hankedokumentidesse lisamata käesoleva seaduse § 31 lõikes 2 nimetatud andmetest need, mis väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse olemusest tulenevalt ei ole hankedokumentide esitamise hetkel määratletavad või mille üle hankemenetluse käigus läbi räägitakse.

(3) Hankija esitab huvitatud isikule koos hankedokumentidega kvalifitseerimise tingimused ja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide esitamise nõuded ning kontrollib isiku kvalifikatsiooni vastavalt käesolevas seaduses sätestatule ja esitatud kvalifitseerimise tingimustele enne hankelepingu tingimuste üle läbirääkimiste alustamist.

(4) Hankija peab hankedokumentid saanud huvitatud isikutega hankelepingu tingimuste üle läbirääkimisi, et sõlmida hankeleping vastavalt käesoleva seaduse § 50 lõikes 2 või 3 sätestatule.

11. jagu Hankelepingu sõlmimine ja muutmine

§ 69. Hankelepingu sõlmimine ja muutmine

(1) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kohta teate edastamisest arvates, välja arvatud väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse korral või juhul, kui muud liiki hankemenetluses esitas pakkumuse ainult üks pakkuja. Enne nimetatud tähtaja möödumist sõlmitud hankeleping on tühine.

(1¹) Hankeleping on tühine, kui:

1) hankija on jätnud registrile hanketeate esitamata ja selle esitamata jätmise ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud;

2) hankija ei ole hanketeates märkinud, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või ei ole märkinud, et ta soovib hanketeate edastamist Euroopa Ühenduse Väljaannete Talitusele vastavalt käesoleva seaduse § 106 lõikele 1, kui hanketeate edastamine oli vastavalt käesolevale seadusele nõutav;

3) väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetluse korral ei ole hankija pärast hankelepingu sõlmimist tähtaegselt esitanud registrile riigihanke aruannet koos põhjendustega nimetatud hankemenetluse kasutamise kohta või ei ole informeerinud pakkujaid pakkumuse edukaks tunnistamise otsusest ja esitanud igale pakkujale tema nõudel eduka pakkumuse võrdluse tema poolt esitatud pakkumusega vastavalt käesoleva seaduse § 54 lõike 2 punktis 3 sätestatule.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(1²) Hankeleping ei ole vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1¹ punktis 1 sätestatule tühine, kui esinevad koos kõik järgmised tingimused:

- 1) hankija leiab, et hankelepingu sõlmimine ilma hanketeate eelneva avaldamiseta on käesoleva seaduse kohaselt lubatud;
- 2) hankija on esitanud registrile vabatahtliku teate vastavalt käesoleva seaduse §-s 30¹ sätestatule;
- 3) hankelepingut ei sõlmitud enne 14 päeva möödumist arvates vabatahtliku teate avaldamisele järgnevast päevast.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(1³) Hankelepingu tühisusele käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud alustel on võimalik tugineda üksnes juhul, kui hankelepingu tühisus on tuvastatud vastavalt käesolevas seaduses sätestatule.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(2) Hankelepingu pooled võivad vormistada hankelepingu eraldi dokumendina.

(3) Hankija võib sõlmitud hankelepingu muutmises kokku leppida üksnes juhul, kui muutmise tingivad objektiivsed asjaolud, mida ei olnud hankijal võimalik hankelepingu sõlmimise ajal ette näha ja hankelepingu muutmata jätmise korral satuks täielikult või olulisel osal ohtu hankelepinguga taotletud eesmärgi saavutamisele.

(4) Hankija ei või hankelepingu muutmises kokku leppida, kui muutmise taotletavat eesmärki on võimalik saavutada uue hankelepingu sõlmimisega.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud nõuete rikkumine ei mõjuta hankelepingu kehtivust.

(6) Kui hankija on jaganud riigihanke ühe hankemenetluse raames osadeks, võib ta sõlmida hankelepingu iga osa kohta eraldi.

§ 69¹. Hankelepingu muutmine avaliku ja erasektori koostöö projektides

(1) Pakkija või kontsessioonäär ei või ilma hankija nõusolekuta anda kolmandale isikule üle enda ehitustööde või teenuste hankelepingust või ehitustööde või teenuste kontsessiooni hankelepingust tulenevaid õigusi ega kohustusi.

(2) Hankija võib anda nõusoleku ehitustööde või teenuste hankelepingust või ehitustööde või teenuste kontsessiooni hankelepingust tulenevate õiguste ja kohustuste üleandmiseks kolmandale isikule, kui samaaegselt on täidetud alljärgnevad tingimused:

1) hankelepinguga seotud õiguste ja kohustuste üleandja on rikkunud oluliselt hankelepingust tulenevaid kohustusi ja hankijal on sellise rikkumise tagajärjel tekkinud õigus hankelepingu erakorraliselt üles öelda või hankelepingust taganeda;

2) hankelepinguga seotud õiguste ja kohustuste ülevõtjal puuduvad käesoleva seaduse § 38 lõike 1 punktides 1–4 nimetatud hankemenetlusest kõrvaldamise alused;

3) hankelepinguga seotud õiguste ja kohustuste ülevõtja majanduslik ja finantsseisund ning tehniline ja kutsealane pädevus vastavad hanketeates esitatud kvalifitseerimise tingimustele, mis on piisavad hankelepinguga seotud õiguste ja kohustuste ülevõtja hankelepingu täitmata osa nõuetekohase täitmise võime tõendamiseks ning vastavad ja proportsionaalsed hankelepingu täitmata osa esemeks olevate teenuste või ehitustööde olemuse, koguse ja otstarbega.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

12. jagu Raamlepingud

§ 70. Raamlepingu sõlmimine

(1) Hankija võib sõlmida raamlepingu tähtajaga kuni neli aastat. Sellest pikem tähtaeg on lubatud, juhul kui see on raamlepingu esemest tulenevalt objektiivselt vajalik ja põhjendatud.

(2) Hankija ei või sõlmida raamlepingut konkurentsi välistamiseks, piiramiseks ega kahjustamiseks.

(3) Raamleping sõlmitakse käesolevas peatükis sätestatud korras korraldatava hankemenetluse tulemusel. Pakkumused, millele hankija annab nõustumuse raamlepingu sõlmimiseks, valitakse välja vastavalt käesoleva seaduse §-s 50 sätestatud pakkumuste hindamise korrale paremusjärjestuse alusel.

(4) Raamleping sõlmitakse võimaluse korral vähemalt kolme pakkujaga tingimusel, et piisav arv kvalifitseeritud pakkujaid esitab hankedokumentides sätestatud tingimustele vastava pakkumuse.

§ 71. Hankelepingute sõlmimine raamlepingu alusel

(1) Hankelepingute sõlmimisel raamlepingu alusel peab lähtuma raamlepingust tulenevatest tingimustest ja käesolevas paragrahvis sätestatud korrast. Kui raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingute tingimused erinevad raamlepingus sätestatud, peavad hankelepingu tingimused olema hankija jaoks raamlepingus sätestatud tingimustest soodsamad, eelkõige võib hankelepingu eseme ühikumaksumus olla madalam raamlepingus sätestatud ühikumaksumusest.

(2) Raamlepingu alusel, mille hankija on sõlminud ühe pakkujaga, sõlmitakse hankelepingud raamlepingus sätestatud tingimuste piires. Hankija võib pidada hankelepingute sõlmimisel pakkujaga läbirääkimisi kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis või samas vormis protokollituna ja paluda pakkujal vajaduse korral pakkumust täiendada.

(3) Kui raamlepingus, mille hankija on sõlminud rohkem kui ühe pakkujaga, on sätestatud kõik selle alusel sõlmitavate hankelepingute sõlmimise tingimused, sõlmitakse hankelepingud raamlepingus sätestatud tingimustel.

(4) Kui raamlepingus, mille hankija on sõlminud rohkem kui ühe pakkujaga, ei ole sätestatud kõik selle alusel sõlmitavate hankelepingute sõlmimise tingimused, sõlmib hankija raamlepingu alusel hankelepinguid järgmise korra kohaselt:

1) hankija peab kirjalikus vormis või protokollituna läbirääkimisi kõigi raamlepingu poolteks olevate pakkujatega;

2) hankija annab raamlepingu poolteks olevatele pakkujatele mõistliku tähtaja esitada pakkumusi raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimiseks, arvestades hankelepingu eseme keerukust ja pakkumuste esitamiseks vajalikku aega;

3) raamlepingu poolteks olevad pakkujad esitavad hankijale kirjalikus vormis pakkumused, mille sisu on käesoleva lõike punktis 2 nimetatud tähtaja möödumiseni konfidentsiaalne;
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

4) hankija sõlmib raamlepingu alusel hankelepingu pakkujaga, kes on raamlepingus sätestatud hankelepingute sõlmimise tingimuste kohaselt esitanud soodsaima pakkumuse.

(5) Hankija teavitab teisi raamlepingu poolteks olevaid pakkujaid raamlepingu alusel hankelepingu sõlmimisest viivitamata, kuid mitte hiljem kui kolme tööpäeva jooksul hankelepingu sõlmimisest arvates.

3. peatükk EHITUSTÖÖDE KONTSESSIOON

1. jagu Ehitustööde kontsessiooni andmine

§ 72. Ehitustööde kontsessiooni teade

(1) Kui hankija soovib sõlmida hankelepingut ehitustööde kontsessiooni andmiseks (edaspidi *kontsessioonileping*), esitab ta registrile ehitustööde kontsessiooni teate.

(2) Ehitustööde kontsessiooni teates sätestatud tingimustel on kõigil huvitatud isikel õigus esitada kontsessioonitaotlus.

§ 73. Kontsessioonitaotluste esitamise tähtaeg ja riigihanke aruanne

(1) Hankija määrab kontsessioonitaotluste esitamise tähtaja, mis ei või olla lühem, kui 52 päeva ehitustööde kontsessiooni teate registris avaldamisest arvates.

(2) Kui ehitustööde kontsessiooni alusel tehtavate ehitustööde eeldatav kogumaksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, kuid on madalam rahvusvahelisest piirmäärast, peab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaeg olema vähemalt 22 päeva.

(3) Kui hankija ei esita kontsessioonitaotluste esitamiseks vajalikku teavet mõistliku aja jooksul vastavasisulise taotluse saamisest arvates, kui see on esitatud vähemalt kuus päeva enne kontsessioonitaotluse esitamise tähtpäeva, või kui kontsessioonitaotlusi on võimalik esitada üksnes pärast kontsessioonilepingu täitmise kohaga tutvumist või tehniliste dokumentide kohapeal kontrollimist, pikendab hankija kontsessioonitaotluste esitamise tähtaega vajaduse ilmnemise korral nii, et huvitatud isikud saaksid kätte kogu kontsessioonitaotluse esitamiseks vajaliku teabe.

(4) Hankija esitab registrile kümne päeva jooksul pärast kontsessioonilepingu sõlmimist riigihanke aruande.

§ 74. Allhanked

(1) Hankija võib nõuda, et:

- 1) kontsessionäär sõlmiks alltöövõtjatega kontsessiooni alusel hankelepinguid, mis hõlmavad vähemalt 30 protsenti ehitustööde kontsessiooni alusel tehtavate ehitustööde eeldatavast kogumaksumusest, andes kontsessiooni taotlejale võimaluse seda määra suurendada või
- 2) kontsessiooni taotleja näitaks kontsessioonitaotluses, kui suures osas ehitustööde kontsessiooni alusel sõlmitavate hankelepingute eeldatavast kogumaksumusest kavatseb ta allhankelepinguid sõlmida.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud allhankelepingute hulka ei loeta lepinguid, mille kontsessionäär on sõlminud temaga seotud ettevõtjaga või teise koos temaga ühise kontsessioonitaotluse esitanud isikuga.

(3) Seotud ettevõtja käesoleva peatüki tähenduses on mis tahes ettevõtja, kes on otseselt või kaudselt kontsessionääri valitseva mõju all või kelle valitseva mõju all on kontsessionäär või mis koos kontsessionääriga on omandiõiguse, rahalise osaluse, õigusakti või muul alusel kolmanda isiku valitseva mõju all. Eeldatakse, et ettevõtjal on teise ettevõtja suhtes valitsev mõju, kui ta otseselt või kaudselt omab või valitseb üle poole teise ettevõtja osa- või aktsiakapitalist või osade või aktsiatega esindatud häälest või võib nimetada rohkem kui poole teise ettevõtja juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest.

(4) Kontsessiooni taotleja lisab temaga seotud ettevõtjate täieliku nimekirja kontsessioonitaotlusele. Kontsessionäär ajakohastab seda nimekirja iga järgmise ettevõtjatevahelise suhte muutumise järel ja esitab täiendatud nimekirja viivitamata hankijale.

§ 75. Kontsessionäärilt täiendavate ehitustööde tellimine

Hankija ei ole kohustatud rakendama käesolevas seaduses sätestatud korda, kui ta tellib kontsessionäärilt esialgse kontsessioonilepingus mittesisaldunud, kuid kontsessioonilepingus või projektis kirjeldatud ehitustööde tegemiseks ettenägematu asjaolu tõttu vajalikuks osutunud täiendavaid ehitustöid kuni 50 protsendi ulatuses esialgse kontsessioonilepingu maksumusest, kui selliseid täiendavaid ehitustöid ei saa tehniliselt või majanduslikult esialgse kontsessioonilepingu esemest eraldada ilma hankijale suuri kulutusi põhjustamata või täiendavad ehitustööd on esialgse kontsessioonilepingu täitmiseks vältimatult vajalikud.

2. jagu

Ehitustööde hankelepingu sõlmimine

ehitustööde kontsessiooni alusel

§ 76. Ehitustööde kontsessiooni alusel ehitustööde hankelepingu sõlmimine kontsessionääri poolt, kes ei ole hankija

Kui kontsessionäär, kes ei ole hankija käesoleva seaduse § 10 tähenduses, soovib sõlmida kontsessiooni alusel ehitustööde hankelepingut, mille eeldatav maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda, peab ta järgima §-s 78 sätestatud korda, kui §-s 77 ei ole sätestatud teisiti.

§ 77. Ehitustööde kontsessiooni alusel ehitustööde hankelepingu sõlmimise erisused kontsessionääri poolt, kes ei ole hankija

(1) Kontsessionäär ei ole kohustatud rakendama ehitustööde kontsessiooni alusel ehitustööde hankelepingu sõlmimisel §-s 76 sätestatud, kui on täidetud mõni käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetluse kohaldamise tingimustest.

(2) Kontsessionäär ei ole kohustatud rakendama käesoleva seaduse §-s 76 sätestatud ehitustööde kontsessiooni alusel ehitustööde hankelepingu sõlmimisel temaga seotud ettevõtjaga või teise koos temaga ühise kontsessioonitaotluse esitanud isikuga.

§ 78. Ehitustööde kontsessiooni alusel ehitustööde hankelepingu sõlmimise kord kontsessionääri poolt, kes ei ole hankija

(1) Ehitustööde hankelepingu sõlmimiseks ehitustööde kontsessiooni alusel esitab kontsessionäär registrile hanketeate.

(2) Kontsessionäär määrab pakkumuste või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaja lähtuvalt hankelepingu keerukusest ning pakkumuste koostamiseks ja esitamiseks eeldatavalt vajalikust ajaperioodist, lähtudes käesoleva seaduse § 35 lõigetes 3–9 sätestatud.

(3) Kui kontsessionäär ei taga hankedokumentidele piiramatut ja täielikku elektroonilist juurdepääsu alates hanketeate registris avaldamisest, esitab kontsessionäär huvitatud isikule hankedokumendid kolme tööpäeva jooksul vastava taotluse saamisest arvates.

(4) Kontsessioonäär esitab registrile kümne päeva jooksul pärast hankelepingu sõlmimist riigihanke aruande.

4. peatükk

IDEEKONKURSS

§ 79. Ideekonkursi liigid

(1) Hankija võib ideekonkursi korraldada:

1) eesmärgiga sõlmida ideekonkursi võitjaga tema pakutud ideekavandi alusel teenuste hankeleping;
2) üksnes ideekavandi saamiseks, andes ideekonkursi võitjale või võitjatele auhindu või makstes osalejatele osalemistasusid.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul on hankijal õigus sõlmida teenuste hankeleping ideekonkursi võitjaga käesoleva seaduse § 28 lõike 6 alusel, kui ta ei välista sellist võimalust ideekonkursi kutses ja sõlmitava hankelepingu eeldatav maksumus on arvestatud ideekonkursi eeldatava maksumuse hulka vastavalt § 20 lõikes 5 sätestatule.

§ 80. Ideekonkursi korraldamise kord

(1) Ideekonkursi alustamiseks esitab hankija registrile ideekonkursi kutse.

(2) Hankija sätestab ideekonkursi kutses muu hulgas, kas ta nõuab ideekonkursi võitjalt ja teistelt ideekonkursil osalejatelt esitatud ideekavandite autoriõiguse või muu omandi üleandmist või mitte.

(3) Hankija võib piirata konkursil osalejate arvu, kehtestades osalejate valikuks selged ja mittediskrimineerivad tingimused. Kutsutud osalejate arv peab olema konkurentsi tagamiseks piisav.

(4) Hankija võib objektiivsetest kriteeriumidest lähtudes otstarbekuse korral kehtestada ideekonkursil osalejatele kutsealase kvalifikatsiooni nõuded.

(5) Ideekavandeid hindab ideekonkursi žürii.

(6) Hankija kuulutab ideekonkursi võitjaks žürii hinnangul parima ideekavandi esitanud osaleja. Võitjaid võib olla üks või mitu.

(7) Hankija esitab registrile kümne päeva jooksul pärast ideekonkursi võitja väljakuulutamist ideekonkursi tulemused.

§ 81. Ideekonkursi žürii

(1) Hankija nimetab ideekonkursil esitatavate ideekavandite hindamiseks ideekonkursi žürii.

(2) Ideekonkursi žürii liikmed peavad olema ideekonkursil osalejatest sõltumatud füüsilised isikud.

(3) Kui hankija on ideekonkursil osalejatele kehtestanud kutsealase kvalifikatsiooni nõuded, peab vähemalt ühel kolmandikul ideekonkursi žürii liikmetest olema samaväärne kutsealane kvalifikatsioon.

(4) Ideekonkursi žürii on oma otsustes ja arvamustes sõltumatu ja lähtub üksnes ideekonkursi kutses sätestatud kriteeriumidest.

(5) Ideekavandid on anonüümsed kuni žürii otsuse tegemiseni.

(6) Ideekonkursi žürii koostab oma tegevuse kohta protokoll, kuhu kantakse hinnatud ideekavandite paremusjärjestus, ideekonkursi võitjatele antavad auhinnad, osalejatele makstavad osalemistasud, žürii liikmete märkused ja võimalikud täiendavat selgitamist vajavad asjaolud. Žürii võib edastada hankija kaudu ideekonkursil osalejatele küsimused protokollile kantud selgitamist vajavate asjaolude kohta. Küsimused ja vastused kantakse protokollile. Protokollile kirjutavad alla kõik ideekonkursi žürii liikmed.

5. peatükk

HANKEMENETLUS VÕRGUSTIKEGA

SEOTUD VALDKONDADES

1. jagu

Peatüki kohaldamine

§ 82. Sätete kohaldamine

Käesoleva seaduse § 15 alusel käesolevas peatükis sätestatud korras võrgustikega seotud valdkondades hankemenetluste korraldamisel kohaldatakse 2. peatükis sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

§ 83. Tegutsemine gaasi ja soojusenergiaga seotud valdkondades

(1) Gaasi ja soojusenergiaga seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) püsivõrgu käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele gaasi või soojusenergia ülekande või jaotamise teenust või tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust või
- 2) gaasi või soojusenergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

(2) Kui hankija, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke gaasi või soojusenergiaga, ei loeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

- 1) gaasi või soojusenergia tootmine hankija poolt on mõne käesoleva seaduse §-des 84–89 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevuse vältimatuks tagajärjeks ja
- 2) üldkasutatavaid võrke varustatakse gaasi või soojusenergia ülejäägiga hankija omatarbimisest selle majandusliku kasutamise eesmärgil ja selline ülejääk ei ületa 20 protsenti hankija kolme viimase aasta keskmisest käibest.

§ 84. Tegutsemine elektrienergiaga seotud valdkondades

(1) Elektrienergiaga seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) püsivõrgu käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele elektrienergia tootmise, ülekande või jaotamisega seotud teenust või
- 2) elektrienergia tarnimine sellistesse võrkudesse.

(2) Kui hankija, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavaid võrke elektrienergiaga, ei loeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

- 1) hankija toodab elektrienergiat seetõttu, et elektrienergia tarbimine on talle vajalik muuks kui käesoleva seaduse §-des 83, 85–89 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusteks ja
- 2) üldkasutatavate võrkude varustamise maht sõltub ainult hankija omatarbimise mahust ega ole ületanud 30 protsenti hankija summaarsest energiatootmisest, võttes arvesse tema kolme viimase aasta keskmist energiatootmist.

§ 85. Tegutsemine veega seotud valdkondades

(1) Veega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni käitamine eesmärgiga pakkuda avalikkusele joogivee tootmise, transpordi või jaotamisega seotud teenust,
- 2) joogivee tarnimine sellisesse ühisveevärki ja
- 3) vesiehitusprojektid, maaniisutus või -kuivendustööd, kui nimetatud projektide, niisutus- või kuivendustööde käigus saadava vee kogumahust rohkem kui 20 protsenti kasutatakse joogivee tarneks või
- 4) reovee ärajuhtimine, puhastus ja töötlemine.

(2) Kui hankija, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud hankija, varustab üldkasutatavat teenust osutavat veevärki joogiveega, ei loeta seda käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tegevuseks, kui:

- 1) hankija toodab joogivett seetõttu, et selle joogivee kasutamine on talle vajalik muu kui käesoleva seaduse §-des 83–84, 86–89 või käesolevas paragrahvis nimetatud tegevusteks ja
- 2) üldkasutatava ühisveevärgi varustamine sõltub ainult hankija omatarbimise mahust ega ole ületanud 30 protsenti hankija summaarsest joogivee tootmisest, võttes arvesse tema kolme viimase aasta keskmist joogivee toodangut.

§ 86. Tegutsemine transporditeenustega seotud valdkondades

(1) Transporditeenustega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on võrgustike käitamine või avalikkusele transporditeenuse pakkumine rongiga, bussiga, trammiga, trollibussiga, automaatsüsteemidega või kõisteedel.

(2) Võrgustiku olemasoluks käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses peab selleks õigusaktide alusel volitatud asutus olema kehtestanud tingimused selle teenuse osutamiseks, näiteks teenindatavate liinide loetelu, pakutava läbilaskevõime või teenindussageduse.

(3) Transporditeenustega seotud valdkonnas tegutsemiseks käesoleva seaduse tähenduses ei loeta avalikkusele bussitransporditeenuse osutamist käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses, kui teistel isikutel on õigus osutada bussitransporditeenust samas piirkonnas samadel tingimustel.

§ 87. Tegutsemine postiteenustega seotud valdkondades

(1) Postiteenustega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on postiteenuste või käesoleva paragrahvi lõikes 4 loetletud muude teenuste osutamine.

(2) Postiteenused käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses on teenused, mis hõlmavad postisaadetiste kogumist, sorteerimist, vedu ja saajale kättetoimetamist. Nende teenuste hulka kuuluvad nii reserveeritud postiteenused kui ka muud postiteenused Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 97/67/EÜ ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (EÜT L 15, 21.01.1998, lk 14–25) artikli 7 kohaselt.

(3) Postisaadeti käesoleva paragrahvi lõike 2 tähenduses on igasuguse kaaluga adresseeritud saadeti edasitoimetataval kujul. Postisaadeti hõlmab lisaks kirjadele näiteks raamatuid, katalooge, ajalehti, perioodikaväljaandeid ja postipakke, mis sisaldavad kaubandusliku väärtusega või kaubandusliku väärtuseta asju.

(4) Muud teenused käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses, mille osutamist loetakse postiteenustega seotud valdkondades tegutsemiseks, on lõikes 2 nimetatud postiteenuseid osutava hankija osutatavad:

- 1) postiteenistuse korraldamise teenused: teenused, mis eelnevad ja järgnevad postisaadeti lähetamisele, näiteks postkontori töö korraldamise teenused;
- 2) elektrooniliste vahendite vahendusel pakutavad ja nendega seotud lisandväärtusega teenused, sealhulgas krüpteeritud dokumentide turvaline edastamine elektrooniliste vahenditega, aadressihalduse teenused ja registreeritud elektroonilise posti edastamine;
- 3) teenused, mis on seotud posti teel saadetavate esemetega, mis ei ole hõlmatud postisaadeti mõistega käesoleva paragrahvi lõike 3 tähenduses, nagu aadressita otsepostituse saadeti;
- 4) finantsteenused CPV määruuse VI lisa kategooria 6 ja käesoleva seaduse § 14 lõike 1 punkti 9 tähenduses, mis hõlmavad posti vahendusel tehtavaid sularaha ülekandeid ja sularahata arveldusi; [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]
- 5) filateeliateenused;
- 6) logistikateenused, milles on ühendatud füüsiline kättetoimetamine või ladustamine ning teised postiga mitteseotud funktsioonid.

§ 88. Tegutsemine nafta, gaasi, kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringute või kaevandamisega seotud valdkondades

Nafta, gaasi, kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringute või kaevandamisega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on geograafilise ala ekspluateerimine nafta, gaasi, kivisöe, põlevkivi, turba ja teiste tahkekütustena kasutatavate maavarade leiukohtade uurimiseks või neis kaevandamiseks.

§ 89. Tegutsemine sadamate või lennuväljadega seotud valdkondades

Sadamate või lennuväljadega seotud valdkondades tegutsemine käesoleva seaduse tähenduses on geograafilise ala ekspluateerimine lennuvälja- või sadamateenuste osutamiseks õhu- või veetranspordiettevõtjatele.

§ 90. Peatüki rakendusala erisused

(1) Käesolevas peatükis sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama:

- 1) lepingute sõlmimisel eesmärgiga nende alusel saadu teistele isikutele edasi müüa või rentida, kui hankijal ei ole sellise lepingu eseme müümise või rentimise eri- või ainuõigust ja teistel isikutel on õigus müüa või rentida sellise lepingu eset hankijaga samadel tingimustel;
- 2) lepingute sõlmimisel, mille eesmärk on käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud tegevused Euroopa Liitu mittekuuluva riigi territooriumil, kui selleks ei kasutata Euroopa Liidu liikmesriigi territooriumil asuvat võrgustikku ega geograafilist ala;
- 3) lepingu sõlmimisel hankijaga seotud ettevõtjaga;
- 4) lepingu sõlmimisel sellise juriidilise isikuga, mis on asutatud, või seltsinguga, mis on loodud lepingu pooleks oleva hankija ja teiste hankijate poolt eesmärgiga tegutseda käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud valdkonnas vähemalt kolme aasta jooksul ja mille põhikirja või asutamisotsuse või seltsingulepingu kohaselt kohustuvad selle asutanud või loonud hankijad selles osalema vähemalt sama perioodi jooksul;
- 5) lepingu sõlmimisel käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud tegevuste võimaldamiseks, kui see tegevus on §-s 91 sätestatud tingimustel otseselt ja vaba juurdepääsuga konkurentidele avatud.

(2) Juriidiline isik, mille on asutanud ja seltsing, mille on loonud üksnes hankijad eesmärgiga tegeleda käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud tegevustega, ei ole kohustatud järgima käesolevas peatükis sätestatud korda lepingu sõlmimisel:

- 1) selle asutanud või selles osaleva hankijatega;
- 2) selle asutanud või selles osaleva hankijaga seotud ettevõtja.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 ja lõike 2 punktis 2 nimetatud erandit võib kohaldada tingimusel, et vähemalt 80 protsenti seotud ettevõtja eelneva kolme aasta teenuste osutamise, asjade tarnimise või ehitustööde tegemise keskmisest käibest on saadud vastavalt selliste teenuste osutamisest, asjade tarnimisest või ehitustööde tegemisest sellistele hankijatele või nendega seotud ettevõtjatele. Kui seotud ettevõtja eelneva kolme aasta käivet ei ole asutamise või tegevuse alustamise aja tõttu võimalik näidata, võib ettevõtja muude vahenditega, eelkõige majandustegevuse prognooside abil, tõendada, et tema nimetatud viisil seni tekkinud käive on usaldusväärne. Kui sarnaseid teenuseid osutab, sarnaseid asju tarnib või sarnaseid ehitustöid teeb mitu hankijaga seotud ettevõtjat, arvutatakse nimetatud protsendimäär, arvesse võttes nende seotud ettevõtjate nimetatud viisil tekkinud kogukäivet.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud erandi rakendamise korral ja lepingute sõlmimisel muul kui käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud tegevustele suunatud eesmärgil peab hankija teavitama kõikidest sellistest tegevustest, mida ta loeb nimetatud erandi või eesmärgiga kaetud olevaks, kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjoni viimase nõudmisel.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–5 ning lõikes 2 nimetatud erandite rakendamise korral peab hankija edastama kirjalikult Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile viimase nõudmisel vastavate ettevõtjate nimed, sõlmitavate lepingute oluliste tingimuste kirjelduse ja maksumuse ning Euroopa Komisjoni poolt vajalikuks peetava tõenduse hankijate ja nendega seotud ettevõtjate vaheliste suhete vastavuse kohta käesolevas paragrahvis sätestatule.

(6) Seotud ettevõtja käesoleva peatüki tähenduses on ettevõtja, kelle aastaaruanne konsolideeritakse hankija aastaaruandega, või ettevõtja, kelle üle hankijal on otseselt või kaudselt valitsev mõju käesoleva seaduse § 10 lõike 3 punktis 2 nimetatud viisil või kellel on valitsev mõju hankija üle või kes on koos hankijaga sama isiku valitseva mõju all.

(7) Veega seotud valdkondades käesoleva seaduse § 85 lõike 1 tähenduses tegutsev hankija ei ole kohustatud järgima vee ostmisel käesolevas peatükis sätestatud korda.

(8) Gaasi- või soojusenergiaga käesoleva seaduse § 83 lõike 1 tähenduses, elektrienergiaga § 84 lõike 1 tähenduses või nafta, gaasi, kivisöe ja teiste tahkekütuste leiukohtade uuringute või kaevandamisega § 88 tähenduses seotud valdkondades tegutsev hankija ei ole kohustatud järgima käesolevas peatükis sätestatud korda lepingu sõlmimisel energia või energia tootmiseks vajaliku kütuse ostmiseks.

§ 91. Tegevuse otsesele konkurentsile avatuse määramine

(1) Hankija ei ole kohustatud rakendama käesolevas peatükis sätestatud korda, kui vastav käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud valdkonda kuuluv tegevus on hankelepingu täitmise kohas piiramatu juurdepääsuga turul otseselt konkurentsile avatud ja Euroopa Komisjon on võtnud vastu sellekohase otsuse.

(2) Tegevuse otsesele konkurentsile avatus määratakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 30 ja selle alusel tehtud komisjoni otsuses 2005/15/EÜ (ELT L 7, 11.01.2005, lk 7–17) sätestatud korras.

§ 92. [Kehtetu -RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

2. jagu

Hankemenetluse erisused hankelepingute sõlmimisel

§ 93. Väljakuulutamisega hankemenetlus

Hankijal on õigus hankelepingu sõlmimisel käesolevas peatükis sätestatud korras omal valikul korraldada hankemenetlus avatud hankemenetlusena, piiratud hankemenetlusena või väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlusena (koos edaspidi selles peatükis *väljakuulutamisega hankemenetlus*).

§ 94. Väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamisetä läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) väljakuulutamisega hankemenetluse käigus ei esitatud ühtegi pakkumust ega hankemenetluses osalemise taotlust või kõik esitatud pakkumused olid olemuselt erinevad hankedokumentides sätestatud hankelepingu eseme tehnilisest kirjeldusest ja riigihanke esialgseid tingimusi oluliselt ei muudeta;
- 2) hankeleping sõlmitakse üksnes teadusuuringute, katsete, õppe- või arendustegevuse eesmärgil ja mitte tulu saamiseks ega teadus- või arendustegevusega seotud kulude katmiseks ning tingimusel, et see ei piira edaspidiste lepingute sõlmimist nimetatud eesmärkidel väljakuulutamisega hankemenetluse korras;

- 3) tehnilistel või kunstilistel põhjustel või ainuõiguste kaitsega seotud põhjustel saab hankelepingu sõlmida ainult ühe pakkujaga;
- 4) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankija jaoks ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-des 35 või 96 sätestatud tähtaegadest;
- 5) hankeleping sõlmitakse raamlepingu alusel tingimusel, et raamleping on sõlmitud käesolevas seaduses sätestatud korras;
- 6) hankeleping sõlmitakse ideekonkursi võitjaga või ühega võitjatest ja selline tingimus oli sätestatud ideekonkursi kutses, kusjuures kui hankeleping sõlmitakse ühega ideekonkursi võitjatest, peetakse läbirääkimisi kõigi võitjatega.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib hankija asjade hankelepingu sõlmimisel korraldada hankemenetluse väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) asju ostetakse samalt pakkuvalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetamise tõttu tuleks osta teistsuguste omadustega asju, mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa ebamõistlikke tehnilisi probleeme;
- 2) asju ostetakse kaubabörsil;
- 3) asju ostetakse väga lühikese aja jooksul pakutud eriti soodsat võimalust ära kasutades tavalisest turuhinnast oluliselt madalama hinnaga;
- 4) asju ostetakse eriti soodsatel tingimustel isikult, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, või pankrotihaldurilt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe alusel.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib hankija ehitustööde või teenuste hankelepingu sõlmimisel korraldada hankemenetluse väljakuulutamisetähtaajaga läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) tellitakse samalt pakkuvalt esialgses projektis või hankelepingus mittedisainitud, kuid esialgses hankelepingus kirjeldatud ehitustööde tegemiseks või teenuste osutamiseks ettenägematute asjaolude tõttu vajalikuks osutunud täiendavaid ehitustöid või teenuseid, kusjuures selliseid täiendavaid ehitustöid või teenuseid ei saa tehniliselt või majanduslikult esialgse hankelepingu esimest eraldada ilma hankijale suuri kulutusi põhjustamata või on täiendavad ehitustööd või teenused esialgse hankelepingu täitmiseks vältimatult vajalikud;
- 2) tellitakse uusi ehitustöid või teenuseid, mis seisnevad samalt pakkuvalt kuni kolm aastat varem väljakuulutamise hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgsele projektile vastavate ehitustööde või teenuste kordamises, kusjuures esialgses hanketeates on teavitatud sellise hankelepingu sõlmimise võimalusest.

§ 95. Hankemenetluse alustamise ja riigihanke aruande esitamise erisused võrgustikega seotud valdkondades

- (1) Väljakuulutamise hankemenetluse alustamiseks esitab hankija registrile ühe järgmistest teadetest:
  - 1) perioodilise eelteate;
  - 2) kvalifitseerimissüsteemi kehtestamise teate;
  - 3) hanketeate.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud viisil võib hankija alustada hankemenetlust, kui ta korraldab hankemenetluse piiratud hankemenetlusena või väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetlusena.

(3) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 nimetatud hankija esitab registrile riigihanke aruande üksnes pärast hankelepingu, sealhulgas raamlepingu alusel sõlmitud hankelepingu sõlmimist, mille maksumus on võrdne riigihanke piirmääraga või ületab seda.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

§ 96. Pakkumuste ja hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtajad

(1) Käesoleva seaduse § 35 lõikes 2 sätestatud tähtaega avatud hankemenetluse korral võib lühendada 22 päevani hanketeate avaldamisest arvates tingimusel, et hankija esitas registrile perioodilise eelteate, mis avaldati registris mitte vähem kui 52 päeva ja mitte rohkem kui üks aasta enne hanketeate esitamist registrile ja mis sisaldas täiendavaid andmeid vastavalt § 97 lõikele 5 ulatuses, mis oli hankijale teada perioodilise eelteate registrile esitamise hetkel.

(2) Piiratud hankemenetluse ja väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetluse korral ei või hankemenetluses osalemise taotluste esitamise tähtaeg olla lühem kui 37 päeva hanketeate avaldamisest arvates või juhul, kui hankemenetlusest teavitati perioodilise eelteatega käesoleva seaduse § 97 lõikes 3 sätestatud korras, lühem kui 37 päeva § 97 lõikes 4 nimetatud ettepaneku tegemisest taotlejatele. Erandjuhtudel, kui lühema tähtaja kohaldamine on vajalik ettenägematute sündmuste tõttu, võib seda tähtaega lühendada 22 päevani.

(3) Piiratud hankemenetluse ja väljakuulutamise läbirääkimistega hankemenetluse korral võib pakkumuste esitamise tähtaja määrata hankija ja hankija valitud taotlejate kokkuleppel tingimusel, et kõigil valitud taotlejatel

on pakkumuse esitamiseks võrdselt aega. Kui kokkulepet ei saavutata, määrab hankija pakkumuste esitamiseks tähtaja, mis ei või olla lühem kui 24 päeva pakkumuse esitamise ettepaneku tegemisest arvates.

(4) Kui hankija võimaldab piiramatult ja täieliku elektroonilise juurdepääsu hankedokumentidele, alates hanketeate avaldamisest või juhul, kui hankemenetlusest teavitati perioodilise eelteate või kvalifitseerimissüsteemi teatega vastava dokumendi avaldamisest registris, ja viitab selles dokumendis vastavale veebiaadressile, võib pakkumuste esitamise tähtaegu lühendada kuni viie päeva võrra tingimusel, et pakkumuste esitamise tähtaega ei määratud hankija ja taotlejate kokkuleppel vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 3.

§ 97. Perioodiline eelteade

(1) Kui hankija soovib kohaldada käesoleva seaduse § 96 lõigetes 1 ja 2 sätestatud lühendatud pakkumuste esitamise tähtaegu või kui ta soovib alustada hankemenetlust perioodilise eelteate avaldamisega, esitab ta registrile perioodilise eelteate. Perioodilise eelteatega saab alustada üksnes piiratud hankemenetlust või väljakuulutamistega läbirääkimistega hankemenetlust.

(2) Hankija võib esitada registrile hankelepingute kohta täiendavaid perioodilisi eelteateid, lisamata nendes varem avaldatud perioodilistes eelteadetes sisaldunud andmeid.

(3) Kui hankija soovib alustada hankemenetlust perioodilise eelteate avaldamisega, peab perioodiline eelteade:

- 1) sisaldama sõlmitava hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde kirjeldust;
- 2) sisaldama teadet, et hankeleping sõlmitakse piiratud hankemenetluse või väljakuulutamise või väljakuulutamistega läbirääkimistega hankemenetluse teel ilma eelneva hanketeate avaldamiseta, ja ettepanekut huvitatud isikutele teatada kirjalikult oma huvist osaleda hankemenetluses;
- 3) olema avaldatud registris mitte varem kui 12 kuud enne käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettepaneku tegemist.

(4) Kui hankemenetluse alustamisest on teavitatud perioodilise eelteatega, saadab hankija enne nende taotlejate valimist, kellele ta teeb pakkumuse esitamise ettepaneku, täiendavalt kõigile huvi ilmutanud isikutele ettepaneku esitada hankemenetluses osalemise taotlus.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettepanek peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) hankelepingu eseme olemus ja kogus, sealhulgas võimalused täiendavate hankelepingute sõlmimiseks, hankelepingu eeldatava uuendamise korral ka uuendamise võimalik aeg, tulevikus eeldatavalt ostetavate asjade või tellitavate teenuste või ehitustööde olemus ja kogus ning võimaluse korral ka nende hanketeadete avaldamise kuupäevad;
- 2) teave, kas tegemist on piiratud hankemenetluse või väljakuulutamise või väljakuulutamistega läbirääkimistega hankemenetlusega;
- 3) vajaduse korral ostetavate asjade tarnimise või tellitavate teenuste osutamise või ehitustööde teostamise alguse või lõpu kuupäev;
- 4) hankedokumentide saamise taotluste esitamise aadress ja tähtpäev ning keel või keeled, milles need tuleb koostada;
- 5) hankija aadress ja hankedokumentide ning muude dokumentide saamiseks vajalik teave;
- 6) pakkujale esitatavad majanduslikud ja tehnilised tingimused, finantsgarantiid ja muu informatsioon;
- 7) hankedokumentide eest makstav tasu ja maksekord;
- 8) sõlmitava hankelepingu liik;
- 9) pakkumuste hindamise kriteeriumid ning nende suhteline osakaal, kui neid ei ole näidatud perioodilises eelteates, hankedokumentides ega pakkumuse esitamise ettepanekus.

(6) Hankemenetluses osalemise taotlus esitatakse koos taotleja kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ettepanekus nõutule.

(7) Hankelepingute sõlmimisel võrgustikega seotud valdkondades ei kohaldata käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud eelteate regulatsiooni.

§ 98. Tehnilise kirjelduse esitamine regulaarsete hankelepingute korral

(1) Hankija esitab huvitatud isiku taotluse alusel talle hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse, mille alusel on hankija regulaarselt hankelepinguid sõlminud või mille alusel kavatses ta sõlmida käesoleva seaduse § 97 kohaselt avaldatud perioodilises eelteates nimetatud hankelepingu. Kui selline tehniline kirjeldus põhineb avalikult kättesaadaval materjalidel, piisab vastava viite edastamisest.

(2) Tehnilise kirjelduse väljastamise eest paberil võib hankija nõuda tasu, mille suurus ei või ületada dokumentide paljundamise ja kättetoimetamise kulusid.

§ 99. Pakkujate ja taotlejate kvalifitseerimine

(1) Pakkujate või taotlejate kvalifitseerimiseks kehtestab hankija tingimused, mis peavad olema objektiivsed ja mille sisu peab olema kõigile huvitatud isikutele kättesaadav.

(2) Hankija peab pakkujate või taotlejate suhtes rakendama käesoleva seaduse § 38 lõikes 1 sätestatud pakkujate ja taotlejate hankemenetlusest kõrvaldamise aluseid.

(3) Pakkujate või taotlejate kvalifitseerimisel või piiratud hankemenetluse ja väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse korral taotlejate valimisel ei või hankija:

- 1) kehtestada mõnedele pakkujatele või taotlejatele teistega võrreldes täiendavaid halduslikke, tehnilisi või finantstingimusi;
- 2) nõuda katsete korraldamist või tõendeid, mis dubleeriksid juba olemasolevaid tõendeid.

§ 100. Kvalifitseerimissüsteemi teade

(1) Kui hankija soovib luua käesoleva seaduse §-s 101 sätestatud kvalifitseerimissüsteemi, esitab ta registrile kvalifitseerimissüsteemi teate, milles nimetatakse muu hulgas kvalifitseerimissüsteemi loomise eesmärk ning kvalifitseerimissüsteemiga liitumise tingimused või viidatakse vastavatele dokumentidele.

(2) Kui kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaeg on pikem kui kolm aastat, esitab hankija kvalifitseerimissüsteemi teate registrile igal aastal.

§ 101. Kvalifitseerimissüsteem

(1) Taotlejate kvalifitseerimiseks võib hankija luua käesolevas jaos sätestatud korras kvalifitseerimissüsteemi.

(2) Huvitatud isik võib taotleda enda kvalifitseerimist ja kvalifitseerimissüsteemiga liitumist igal ajal.

(3) Kvalifitseerimine kvalifitseerimissüsteemi alusel võib olla mitmeetapiline.

(4) Kvalifitseerimissüsteem peab põhinema objektiivsetel kvalifitseerimise tingimustel, lähtudes käesoleva seaduse §-s 99 sätestatust.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kvalifitseerimise tingimused sisaldavad nõudeid taotleja majanduslikule ja finantsseisundile, võib taotleja iseloomustada oma majanduslikku ja finantsseisundit lisaks oma näitajatele ka teise isiku vastavate näitajate alusel, kui ta tõendab hankijale vastuvõetaval viisil, et sellel isikul on eeldatavate hankelepingute täitmiseks vajalikud ja hankelepingute esemele vastavad vahendid olemas ja taotlejal on võimalik vajaduse korral selle isiku vastavaid vahendeid kvalifitseerimissüsteemi kasutusaja vältel kasutada.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kvalifitseerimise tingimused sisaldavad nõudeid taotleja tehnilisele ja kutsealasele pädevusele, võib taotleja tõendada selle vastavust kvalifitseerimise tingimustele lisaks oma näitajatele ka teise isiku vastavate näitajate alusel vahendite ja meetmete või spetsialistide osas, sõltumata tema õiguslike suhete iseloomust selle isikuga. Selleks peab ta hankijale vastuvõetaval viisil tõendama, et sellel isikul on vastavad vahendid ja meetmed või spetsialistid olemas ning taotlejal on võimalik neid vajaduse korral kvalifitseerimissüsteemi kasutusaja vältel hankelepingute täitmiseks kasutada.

(7) Hankija peab kvalifitseerimissüsteemiga liitunud taotlejate nimekirja, mis võib olla jagatud kategooriatesse vastavalt hankelepingu liikidele, mille puhul toimub kvalifitseerimine kehtestatud kvalifitseerimissüsteemi alusel.

(8) Huvitatud isiku nõudmisel teavitab hankija teda käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kvalifitseerimistingimustest.

(9) Kui hankija leiab, et mõne teise hankija kvalifitseerimissüsteem vastab selle aluseks olevatest tingimustest tulenevalt tema vajadustele, teatab ta kvalifitseerimissüsteemiga liitumist taotlenud huvitatud isikutele sellise hankija nime ja andmed vastava kvalifitseerimissüsteemi kohta.

(10) Kui hankija teavitab hankemenetluse alustamisest kvalifitseerimissüsteemi teatega, valib ta kvalifitseerimissüsteemi reeglite alusel kvalifitseeritud ja sellega liidetud taotlejate hulgast taotlejad, kellele teha pakkumuse esitamise ettepanek.

(11) Kui hankija kasutab kvalifitseerimissüsteemi, esitab ta iga kvalifitseerimissüsteemi alusel sõlmitud hankelepingu kohta registrile riigihanke aruande vastavalt käesolevas seaduses sätestatud nõuetele. Hankemenetlus lõpeb kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja lõppemisega.

§ 102. Taotlejate teavitamine

(1) Hankija teavitab kvalifitseerimistingimuste uuendamisest kõiki kvalifitseerimissüsteemiga liitunud taotlejaid ja liitumist taotlenud huvitatud isikuid.

(2) Hankija, kes on loonud kvalifitseerimissüsteemi, teavitab taotlejaid otsusest nende kvalifitseerimise ja kvalifitseerimissüsteemiga liitmise või kvalifitseerimata jätmise kohta kahe kuu jooksul taotluse esitamisest arvates. Kui otsuse tegemine võtab aega rohkem kui kaks kuud, teatab hankija taotlejale kahe kuu jooksul

taotluse esitamisest arvates pikema otsustusaja põhjused ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise tähtaja, mis ei või olla pikem kui neli kuud taotluse esitamisest arvates.

(3) Hankija teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liitumise taotluse esitanud taotlejat, tema kvalifitseerimise ja kvalifitseerimissüsteemiga liitumise või kvalifitseerimata jätmise otsusest 15 päeva jooksul otsuse tegemisest arvates.

(4) Hankija teavitab kvalifitseerimissüsteemiga liidetud taotlejat otsusest lugeda tema kvalifitseerimine lõppenuks vähemalt 15 päeva ette koos lõpetamise põhjendusega, välja arvatud juhul, kui kvalifitseerimise lõppemise põhjuseks on kvalifitseerimissüsteemi kehtivusaja lõppemine.

§ 103. Raamlepingute erisused võrgustikega seotud valdkondades

(1) Raamlepingu sõlmimisel võrgustikega seotud valdkondades ei ole hankija kohustatud järgima käesoleva seaduse § 70 lõigetes 1, 3 ja 4 sätestatud tingimusi. Raamlepingu alusel hankelepingute sõlmimisel ei ole hankija kohustatud järgima § 71 lõigetes 2–4 sätestatud.

(2) Kui hankija sõlmib raamlepingu muul viisil kui käesolevas peatükis sätestatud korras korraldatava hankemenetluse teel, peab ta sõlmima hankelepinguid, mis on seotud tema tegutsemisega käesoleva seaduse §-des 83–89 nimetatud valdkondades, selle raamlepingu alusel käesolevas peatükis sätestatud korras korraldatava hankemenetluse teel.

5¹. peatükk **HANKEMENETLUS KAITSE- JA** **JULGEOLEKUVALDKONNA RIIGIHANGETES**

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

1. jagu **Peatüki kohaldamine**

§ 103¹. Sätete kohaldamine

Käesoleva seaduse § 15 alusel käesolevas peatükis sätestatud korras kaitse- ja julgeolekuvaldkonna hankemenetluste korraldamisel kohaldatakse käesoleva seaduse 2. peatükis sätestatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103². Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanked

(1) Kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangeteks käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) selliste asjade ostmine, mis on projekteeritud või kohandatud sõjaliseks otstarbeks ning mõeldud kasutamiseks relvana, laskemoonana või sõjavarustusena, sealhulgas selle mis tahes osa, koostisosa ja alamkoost või üks nendest;
- 2) selliste julgeolekuotstarbeliste asjade ostmine, mis on seotud riigisaladuse või salastatud välisteabega, sealhulgas selle mis tahes osa, koostisosa ja alamkoost või üks nendest;
- 3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud asjadega otseselt seotud ehitustööde ja teenuste tellimine ning asjade ostmine selle elutsükli kõikide etappide jaoks;
- 4) sõjalise otstarbega ehitustööde ja teenuste tellimine või selliste julgeolekuotstarbeliste ehitustööde ja teenuste tellimine, mis on seotud riigisaladuse või salastatud välisteabega.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud korda rakendatakse sellise hankelepingu sõlmimisel, mille esemeks on lõikes 1 nimetatud asjade ostmine, teenuste ja ehitustööde tellimine koos muude käesoleva seaduse reguleerimisalasse kuuluvate asjade ostmise, teenuste ja ehitustööde tellimisega, kui ühe hankelepingu sõlmimine on objektiivselt põhjendatud.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103³. Seaduse rakendusala erisused kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetes

(1) Käesolevas seaduses sätestatud korda ei ole hankija kohustatud rakendama, kui:

- 1) leping sõlmitakse ühe või mitme Euroopa Liidu liikmesriigi ja ühe või mitme kolmanda riigi vahel sõlmitud rahvusvahelisest kokkuleppest tuleneva erimenetluse alusel;
- 2) leping sõlmitakse kaitseväe üksuste paigutamiseks seotud rahvusvahelise kokkuleppe alusel;
- 3) käesoleva seaduse kohaldamine kohustaks hankijat andma teavet, mille avalikustamist ta peab riigi oluliste julgeolekuhuvide vastaseks;
- 4) leping on seotud luuretegevusega, sealhulgas julgeolekuasutuse või kaitseväe luuretegevusega;

5) leping sõlmitakse sellise teadus- ja arendustegevusel põhineva koostööprogrammi raames, kus osalevad vähemalt kaks Euroopa Liidu liikmesriiki uue toote väljatöötamiseks ja vajaduse korral selle toote elutsükli või selle hilisemate etappide jaoks;

6) sõlmitakse leping, mis puudutab mittesõjaliste asjade ostmist, ehitustööde või teenuste tellimist logistilisel otstarbel ja mis sõlmitakse mõnes välisriigis, välja arvatud Euroopa Liidu liikmesriigis, ja mida täidetakse, kui väed paigutatakse väljapoole Euroopa Liidu territooriumi ning kui operatiivvajaduste tõttu tuleb need sõlmida operatsioonide piirkonnas asuvate ettevõtjatega;

7) riik hankijana sõlmib lepingu teise riigiga, kellelt ostetakse või tellitakse käesoleva seaduse § 103² lõikes 1 nimetatud asju või teenuseid;

8) tellitakse finantsteenust, välja arvatud kindlustusteenus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud koostööprogrammis osalev hankija teatab Rahandusministeeriumi kaudu Euroopa Komisjonile teadus- ja arendustegevuse kulude osa programmi üldmaksumusest, kulude jagamise kokkuleppest ja ostude kavandatavast osast hankija kohta, kui need on olemas.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103⁴. Lihtsustatud korras tellitavad teenused

(1) Hankija ei ole kohustatud korraldama käesolevas seaduses sätestatud korras hankemenetlust sellise teenuste hankelepingu sõlmimisel, mille eeldatavast maksumusest rohkem kui 50 protsenti moodustavad käesoleva seaduse lisas 4 nimetatud teenused.

(2) Sõltumata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud, on hankija kohustatud korraldama hankemenetlust, kui käesoleva seaduse lisas 4 nimetatud teenuste kõrval sellise teenuste hankelepingu esemeks olevate asjade ja teenuste eeldatav maksumus kokku või ehitustööde eeldatav maksumus on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmääraga või ületab seda.

(3) Soovist sõlmida käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankeleping, mille eeldatav maksumus ilma käibemaksuta ületab 40 000 eurot asjade või teenuste puhul või 250 000 eurot ehitustööde puhul, teatab hankija oma veebilehel või registri veebilehe kaudu.

(4) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hankelepingu sõlmimist esitab hankija käesoleva seaduse §-s 37 sätestatud korras riigihanke aruande ja aruande lisa.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankelepingu eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on võrdne kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihanke piirmääraga või ületab seda, on hankija kohustatud lisaks käesoleva seaduse §-s 3 sätestatud järgima käesoleva seaduse §-s 103⁸ sätestatud tehnilise kirjelduse koostamise reegleid.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

2. jagu

Hankemenetluse erisused hankelepingute sõlmimisel

§ 103⁵. Piiratud hankemenetlus, väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlus ja võistlev dialoog

(1) Hankija on kohustatud hankelepingu sõlmimisel käesolevas peatükis sätestatud korras omal valikul korraldama hankemenetluse piiratud hankemenetlusena või väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetlusena.

(2) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus võistleva dialoogina, kui hankija ei ole objektiivselt võimeline kindlaks määrama oma vajadusi rahuldavaid tehnilisi lahendusi käesoleva seaduse §-des 33 ja 103⁸ sätestatud kohaselt või ei suuda objektiivselt piisava täpsusega kindlaks määrata hankega seotud õiguslikke või rahalisi asjaolusid ja seetõttu ei ole piiratud või väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse tulemusena ilma ebamõistlike kulutuste või tehniliste probleemideta võimalik hankelepingut sõlmida ning hankija sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel.

(3) Kui piiratud hankemenetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi puhul on kvalifitseeritud pakkujate või tootjate arv väiksem kui hanketeates nimetatud tootjate arvuline alammäär ja hankija arvates ei ole see konkurentsi tagamiseks piisav, võib hankija peatada hankemenetluse ja esialgse hanketeate uuesti avaldada, määrates uue tähtaja tootluste esitamiseks. Hankija teeb pakkumuse esitamise ettepaneku või ettepaneku alustada dialoogi mõlema hanketeate alusel kvalifitseeritud pakkujatega.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103⁶. Väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlus

(1) Hankijal on õigus korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) piiratud hankemenetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus ei esitatud ühtegi pakkumust või nõuetele vastavat pakkumust ega hankemenetluses osalemise taotlust või kui kõik esitatud pakkumused olid olemuselt erinevad hankedokumentides sätestatud hankelepingu eseme tehnilisest kirjeldusest ja riigihanke esialgseid tingimusi olemuslikult ei muudeta;
- 2) piiratud hankemenetluse, väljakuulutamisega läbirääkimistega hankemenetluse või võistleva dialoogi käigus esitatud pakkumused ei vasta nõuetele või kui pakkumused ei ole kooskõlas käesoleva seaduse § 103⁷ alusel kehtestatud nõuetega ja riigihanke esialgseid tingimusi olemuslikult ei muudeta ning hankemenetlusse kaasatakse pakkujad ja taotlejad, kelle suhtes puuduvad käesolevas seaduses sätestatud hankemenetlusest kõrvaldamise alused ning kes vastavad kehtestatud kvalifitseerimise tingimustele ning kes esitasid algses hankemenetluses vorminõuetele vastava pakkumuse;
- 3) hankeleping on seotud välisriigis tegutsevate või tegutsema asuvate kaitseväe või politsei ja piirivalve üksuste õhu- või meretranspordi teenustega, mida hankija peab tellima ettevõtjalt, kelle pakkumuse jõusoleku lühike tähtaeg ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud tähtaegadest;
- 4) tehnilistel või kunstilistel põhjustel või ainuõiguse kaitsega seotud põhjustel saab hankelepingu sõlmida ainult ühe pakkujaga;
- 5) hankelepingu kiire sõlmimine on vajalik hankijast sõltumatute ettenägematute sündmuste tagajärjel tekkinud äärmise vajaduse tõttu, mis ei võimalda kinni pidada käesoleva seaduse §-s 35 sätestatud tähtaegadest.

(2) Teenuste ja asjade hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui:

- 1) tellitakse teadus- ja arendusteenust, välja arvatud käesoleva seaduse § 103³ lõike 1 punktis 5 sätestatud teenused;
- 2) hankelepingu esemeks olevaid asju toodetakse üksnes teadus- või arendustegevuse eesmärgil ja see ei hõlma asju, mida toodetakse tulu saamiseks masstoodanguna või teadus- või arendustegevusega seotud kulude katmiseks.

(3) Asjade hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui asju ostetakse:

- 1) samalt pakkujalt varem ostetud asjade osaliseks asendamiseks või täiendamiseks ja pakkuja vahetumise tõttu tuleks osta teistsuguste tehniliste omadustega asju, mis ei oleks olemasolevate asjadega tehniliselt kokkusobivad või mille käitamine ja hooldamine tooks kaasa tehnilisi probleeme, kusjuures sellise täiendava hankelepingu kestus ei või ületada viit aastat, välja arvatud juhul, kui pikem periood on vajalik, arvestades asjade, seadmete või süsteemide eeldatavat kasutusiga ning tehnilisi probleeme, mida tarnija vahetamine võiks põhjustada;
- 2) kaubabörsil;
- 3) eriti soodsatel tingimustel isikult, kelle suhtes on algatatud likvideerimismenetlus, või pankrotihaldurilt võlausaldajatega sõlmitud kokkuleppe alusel.

(4) Ehitustööde või teenuste hankelepingu sõlmimisel on hankijal õigus lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustele korraldada hankemenetlus väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlusena, kui tellitakse:

- 1) samalt pakkujalt esialgses projektis või hankelepingus mittedisainitud, kuid esialgses hankelepingus kirjeldatud ehitustöödeks või teenuste osutamiseks ettenägematute asjaolude tõttu vajalikuks osutunud täiendavaid ehitustöid või teenuseid kuni 50 protsendi ulatuses esialgse hankelepingu maksumusest, kusjuures täiendavaid ehitustöid või teenuseid ei saa tehniliselt või majanduslikult esialgse hankelepingu esemest eraldada ilma hankijale suuri kulutusi põhjustamata või on täiendavad ehitustööd või teenused esialgse hankelepingu täitmiseks vältimatult vajalikud;
- 2) uusi ehitustöid või teenuseid, mis seisnevad samalt pakkujalt kuni viis aastat varem väljakuulutamisega läbirääkimistega või piiratud hankemenetluse tulemusel sõlmitud hankelepingu alusel tellitud ja esialgse projektiga kooskõlas olevate ehitustööde või teenuste kordamises.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103⁷. Hankedokumendid

(1) Hankija võib hankedokumentides kehtestada pakkujale või taotlejale nõudeid, sealhulgas pakkuja või taotleja riigisadaluse töötlemisloa või tema töötaja riigisadaluse juurdepääsuloa või salastatud välisteabe juurdepääsuserifikaadi olemasolu kohta, mille eesmärk on kaitsta riigisadalust või salastatud välisteavet, mida pakkujale või taotlejale hankemenetluse jooksul edastatakse. Hankija võib nõuda pakkujalt või taotlejalt ka selle tagamist, et tema allhankijad selliseid nõudeid järgivad.

(2) Kui hankeleping sõlmitakse eesmärgiga tagada piisavas koguses kaitse- ja julgeolekuotstarbeliste asjade ja teenuste usaldusväärne ja õigeaegne kohtaletoimetamine või hoolduse, paranduse ja varuosade ning muu toetuse pidev kättesaadavus kõikides tingimustes, nõuab hankija pakkujalt või taotlejalt tarnekindluse nõuetele vastavuse kontrollimiseks hankedokumentides, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti või sellekohane teave ei ole nimetatud hanketeates, järgmistest andmetest ja dokumentidest ühe või mitme esitamist:

- 1) tõendeid või dokumente, mis näitavad hankijat rahuldaval viisil, et pakkuja või taotleja on suuteline täitma hankelepinguga seotud asjade ekspordi-, veo- ja transiidikohustusi, sealhulgas asjaomaselt Euroopa Liidu liikmesriigilt või liikmesriikidelt saadud lisadokumente;

- 2) viidet hankija suhtes kehtivale mis tahes piirangule, mis tuleneb ekspordikontrolli korrast või julgeolekumeetmetest;
- 3) tõendeid või dokumente, mis näitavad, et pakkuja või taotleja tarneahela korraldus ja asukoht võimaldab tal täita hankedokumentides sätestatud tarnekindlusnõudeid, ning kinnitust, et võimalikud muutused tarneahelas hankelepingu täitmise jooksul ei takista teda neid nõudeid täitmast;
- 4) pakkuja või taotleja kinnitust selle kohta, et ta on valmis täitma hankija võimalikke lisavajadusi hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal või sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis kokkulepitavate tingimuste kohaselt;
- 5) pakkuja või taotleja asukohariigi pädeva asutuse dokumenti, mis käsitleb hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal või sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis hankijale tekkida võivate suuremate vajaduste täitmist;
- 6) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta tagab hankelepingu objektiks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise;
- 7) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta teavitab hankijat viivitamata kõikidest pakkuja või taotleja organisatsiooni struktuuris, tarneahelas või tööstusstrateegias toimunud muudatustest, mis võivad mõjutada tema kohustuste täitmist hankija ees;
- 8) pakkuja või taotleja kinnitust, et ta annab hankijale kokkulepitavate tingimuste kohaselt kõik varuosade, koostisosade, komplektide ja kaitsevarustuse tootmiseks vajalikud vahendid, muu hulgas joonised, litsentsid ja kasutamisujuhendid, kui ta ei suuda neid enam ise pakkuda.

(3) Pakkujalt või taotlejalt ei tohi nõuda Euroopa Liidu liikmesriigi kinnitust, mis piiraks kõnealuse riigi vabadust kohaldada kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste ja Euroopa Liidu õigusaktidega riigisisese ekspordi, veo või transiidilitsentsi kriteeriumeid asjaoludel, mis valitsevad litsentsimisotsuse ajal.
[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103⁸. Tehniline kirjeldus

(1) Kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, võetakse hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse koostamisel aluseks alltoodud järjekorras:

- 1) Eesti standardiks üle võetud Euroopa standard;
- 2) Euroopa standard;
- 3) Euroopa tehniline tunnustus, mille on andnud Euroopa Liidu liikmesriigi määratud tunnustusasutus ja mis kinnitab, et tehnilisest seisukohast lähtudes sobib toode ettenähtud otstarvet täitma oma omaduste poolest, mis vastavad ehitustöödele esitatud põhinõuetele, oma tunnuste ja ettenähtud rakendamise- või kasutustingimustele vastavuse poolest;
- 4) ühtne tehniline kirjeldus, mis on kehtestatud Euroopa Liidu liikmesriigi tunnustatud ja Euroopa Liidu Teatajas avaldatud menetluse kohaselt;
- 5) rahvusvaheline standard;
- 6) mõne Euroopa standardiorganisatsiooni kehtestatud tehniline kontrollsüsteem;
- 7) tööstuses kasutatav ja seal laialdaselt tunnustatud tsiviiltehniline kirjeldus;
- 8) kaitsevaldkonna tehniline kirjeldus, mille järgimine ei ole kohustuslik ja mille on heaks kiitnud kaitsevaldkonnas korduvaks või pidevaks kohaldamiseks mõeldud tehniliste kirjelduste väljatöötamisele spetsialiseerunud standardiseerimisasutus ja nende standarditega sarnaste kaitseotstarbeliste asjade kirjeldus;
- 9) ehitustööde projekteerimise, arvestusmeetodite või teostamisega või toodete kasutamisega seotud Eesti algupärane standard, Eesti tehniline tunnustus või Eesti tehniline kirjeldus.

(2) Kui hankija on viidanud hankelepingu eseme tehnilises kirjelduses käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusele, ei lükka ta asjade või teenuste hankelepingu sõlmimisel pakkumust tagasi mittevastavuse tõttu, kui pakkuja tõendab oma pakkumuses hankijale vastuvõetaval viisil mis tahes asjakohaste tõendite abil, et tema pakutud lahendused on tehnilises kirjelduses esitatud nõuetega samaväärsed.

(3) Kui hankija on koostanud hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse käesoleva seaduse § 33 lõikes 3 sätestatud korras hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete alusel, ei lükka ta pakkumust tagasi, kui pakutavad ehitustööd, asjad või teenused vastavad mõnele käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 ja punktis 9 sätestatud alusele, mis käsitleb hankelepingu eseme tehnilise kirjelduse aluseks olevaid kasutusomadusi või funktsionaalseid nõudeid ja pakkuja seda hankijale vastuvõetaval viisil asjakohaste tõenditega tõendab.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103⁹. Pakkuja ja taotleja hankemenetlusest kõrvaldamine

(1) Lisaks käesoleva seaduse § 38 lõikes 1 sätestatule ei sõlmi hankija hankelepingut isikuga ja kõrvaldab hankemenetlusest pakkuja või taotleja:

- 1) keda on või kelle seaduslikku esindajat on kriminaal- või väärteomenetluses karistatud terroristüüteo, selle ettevalmistamise või üleskutse eest selle toimepanemisele või terroristüüteo ja selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise ning toetamise eest ja kelle karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt sellest registrist kustutatud või kui karistus on tema elu- või asukohariigi õigusaktide alusel kehtiv;

2) kes on esitanud valeandmeid käesolevas peatükis või käesolevas peatükis sätestatu alusel hankija kehtestatud nõuetele vastavuse kohta.

(2) Lisaks käesoleva seaduse § 38 lõikes 2 sätestatule võib hankija kõrvaldada hankemenetlusest pakkuja või taotleja, kes:

1) ei ole teadaolevalt piisavalt usaldusväärne, et välistada riigi julgeolekule avalduvaid ohte või kelle suhtes või kelle esindaja suhtes on tõendatud raske süüline eksimus kutse- või ametialaste käitumisreeglite vastu, sealhulgas riigisaladuse või salastatud välisteabe kaitse või tarnekindluse kohustuste rikkumine varasemate hankelepingute täitmisel;

2) on jätnud hankija teavitamata käesoleva seaduse § 38 lõikes 1 või käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolude olulisest muutumisest.

(3) Hankija nõuab pakkuvalt või taotlejalt koos tema kvalifikatsiooni tõendamiseks esitatavate dokumentidega kirjaliku kinnituse esitamist käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud asjaolude puudumise kohta.

(4) Kui hankijal on põhjendatud kahtlus, et pakkujal või taotlejal esinevad käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud alused, kohaldatakse käesoleva seaduse § 38 lõikes 5 sätestatut.

(5) Kui hankijal on põhjendatud kahtlus, et pakkujal või taotlejal esinevad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alused, võib ta selle tuvastamiseks teha järelepärimise julgeolekuasutustele või varasemate hankelepingute täitmise kohta teisele lepingupoolle või nõuda pakkuja või taotleja kirjalikku volitust pöörduda asjaomaste ametiasutuste poole nimetatud aluste puudumise kohta kinnituse saamiseks.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103¹⁰. Pakkuja ja taotleja tehniline ja kutsealane pädevus

(1) Pakkuja või taotleja tehnilise ja kutsealase pädevuse kvalifitseerimise tingimustele vastavuse kontrollimiseks nõuab hankija hanketeates hankelepingu alusel ostetavate asjade, tellitavate teenuste või ehitustööde olemuse, koguse ja kasutusviisi järgi käesoleva seaduse § 41 lõikes 1 nimetatud ja järgmistest andmetest ja dokumentidest ühe või mitme esitamist:

1) olulisemate, kuni viimase viie aasta jooksul täidetud hankija määratletud tunnustele vastavate asjade müügi või teenuste osutamise lepingute, sealhulgas otstarbekuse ja olemasolu korral asjade või teenuste hankelepingute nimekirja koos nende maksumuse, sõlmimise kuupäevade ja infoga teiste lepingupoolte kohta;

2) riigihankelepingu täitmiseks, hädaolukorras, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal või sarnases olukorras teises Euroopa Liidu liikmesriigis või kolmandas riigis hankija võimalike suuremate vajaduste rahuldamiseks või riigihankelepingu objektiks olevate asjade hooldamise, uuendamise või kohandamise tagamiseks pakkuja käsutuses olevate töövahendite, materjali ja tehnika kirjeldus;

3) töötajate ja nende oskusteabe kirjeldus või tarneallikate kirjeldus, samuti geograafiline asukoht, kui see on väljaspool Euroopa Liidu territooriumi.

(2) Kui sõlmitav leping on seotud riigisaladusega või salastatud välisteabega, kehtestab hankija hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus kõik vajalikud meetmed ja nõuded riigisaladuse ja salastatud välisteabe kaitsmiseks nõutaval tasemel. Selleks võib hankija nõuda, et pakkumus sisaldab muu hulgas:

1) pakkuja või taotleja töötlemisloa või tema töötaja riigisaladuse juurdepääsuloa või salastatud välisteabe juurdepääsufertiifikaadi esitamist;

2) pakkuja või taotleja asukohariigi päeva ametiasutuse tõendi esitamist või pakkuja või taotleja kinnituse esitamist, et nad tagavad nõuetekohaselt kogu nende käsutuses oleva või hankelepingu kehtivuse jooksul ja pärast hankelepingu lõpetamist neile teatavaks saava riigisaladuse ja salastatud välisteabe salastatuse kehtivate õigusaktide kohaselt.

(3) Hankija võib anda pakkujale või taotlejale, kellel käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud luba veel ei ole, lisaaga sellise loa saamiseks, viidates sellele võimalusele ja tähtajale hanketeates.

(4) Hankija kontrollib enne hankelepingu sõlmimist vajaliku loa olemasolu, nõudes pakkuja asukohariigi päeva ametiasutuse tõendi esitamist riigisaladusele või salastatud välisteabele juurdepääsu- või töötlemisloa olemasolu kohta hankija määratud päeva seisuga pärast pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse tegemist. Kui ilmneb, et pakkujal ei ole nimetatud päeval vajalikku luba, ei sõlmi hankija selle isikuga hankelepingut ja teeb uue otsuse tema kvalifitseerimata jätmise kohta.

(5) Kui edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja jäetakse kvalifitseerimata käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud alusel:

1) tunnistab hankija edukaks hinna poolest järgmise pakkumuse, kui ta sõlmib hankelepingu madalaima hinnaga pakkumuse alusel;

2) hindab hankija kõiki ülejäänud pakkumusi uuesti käesoleva seaduse § 50 lõike 2 järgi ja tunnistab edukaks pakkumuse, mis on vastavaks tunnistatud pakkumustest hanketeates, hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus sätestatud pakkumuste hindamise kriteeriumide kohaselt kõige soodsam, kui ta sõlmib hankelepingu majanduslikult soodsaima pakkumuse alusel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 sätestatud juhul on hankijal õigus nõuda kvalifitseerimata jäetud edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuvalt kahju hüvitamist esitatud pakkumuse ja järgmise edukaks tunnistatud pakkumuse maksumuse vahe osas.

(7) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 sätestatud juhul on hankijal õigus nõuda kvalifitseerimata jäetud edukaks tunnustatud pakkumuse esitanud pakkujalt kahju hüvitamist kõigi võimalike lisakulude osas, mis hankijal tuleb kanda hankelepingu sõlmimise tõttu edukaks tunnustatud pakkumuse asemel selle pakkumuse alusel, mis tunnustati edukaks pärast pakkumuste uuesti hindamist, samuti kulutuste osas, mis tulenesid uuest pakkumuste hindamisest.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 7 sätestatud kahju hüvitisest arvatakse maha pakkujale tagastamata pakkumuse tagatis.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

§ 103¹¹. Raamlepingu sõlmimise erisus kaitse- ja julgeolekuvaldkonna riigihangetes

Hankija võib sõlmida raamlepingu tähtajaga kuni seitse aastat. Sellest pikem tähtaeg on lubatud, kui see on raamlepingu eseme tõttu objektiivselt vajalik ja põhjendatud.

[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

6. peatükk JÄRELEVALVE JA RIIKLIK RIIGIHANGETE REGISTER

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

1. jagu Rahandusministeeriumi pädevus riigihangete valdkonnas

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

§ 104. Rahandusministeeriumi ülesanded, õigused ja kohustused riigihangete valdkonnas

(1) Rahandusministeerium:

- 1) teostab riiklikku järelevalvet riigihangete korraldamise üle ja väärtegade kohtuvälist menetlust seaduses sätestatud korras ja ulatuses;
- 2) nõustab riigihangete seaduse rakendamise küsimustes ja korraldab riigihangete alast koolitust;
- 3) avaldab oma veebilehel riigihangete alast ajakohast teavet.

(2) Rahandusministeerium võib käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud ülesanded anda täitmiseks üle käesoleva seaduse § 10 lõikes 5 nimetatud Vabariigi Valitsuse määratud asutusele või isikule.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

2. jagu Riigihangete register

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 105. Riigihangete register

(1) Riigihangete register on riigihangete andmete töötlemiseks peetav riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille eesmärgiks on:

- 1) tagada riigihanke teadete avaldamine ja edastamine Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele;
- 2) kajastada vaidlustusmenetluse tulemusi;
- 3) võimaldada riigihangete elektroonilist menetlemist;
- 4) tagada riigihangete statistika kogumine;
- 5) avaldada muud asjakohast riigihangete alast informatsiooni.

(2) Registrisse kantakse:

- 1) andmed riigihanke teadete kohta;
- 2) andmed vaidlustusmenetluse tulemuste kohta;
- 3) andmed riigihanke menetlemise kohta;
- 4) elektroonilised dokumendid käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud andmete kohta;
- 5) muud käesolevas seaduses sätestatud andmed ja elektroonilised dokumendid.

(3) Hankija vastutab tema poolt registrile esitatud andmete õigsuse eest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmed on avalikult kättesaadavad, välja arvatud andmed, mille avaldamine takistaks õiguskaitseorganite tööd, oleks vastuolus avaliku huviga, rikuks ettevõtjate ärisaladust või kahjustaks nendevahelist konkurentsi.

(5) Registri vastutav töötaja on Rahandusministeerium.

(6) Registri asutab ja registri põhimääruse [kehtestab Vabariigi Valitsus](#).

(7) [Rahandusminister võib anda määrusi](#) registri töö korraldamiseks.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 106. Andmete edastamine Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele

Register edastab Euroopa Liidu Väljaannete Talitusele riigihangete teadetes sisalduvad andmed vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele (EÜ) nr 1564/2005, millega kehtestatakse riigihankemenetlusega seotud teadete avaldamise tüüpvormid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiividele 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 257, 1.10.2005, lk 1–126), kui riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda, või muul juhul, kui hankija seda soovib.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 106¹. Statistiliste andmete edastamine Euroopa Komisjonile

Rahandusministeerium edastab iga aasta 31. oktoobriks Euroopa Komisjonile Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EÜ artiklis 67, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/18/EÜ artiklis 76 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/81/EÜ artiklis 66 nimetatud statistilised andmed ja muu informatsiooni. Rahandusministeeriumil on õigus vajaduse korral teha lisapäringuid hankijatele statistiliste andmete ning muu informatsiooni koondamiseks.
[RT I, 14.02.2012, 1- jõust. 24.02.2012]

3. jagu Riiklik järelevalve

§ 107. Rahandusministeeriumi pädevus järelevalve teostamisel

Riiklikku järelevalvet teostab Rahandusministeerium, kellel on muu hulgas õigus:

1) riigihanke kestel ja järgselt kontrollida käesoleva seaduse täitmist takistamatult ja ette teatamata hankija juures. Kui Rahandusministeeriumil on tekkinud kahtlus võimaliku käesoleva seaduse või selle alusel antud õigusaktide rikkumise suhtes, võib riikliku järelevalve teostamise pädevusega Rahandusministeeriumi ametnik (edaspidi *järelevalveametnik*) viibida pakkumuste avamise või teiste käesoleva seaduse alusel tehtavate hankemenetluse toimingute või otsuste tegemise juures, samuti kontrollida hankija tehtud toiminguid ja otsuseid ning nõuda hankijalt vea parandamist või õigusrikkumise lõpetamist kohapeal;

2) saada hankemenetluses edastatud teadete ja muu informatsiooni elektroonilise esitamise korral elektroonilisi dokumente, andmeid ja toimingute logiandmeid või saada ligipääsu hankija poolt kasutatavasse infosüsteemi;

3) teha vastavalt käesoleva seaduse §-s 108 sätestatule otsus või ettekirjutus.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 108. Rahandusministeeriumi otsus või ettekirjutus

(1) Rahandusministeerium võib tunnista enne hankelepingu sõlmimist oma otsusega kehtetuks käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud hankija hankemenetluse või teha § 10 lõike 1 punktides 2–6 või lõikes 3 nimetatud hankijale ettekirjutuse hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks, kui hankija:

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

1) ei ole hanketeates, hankedokumentides või pakkumuse esitamise ettepanekus esitanud pakkumuse edukuse üle otsustamisel kasutatavaid pakkumuste hindamise kriteeriume või nende suhtelist osakaalu ning on avanud pakkumused;

2) ei ole teatanud hankedokumentide muutmisest kõikidele hankijalt hankedokumentid saanud huvitatud isikutele, pakkujatele või taotlejatele;

3) on oluliselt rikkunud käesoleva seaduse §-s 56 sätestatud selgituste andmise korda;

4) ei ole pakkumuste avamisel kontrollinud esitatud dokumentide vastavust hankedokumentides nõutud loetelule;

5) ei ole saatnud pakkumuste avamise protokoll koopiaid kõikidele pakkujatele vastavalt § 46 lõikes 3 sätestatule;

6) on kasutanud pakkumuste vastavuse kontrollimisel või pakkumuste hindamisel oma esindajana või eksperdina isikut, kelle suhted pakkujaga võivad tekitada põhjendatud kahtlust tema objektiivsuses;

7) on avatud hankemenetluse või piiratud hankemenetluse käigus pidanud läbirääkimisi.

(2) Rahandusministeerium võib teha käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsuse või ettekirjutuse lisaks lõikes 1 sätestatule ka siis, kui hankija rikub hankemenetluse käigus käesolevat seadust ja ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda kõiki asjaolusid arvestades hankemenetlust jätkata.

(3) Kui hankija on jaotanud riigihanke sama hankemenetluse raames osadeks ja hankijapoolne käesoleva seaduse rikkumine, mis tingib Rahandusministeeriumi poolt käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud otsuse või ettekirjutuse tegemise, esineb ühe või mõne osa suhtes, teeb Rahandusministeerium otsuse või ettekirjutuse nende osade suhtes, mille suhtes rikkumine esineb.

(4) Enne hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse või ettekirjutuse tegemist hankemenetluse kehtetuks tunnistamiseks annab Rahandusministeerium hankijale võimaluse omapoolsete vastuväidete esitamiseks Rahandusministeeriumi määratud kuni kolme tööpäeva pikkuse tähtaja jooksul.

(5) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(6) Hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse või ettekirjutuse tegemise korral on kõik hankemenetlusega seotud otsused ja toimingud tühi, olenemata sellest, kas need on tehtud enne või pärast kehtetuks tunnistamise otsustamist. Samuti on tühi hankeleping, mis sõlmitakse pärast hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse või ettekirjutuse tegemist.

(7) Rahandusministeeriumil on õigus teha kohustuslikke ettekirjutusi muude käesoleva seaduse ja selle alusel antud õigusaktide rikkumiste lõpetamiseks, mida ei ole nimetatud käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2. [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(8) Rahandusministeerium võib käesoleva seaduse alusel tehtud ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras. Ettekirjutuse täitmata jätmise korral on sunniraha ülemmäär esimesel korral kuni 1500 eurot ja järgmistel kordadel kokku kuni 10 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks. [RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

§ 109. Rahandusministeeriumi tegevus õigusrikkumise korral

(1) Kui Rahandusministeeriumile laekub teave riigihangete teostamisega seotud õigusrikkumise kohta või Rahandusministeerium avastab õigusrikkumise riigihanke kontrollimise käigus ja teatavaks saanud asjaolude kogum annab aluse süüteoaktluseks ning see õigusrikkumine ei ole käsitatav käesoleva seaduse §-des 111–113 sätestatud vääртеona, peab Rahandusministeerium teavitama talle teadaolevatest asjaoludest politseiasutust või prokuratuuri. [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) Rahandusministeeriumil on õigus teha ettepanekuid käesolevat seadust või selle alusel kehtestatud õigusakte rikkunud isiku või isikute distsiplinaarvastutusele võtmiseks või võlaõigusseaduses ettenähtud õiguskaitsevahendite rakendamiseks. [RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 110. Koostöö Euroopa Komisjoniga

(1) Kui Komisjon teavitab hankijat kirjalikult Euroopa Liidu riigihangete-alaste õigusaktide või neid rakendavate siseriiklike õigusaktide sätete ilmest rikkumisest hankemenetluse läbiviimisel, on hankija kohustatud kolme tööpäeva jooksul teate saamisest arvates edastama Rahandusministeeriumile kogu asjakohase informatsiooni vastava hankemenetluse kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud informatsiooni käsitlemise ja Euroopa Komisjonile edastamise korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#).

4. jagu Vastutus

§ 111. Riigihanke korraldamise nõuete rikkumine

(1) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) [Kehtetu -RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(3) Riigihanke korraldamise nõuete järgimiste rikkumiste eest:

- 1) konfidentsiaalsusnõuete rikkumine;
- 2) taotleja või pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamata jätmine, kui käesolevas seaduses on selline kohustus sätestatud ja hankijale on teada kohustusliku kõrvaldamise aluse esinemine taotleja või pakkuja suhtes;
- 3) hankelepingu sõlmimine või muutmine käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes;
- 4) hankemenetluse liigi valimine käesolevas seaduses sätestatud nõudeid rikkudes;
- 5) avatud hankemenetluse või piiratud hankemenetluse käigus läbiraakimiste pidamine;

- 6) hankedokumentide muutmisest teatamata jätmise kõikidele hankijalt hankedokumentid saanud huvitatud isikutele, pakkujatele või taotlejatele;
- 7) käesoleva seaduse §-s 56 sätestatud selgituste andmise korra oluline rikkumine;
- 8) hankija on jätnud registrile esitatud hanketeates märkimata, et riigihanke eeldatav maksumus on võrdne rahvusvahelise piirmääraga või ületab seda või ei ole märkinud, et soovib nimetatud teate avaldamise edastamist Euroopa Ühenduste Väljaannete Talitusele;
- 9) riigihanke aruande korduvalt esitamata jätmise pärast hankemenetluse lõppemist registri veebilehe kaudu – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud rikkumise eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 3200 eurot.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 112. Pakkumuse esitamine ilma kindla kavatsuseta sõlmida hankeleping

(1) Pakkumuse esitamise eest ilma kindla kavatsuseta sõlmida hankeleping – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 113. Hankemenetluses valeandmete esitamine

(1) Pakkujate või taotlejate poolt hankemenetluses valeandmete esitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 2000 eurot.
[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 114. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 111–113 sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku ja vääртеomenetluse seadustiku sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 111–113 sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Rahandusministeerium.

§ 115. Kulude hüvitamine pakkujale

Pakkujal ei ole õigust nõuda hankijalt pakkumuse esitamisega seotud kulude, kaasa arvatud pakkumuse ettevalmistamise ja hankemenetluses, ideekonkursil või ehitustööde kontsessiooni andmisel osalemisega seotud mõistlike kulude hüvitamist, välja arvatud juhul, kui pakkujate tõendab, et hankija rikkus riigihanke läbiviimist reguleerivaid sätteid, ilma milleta oleks temaga hankelepingu sõlmimine olnud tõenäoline.

§ 116. Kahju hüvitamine pakkujate poolt

Kui pakkujate on hankemenetluse käigus või vaidlustuse lahendamise käigus esitanud teadvalt valeandmeid või võltsitud dokumente, hüvitab ta selliste andmete või dokumentide esitamisest hankijale või teistele isikutele tulenenud kahju.

7. peatükk VAIDLUSTUSMENETLUS

1. jagu Üldsätted

§ 117. Hankija tegevuse vaidlustamine

(1) Pakkujate, taotlejate või hankemenetluses osalemisest huvitatud isik (edaspidi *vaidlustaja*) võib vaidlustada hankija tegevuse, kui ta leiab, et käesoleva seaduse rikkumine hankija poolt rikub tema õigusi või kahjustab tema huvisid, esitades riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi *vaidlustuskomisjon*) sellekohase vaidlustuse.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2) Vaidlustuse võib esitada järgmiste hankija dokumentide või otsuste peale:

- 1) hanketeade;
- 2) pakkumuse esitamise ettepanek;
- 3) kontsessiooni teade;

- 4) perioodiline eelteade, millega alustatakse hankemenetlust;
- 5) kvalifitseerimissüsteemi teade, millega alustatakse hankemenetlust;
- 6) ideekonkursi kutse;
- 7) hankedokumendid;
- 8) taotleja või pakkuja hankemenetlusest kõrvaldamine;
- 9) taotleja ja pakkuja kvalifitseerimine ning kvalifitseerimata jätmine;
- 10) pakkumuse vastavaks tunnistamine;
- 11) pakkumuse tagasilükkamine või kõigi pakkumuste tagasilükkamine;
- 12) pakkumuse edukaks tunnistamine;
- 13) muu käesoleva seaduse alusel tehtud hankija otsus, mis võib rikkuda vaidlustaja õigusi või kahjustada tema huvisid.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(2¹) Pakkuja või huvitatud isik võib:

- 1) esitada vaidlustuse vabatahtliku teate peale, kui hankija on jätnud hanketeate esitamata ja selle esitamata jätmine ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud ning hankija on esitanud registrile vabatahtliku teate;
- 2) vaidlustada hankelepingu, kui hankija on kasutanud väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankemenetlust ja pärast hankelepingu sõlmimist esitanud tähtaegselt registrile riigihanke aruande, milles sisalduvad põhjendused nimetatud hankemenetluse kasutamiseks;
- 3) vaidlustada hankelepingu, kui hankija ei ole esitanud hanketeadet ja selle esitamata jätmine ei olnud vastavalt käesolevale seadusele lubatud, samuti kui hankija ei ole esitanud vabatahtlikku teadet ega tähtaegselt riigihanke aruannet.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(2²) Käesoleva paragrahvi lõike 2¹ punkte 2 ja 3 ei kohaldata juhul, kui sõlmitud hankelepingu maksumus ei ole võrdne riigihanke piirmääraga ega ületa seda.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3) Pärast hankelepingu sõlmimist võib kahju hüvitamise taotluse esitada vaidlustuskomisjonile taotleja või pakkuja, kellega jäi hankeleping sõlmimata hankija õigusvastase otsuse, toimingu või käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–7 nimetatud dokumendi (edaspidi *hanke alusdokument*) tõttu.

(4) Vaidlustuskomisjon on kohtuväline vaidluste lahendamise organ riigivastutuse seaduse § 15 lõike 2 punkti 1 tähenduses.

§ 118. Riigilõiv

Vaidlustuskomisjonile vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamisel tasutakse riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud korras.

§ 119. Vaidlustuskomisjon

(1) Vaidlustusmenetlust viivad läbi vaidlustuskomisjoni liikmed.

(2) Vaidlustuskomisjoni liige on sõltumatu ja lähtub oma otsuste tegemisel üksnes seadusest ja muudest õigusaktidest ning Eestile kohustuslikest välislepingutest.

(3) Vaidlustuskomisjoni liikme nimetab ametisse ja vabastab ametist Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepanekul. Vaidlustuskomisjoni liikmete hulgast nimetab Vabariigi Valitsus rahandusministri ettepanekul vaidlustuskomisjoni juhataja, kes esindab ja juhhib vaidlustuskomisjoni.

(4) Vaidlustuskomisjoni liige nimetatakse ametisse viieks aastaks.

(5) Vaidlustuskomisjoni liikmele esitatavate nõuete suhtes kohaldatakse kohtute seaduse §-s 47 sätestatud. Vaidlustuskomisjoni liige vabastatakse ametist ennetähtaegselt juhul, kui ilmneb kohtute seaduse §-s 47 sätestatud asjaolu, mis seaduse kohaselt välistab isiku nimetamise vaidlustuskomisjoni liikmeks.

(6) Vaidlustuskomisjoni liikme ametipalk on võrdne maa- ja halduskohtu kohtunike ametipalgaga. Vaidlustuskomisjoni juhataja ametipalk on võrdne ringkonnakohtuniku ametipalgaga.

(7) Vaidlustuskomisjoni liikme üle teenistuslikku järelevalvet ei teostata. Vaidlustuskomisjoni liige allub töökorraldus- ja muudes üldküsimumustes vaidlustuskomisjoni juhatajale, vaidlustuskomisjoni juhataja allub töökorraldus- ja muudes üldküsimumustes rahandusministrile. Distsiplinaarkaristuse määramise õigus on rahandusministril. Töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse sätete kohaldamisel kuuluvad tööandja õigused rahandusministrile.

(8) Vaidlustuskomisjoni liikmele ei kohaldata avaliku teenistuse seaduse §-sid 14–22, 29–39¹, 41 ja 42, 46–48, § 55¹, §-sid 59 ja 60, 62–64, § 71, §-sid 73 ja 74, 77–83, § 85 lõike 1 punkte 3–5 ning lõiget 3, § 86, § 87 punkti 4, §-sid 90–106, 113¹–113³, § 117 lõike 1 punkte 1, 2 ja 7 ning lõikeid 2, 3 ja 5, §-sid 118 ja 120.

(9) Vaidlustuskomisjoni liige ei või lisaks teenistusele vaidlustuskomisjonis töötada mujal kui õppe- või teadustööl.

(10) Vaidlustuskomisjoni töötingimused, sealhulgas tööruumid ja tehnilise teenindamise tagab Rahandusministeerium.

(11) Vaidlustuskomisjoni halduskulud ja vaidlustusmenetlusega seotud kulud, sealhulgas vaidlustuskomisjoni liikmete töötasu kaetakse riigieelarvest Rahandusministeeriumile selleks eraldatud vahenditest.

(12) Vaidlustuskomisjoni põhimääruse [kinnitab rahandusminister](#).

§ 120. Taandamine

(1) Vaidlustuskomisjoni liige ei või vaidlustust läbi vaadata ja peab ennast vaidlustuse läbivaatamiselt taandama, kui esineb asjaolu, mis annab alust kahelda tema erapooletuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu esinemist eeldatakse juhul, kui vaidlustust läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige on menetlusosalise või tema seadusliku esindaja:

- 1) alaneja või üleneja sugulane;
- 2) õde, poolõde, vend, poolvend või isik, kes on või on olnud abielus vaidlustuse poole või tema esindaja õe, poolõe, venna või poolvennaga;
- 3) võõras- või kasuvanem, võõras- või kasulaps;
- 4) lapsendaja või lapsendatu;
- 5) abikaasa, elukaaslane, samuti abikaasa või elukaaslase õde, vend või otseliinis sugulane, sealhulgas pärast abielu või püsiva kooselu lõppemist.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatule peab vaidlustuskomisjoni liige ennast vaidlustuse läbivaatamisest taandama:

- 1) asjas, milles ta on ise menetlusosaline või isik, kelle vastu võib esitada menetlusest tulenevalt nõude;
- 2) asjas, milles ta on või on olnud menetlusosalise esindaja või nõustaja või milles ta osales või milles tal oli õigus osaleda menetlusosalise seadusliku esindajana;
- 3) asjas, milles ta on andnud arvamuse eksperdina.

(4) Menetlusosaline võib käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul nõuda vaidlustust läbivaatava vaidlustuskomisjoni liikme taandamist.

(5) Taandusavalduse vaatab läbi vaidlustust läbivaatav vaidlustuskomisjoni liige või vaidlustuskomisjoni koosseis ja teeb vastava otsuse.

(6) Kui taandusavaldus rahuldatakse, määrab juhataja uue vaidlustust läbivaatava vaidlustuskomisjoni liikme või vaidlustuskomisjoni koosseisu.

(7) Kui vaidlustuskomisjoni koosseisu liikme asendamine või uue vaidlustust läbivaatava vaidlustuskomisjoni liikme määramine istungil ei ole võimalik, lükatakse istung edasi ja määratakse istungi uus toimumise aeg ja koht.

2. jagu Vaidlustamise käik

§ 121. Vaidlustuse ja kahju hüvitamise taotluse esitamine

(1) Vaidlustus peab olema laekunud vaidlustuskomisjonile seitsme tööpäeva jooksul arvates päevast, mil vaidlustaja sai teada või pidi teada saada oma õiguste rikkumisest või huvide kahjustamisest, kuid mitte pärast hankelepingu sõlmimist. Vaidlustus hanke alusdokumendi peale peab olema laekunud hiljemalt kolm tööpäeva enne hankemenetluses osalemise taotluste, pakkumuste, ideekavandite või kontsessioonitaotluste esitamise tähtpäeva.

(1¹) Käesoleva seaduse § 117 lõike 2¹ punktis 1 sätestatud alusel esitatud vaidlustus peab olema vaidlustuskomisjonile laekunud seitsme tööpäeva jooksul arvates vabatahtliku teate avaldamisest registris. [\[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010\]](#)

(1²) Käesoleva seaduse § 117 lõike 2¹ punktis 2 sätestatud alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile 30 päeva jooksul arvates riigihanke aruande avaldamisest registris. [\[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010\]](#)

(1³) Käesoleva seaduse § 117 lõike 2¹ punktis 3 sätestatud alusel võib esitada vaidlustuse vaidlustuskomisjonile kuue kuu jooksul arvates hankelepingu sõlmimisest.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(2) Vaidlustus esitatakse vaidlustuskomisjonile kirjalikult ja selles peab sisalduma:

- 1) vaidlustaja nimi, aadress ja muud kontaktandmed;
- 2) hankija nimi, aadress ja muud kontaktandmed;
- 3) vaidlustuse ese, selle vastuolu käesoleva seaduse sätetega ja põhjused, miks vaidlustaja peab seda oma õigusi rikkuvaks või huve kahjustavaks;
- 4) vaidlustaja selgelt väljendatud taotlus;
- 5) vaidlustusele lisatud dokumentide loetelu.

(3) Vaidlustaja lisab vaidlustusele tema käsutuses oleva teabe hankemenetluse kohta, millega seoses vaidlustus esitatakse.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4) Vaidlustus ja sellele lisatud dokumendid esitatakse eesti keeles.

(5) Kahju hüvitamise taotluse võib vaidlustuskomisjonile esitada ühe aasta jooksul hankelepingu sõlmimisest arvates. Kahju hüvitamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi mõistliku aja jooksul, muus osas kohaldatakse kahju hüvitamise taotluse läbivaatamisele vaidlustuse läbivaatamise kohta sätestatud.

(6) Vaidlustuskomisjon hindab hankija otsuse, toimingu või hanke alusdokumendi õiguspärasust ainult vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse läbivaatamise käigus.

§ 122. Vaidlustusmenetluse alustamine

(1) Vaidlustuskomisjon hindab ühe tööpäeva jooksul vaidlustuse saamisest arvates selle vastavust käesolevas peatükis sätestatud nõuetele.

(2) Kui vaidlustuskomisjon leiab, et vaidlustuses on kõrvaldatavaid puudusi, annab ta vaidlustajale puuduste kõrvaldamiseks kahe tööpäevase tähtaja.

(3) Vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata ja tagastab selle oma otsusega vaidlustajale, kui:

- 1) vaidlustus ei ole esitatud tähtaegselt;
- 2) vaidlustaja ei ole määratud tähtaja jooksul kõrvaldanud vaidlustuses esinevaid puudusi;
- 3) samas asjas on juba tehtud otsus vaidlustuskomisjonis või kohtus;
- 4) vaidlustatud hankemenetluse või otsuse kohta on tehtud käesoleva seaduse § 108 lõikes 1 või 2 nimetatud otsus või ettekirjutus;
- 5) hankija on tunnistanud vaidlustatud hankemenetluse või otsuse kehtetuks või õigusrikkumine on kõrvaldatud;
- 6) vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(4) Kui vaidlustuskomisjonile esitatud vaidlustus või vaidlustusele lisatud dokumendid ei ole eestikeelsed, võib vaidlustuskomisjon lugeda selle käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud puuduseks ja nõuda vaidlustuse või vaidlustusele lisatud dokumentide tõlget. Kui vaidlustusele lisatud dokumentide tõlget tähtpäevaks ei esitata, võib vaidlustuskomisjon jätta vaidlustusele lisatud dokumendid tähelepanuta.

(5) Vaidlustuskomisjon kaasab vaidlustuse läbivaatamisse ka iga hankemenetluses osaleva või osalemisest huvitatud isiku, kelle õiguste üle vaidlustuse läbivaatamise käigus võidakse otsustada (edaspidi *kolmas isik*). Kolmandat isikut ei pea kaasama, kui vaidlustus esitatakse hanke alusdokumendi peale ja vaidlustusest ei selgu, millise kolmanda isiku huve see võib puudutada.

§ 123. Hankemenetluse peatamine

(1) Vaidlustuse saamisel, milles puuduvad käesoleva seaduse § 122 lõikes 3 nimetatud alused selle läbi vaatamata jätmiseks, teatab vaidlustuskomisjon viivitamata hankijale ja kolmandale isikule vaidlustuse esitamisest ja edastab neile vaidlustuse koopia.

(2) Kui vaidlustuskomisjon määrab vaidlustajale tähtaja vaidlustuses esinevate puuduste kõrvaldamiseks, teatab ta hankijale vaidlustuse esitamisest ning edastab talle pärast puuduste kõrvaldamist vaidlustuskomisjonile esitatud vaidlustuse koopia. Kui vaidlustuskomisjon jätab vaidlustuse läbi vaatamata käesoleva seaduse § 122 lõike 3 punkti 2 alusel, teatab vaidlustuskomisjon sellest viivitamata hankijale.

(3) Vaidlustuskomisjon võib vaidlustaja põhjendatud taotluse alusel teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise peatamise kohta, võttes arvesse peatamisest tulenevaid võimalikke tagajärgi kõigile huvidele, mida võidakse kahjustada. Hankemenetluse,

ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise peatamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi kolme tööpäeva jooksul vastava taotluse saamisest arvates. Vaidlustuskomisjon võib hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise peatamise üle otsustamiseks nõuda menetlusosaliste seisukohti, mille nad on kohustatud andma ühe tööpäeva jooksul.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3¹) Vaidlustuskomisjon võib menetlusosalise taotluse alusel või omal algatusel hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni peatamise kohta tehtud otsuse igas vaidlustusmenetluse staadiumis kehtetuks tunnistada.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3²) Vaidlustuskomisjon võib hankija põhjendatud taotluse alusel, juhul kui vaidlustatakse hankija otsust pakkumuse edukaks tunnistamise kohta, teha igas vaidlustusmenetluse staadiumis otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta, kui oluline avalik huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu sõlmimata jätmise korral, kaalub üles vaidlustuse esitaja õiguste võimaliku kahjustamise. Hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise taotluse vaatab vaidlustuskomisjon läbi viie tööpäeva jooksul selle saamisest arvates. Vaidlustuskomisjon võib käesolevas lõikes nimetatud taotluse läbivaatamisel nõuda menetlusosaliste seisukohti, mille nad on kohustatud andma kahe tööpäeva jooksul.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3³) Kui vaidlustuskomisjon on käesoleva paragrahvi lõike 3² alusel teinud otsuse hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta ja vaidlustusmenetlus pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse üle lõpeb käesoleva seaduse § 126 lõike 1 punkti 1, 3 või 5 alusel ning hankija pole vaidlustusmenetluse lõppemise ajaks hankelepingut sõlminud, kaotab vaidlustuskomisjoni otsus hankelepingu sõlmimiseks nõustumuse andmise lubamise kohta vaidlustusmenetluse lõppedes kehtivuse.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3⁴) [Kehtetu -RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

(4) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud teate saamist, kuid enne käesoleva seaduse §-s 128 nimetatud tingimuse saabumist sõlmitud hankeleping on tühine. Kui vaidlustuskomisjon on peatanud hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise ning pakkumuste, taotluste, ideekavandite või kontsessioonitaotluste esitamise tähtpäev saabub vaidlustusmenetluse ajal, on hankijal kohustus pikendada pakkumuste, taotluste, ideekavandite või kontsessioonitaotluste esitamise tähtaega mõistliku aja võrra. Hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise peatamise korral on hankijal kohustus teha pakkujatele vastavalt § 45 lõikes 2 sätestatule ettepanek esitatud pakkumuste, ideekavandite või kontsessioonitaotluste jõusoleku tähtaja pikendamiseks.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(5) Kui vaidlustuskomisjon on peatanud hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise või tunnistanud peatamise otsuse kehtetuks, teavitab hankija viivitamata sellest kõiki hankemenetluses osalemisest huvitatud isikuid, pakkujaid või taotlejaid, lähtudes käesoleva seaduse § 55 lõikes 1 sätestatust.
[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 124. Vaidlustuse läbivaatamise korraldamine

(1) Hankija esitab vaidlustusele kirjaliku vastuse kahe tööpäeva jooksul arvates vaidlustuse koopia saamisest vaidlustuskomisjonilt, lisades sellele kõik vaidlustuse lahendamiseks vajalikud dokumendid, mida vaidlustuskomisjon nõuab. Kirjalikus vastuses võib hankija teha vaidlustuse lahendamise ettepaneku. Kui käesoleva seaduse § 122 lõike 5 alusel on vaidlustuse läbivaatamise kaasatud kolmas isik, esitab ka kolmas isik vaidlustusele kirjaliku vastuse kahe tööpäeva jooksul arvates vaidlustuse koopia saamisest vaidlustuskomisjonilt, lisades sellele kõik vaidlustuse lahendamiseks vajalikud dokumendid.

(2) Vaidlustuskomisjon edastab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kirjaliku vastuse koopia ühe tööpäeva jooksul teistele menetlusosalistele.

(3) Vaidlustuskomisjon võib nõuda vaidlustajalt, hankijalt ning kolmandalt isikult enne vaidlustuse läbivaatamist kirjalikku seletust vaidlustatava hanke alusdokumendi või otsuse sisu kohta. Vaidlustaja, hankija ja kolmas isik on kohustatud esitama kirjaliku seletuse vaidlustuskomisjonile kahe tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonilt sellekohase nõudmise saamisest arvates.

(4) Vaidlustusmenetluses on menetlusosalisel õigus tutvuda vaidlustusmenetluses esitatud dokumentidega, arvestades käesoleva seaduse § 43 lõikes 4 sätestatut.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

§ 125. Vaidlustuse läbivaatamine

(1) Vaidlustuse vaatab läbi kas ainuisikuliselt vaidlustuskomisjoni liige või vähemalt kolmeliikmeline koosseis, kui vaidlustuse lahendamine kollegiaalselt on juhataja arvates oluline seaduse ühetaolise kohaldamise seisukohast.

(2) Vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kas esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses või korraldab seitsme tööpäeva jooksul vaidlustuskomisjonile puudusteta vaidlustuse laekumise päevast arvates vaidlustuse läbivaatamise avalikul istungil vaidlustaja, hankija ja kolmanda isiku osavõtul. Vaidlustuskomisjon korraldab vaidlustuse läbivaatamise avalikul istungil juhul, kui vähemalt üks vaidlustusmenetluse osalistest seda nõuab või kui vaidlustuskomisjon peab seda vaidlustuse lahendamiseks vajalikuks.

(3) Vaidlustuskomisjon teatab hankijale, vaidlustajale ja kolmandale isikule istungi toimumise aja ja koha vähemalt kolm tööpäeva enne istungi toimumist.

(4) Kui hankija või kolmas isik ei ilmu istungile, vaatab vaidlustuskomisjon vaidlustuse istungil läbi ilma hankija või kolmanda isiku osavõtuta. Vaidlustaja istungile ilmumata jäämise korral jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse läbi vaatamata, tagastab selle oma otsusega vaidlustajale ja teatab sellest viivitamata hankijale.

(5) Vaidlustuskomisjon võib vajaduse korral korraldada täiendava istungi, millest teatatakse hankijale, vaidlustajale ja kolmandale isikule kas eelmisel istungil või käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud korras.

(6) Asjaajamine vaidlustusmenetluses ja vaidlustuse läbivaatamine toimub eesti keeles. Pooltel ja kolmandal isikul, kes ei saa eesti keelest aru, on õigus anda seletusi ja esineda vaidlustuse läbivaatamisel tõlgi või eesti keelt oskava esindaja vahendusel. Tõlgi kaasamise ja tõlgitasu maksmise kohustus on tõlki vajaval isikul.

(7) Eesti keelt mitteoskava vaidlustaja ilmumisel istungile ilma tõlgita või eesti keelt oskava esindajata loetakse vaidlustaja istungile ilmumata jäämiseks käesoleva paragrahvi lõike 4 tähenduses.

(8) Vaidlustuskomisjon võib kaasata vaidlustuse läbivaatamisele eksperte. Ekspert võib esitada oma arvamuse kirjalikult või suuliselt istungil.

(9) Eksperti tasu aluseks on riigiteenistujate palgaastmestiku kõrgeima astme palgamääradele vastava tunnitasu kolmekordne määr.

(10) Vaidlustuse läbivaatamise käigus asjaolu ilmnemisel, mis võib tuua kaasa hankemenetluse kehtetuks tunnistamise otsuse või ettekirjutuse tegemise Rahandusministeeriumi poolt § 108 lõikes 1 või 2 sätestatud alusel, teavitab vaidlustuskomisjon viivitamata Rahandusministeeriumi ning peatab vaidlustuse läbivaatamise kuni Rahandusministeeriumi poolt järelevalve teostamise lõppemiseni.

§ 126. Vaidlustusmenetluse lõppemine

(1) Vaidlustusmenetlus lõpeb:

- 1) vaidlustuse lahendamiselega kokkuleppel;
- 2) vaidlustusest loobumisega vaidlustaja poolt;
- 3) vaidlustuse põhjendatuks tunnistamisega hankija poolt;
- 4) vaidlustuskomisjoni otsusega jätta vaidlustus või kahju hüvitamise taotlus rahuldamata;
- 5) vaidlustuskomisjoni otsusega rahuldada vaidlustus osaliselt või täielikult, tunnistades kehtetuks hankija tehtud hankemenetlusega seotud käesoleva seadusega vastuolus olev otsus või kohustades hankijat viima hanke alusdokument vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetele;
- 6) vaidlustuskomisjoni otsusega rahuldada osaliselt või täielikult taotlus mõista hankijalt vaidlustaja kasuks välja hüvitus hankija õigusvastase otsuse, toiminguga või hanke alusdokumendi tõttu tekkinud kahju hüvitamiseks;
- 7) vaidlustuskomisjoni otsusega lõpetada vaidlustusmenetlus pärast Rahandusministeeriumi poolt käesoleva seaduse § 108 lõikes 1, 2 või 7 nimetatud otsuse või ettekirjutuse tegemist.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

(1¹) Käesoleva seaduse § 117 lõike 2¹ punktis 1 sätestatud alusel esitatud vaidlustuse rahuldamisel keelab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankelepingu sõlmimise.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(1²) Käesoleva seaduse § 117 lõike 2¹ punktis 2 või 3 sätestatud alusel esitatud vaidlustuse rahuldamisel võib vaidlustuskomisjon oma otsusega:

- 1) tuvastada hankelepingu tühisuse käesoleva seaduse § 69 lõigetes 1¹ ja 1² sätestatud alustel või
- 2) jätta hankelepingu jõusse, lühendades hankelepingu tähtaega, kui on tuvastatud hankelepingu tühisuse asjaolude olemasolu käesoleva seaduse § 69 lõigetes 1¹ ja 1² sätestatud alustel. Otsuse tegemisel võetakse arvesse olulist avalikku huvi, mida võidakse kahjustada hankelepingu tühisuse korral.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(1³) Käesoleva seaduse tähenduses ei ole olulise avaliku huviga seotud põhjusteks asjaomase hankelepinguga otseselt seotud majanduslikud huvid. Hankelepinguga otseselt seotud majanduslike huvide hulka kuuluvad muu hulgas hankelepingu täitmise edasilükkumisest, uue hankemenetluse alustamisest, hankelepingut täitva pakkuja vahetamisest tulenevad kulud ja hankelepingu tühisusest tulenevate õiguslike kohustuste kulud. Majanduslikke

huve võib pidada olulise avaliku huviga seotud põhjuseks üksnes siis, kui erandlikel juhtudel kaasneksid hankelepingu tühisuse tuvastamisega ebaproportsionaalsed tagajärjed.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(2) Vaidlustusmenetluse lõppemine vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktile 1, 2 või 3 vormistatakse vaidlustuskomisjoni otsusega. Kui sõlmitakse kokkulepe, loobutakse vaidlustusest või tunnistatakse vaidlustus põhjendatuks istungil, vormistatakse vaidlustusmenetluse lõppemine kirjaliku protokolliga.
[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(3) Kui vaidlustaja loobub vaidlustusest enne selle läbivaatamist avalikul istungil või otsuse tegemist kirjalikus menetluses, lõpetab vaidlustuskomisjon oma otsusega menetluse ja teatab sellest kohe hankijale.

(4) Vaidlustusmenetluse lõppemine vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktile 4, 5 või 6 vormistatakse vaidlustuskomisjoni motiveeritud otsusega.

(5) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1, 2, 3 või 7 alusel vaidlustuskomisjon hanke alusdokumendi, hankija otsuse või toiminguga õiguspärasust ei hinda.

(6) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 või 7 alusel või lõike 1 punktis 5 nimetatud vaidlustuse või punktis 6 nimetatud kahju hüvitamise taotluse täieliku rahuldamisega mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja tema poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu täies ulatuses ja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu vajalikus ja põhjendatud ulatuses. Vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse osalise rahuldamise korral mõistab vaidlustuskomisjon riigilõivu ja eksperditasu hankijalt välja proportsionaalselt vaidlustuse või kahju hüvitamise taotluse rahuldamisega. Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 2 või 4 alusel mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega vaidlustajalt hankija või kolmanda isiku kasuks välja nende poolt vaidlustusmenetluses tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu vajalikus ja põhjendatud ulatuses.

§ 127. Otsuse teatavaks tegemine, jõustumine ja toime

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(1) Vaidlustuskomisjoni otsus, millega vaidlustus sisuliselt lahendatakse, tehakse avalikult teatavaks vaidlustuskomisjoni kantseleis kümne tööpäeva jooksul arvates vaidlustuse läbivaatamise lõppemisest istungil. Istungi lõpetamisel teatab vaidlustuskomisjon otsuse teatavaks tegemise aja.

(2) Kui vaidlustuskomisjon vaatab vaidlustuse läbi kirjalikus menetluses, tehakse otsus, millega vaidlustus sisuliselt lahendatakse, avalikult teatavaks kümne tööpäeva jooksul arvates puudusteta vaidlustuse laekumisest vaidlustuskomisjonile.

(3) Kui vaidlustuskomisjon on kaasanud vaidlustuse läbivaatamisele eksperdi käesoleva seaduse § 125 lõike 8 alusel või pöördunud Euroopa Kohtu poole asjas eelotsuse saamiseks ja seetõttu ei ole võimalik teha otsust käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaja jooksul, tehakse vaidlustuskomisjoni otsus, millega vaidlustus sisuliselt lahendatakse, teatavaks kümne tööpäeva jooksul ekspertarvamuse või eelotsuse saamisest arvates.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel teatab vaidlustuskomisjon menetlusosalistele otsuse teatavaks tegemise aja vähemalt kolm tööpäeva enne otsuse teatavaks tegemist.

(4¹) Vaidlustuskomisjoni otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui kumbki pool ega kolmas isik ei esitanud kaebust halduskohtusse. Vaidlustuskomisjoni otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga. Kohus on asja lahendamisel seotud vaidlustuskomisjoni otsusega selle vaidlustamata osas.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(4²) Vaidlustuskomisjoni otsus hankemenetluse, ideekonkursi või ehitustööde kontsessiooni andmise peatamise, peatamata jätmise või peatamise kehtetuks tunnistamise kohta jõustub selle teatavaks tegemisest arvates.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

(5) Vaidlustuse rahuldamisel on vaidlustuskomisjoni otsus hankijale täitmiseks kohustuslik. Hankija on kohustatud viima kõik oma hankemenetluse käigus tehtud otsused kooskõlla vaidlustuskomisjoni jõustunud otsusega. Hankija sõlmitud hankeleping, mis on vastuolus vaidlustuskomisjoni otsusega, on tühine.

§ 128. Riigihanke jätkamine

(1) Hankija ei või jätkata peatatud riigihanget enne 14 päeva möödumist käesoleva seaduse § 126 lõike 1 punktis 4 või 5 nimetatud vaidlustuskomisjoni otsuse teatavaks tegemisest.

(2) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne 14 päeva möödumist käesoleva seaduse § 126 lõike 1 punktis 4 või 5 nimetatud vaidlustuskomisjoni otsuse teatavaks tegemisest.

(3) Vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatamata alustel või vaidlustuse läbivaatamata jätmisel ja tagastamisel käesoleva seaduse § 122 lõike 3 või § 125 lõike 4 alusel ei või hankija

anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustusmenetluse lõppemise või vaidlustuse läbi vaatamata jätmise ja tagastamise otsuse teatavaks tegemisest.

(4) Hankija ei või anda nõustumust hankelepingu sõlmimiseks enne seitsme päeva möödumist vaidlustuskomisjoni otsuse tegemisest, millega vaidlustuskomisjon lubas hankijal anda nõustumuse hankelepingu sõlmimiseks.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 129. Kahju hüvitamise taotlus

(1) Riigihanke korraldamisel, samuti hankelepingu sõlmimisega või muutmisega hankija poolt tekitatud kahju hüvitamiseks võib esitada taotluse hankijale riigivastutuse seaduses sätestatud korras, taotluse vaidlustuskomisjonile käesolevas seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule.

(2) Taotlus vaidlustuskomisjoni poolt tekitatud kahju hüvitamiseks esitatakse Rahandusministeeriumile.

(3) Kui hankija, vaidlustuskomisjon või Rahandusministeerium jätab kahju hüvitamise taotluse rahuldamata või tähtaegselt lahendamata või kui kannatanu ei nõustu hüvitise suuruse või viisiga, võib kannatanu 30 päeva jooksul esitada halduskohtule kaebuse hüvitise väljamõistmiseks.

[RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

8. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 130. Hankijate määratlemine

Käesoleva seaduse jõustumise hetkeks asutatud ja tegutsevad käesoleva seaduse § 10 lõikes 2 sätestatud tunnustele vastavad isikud määratlevad enda staatuse lõikes 2 sätestatud tunnuste suhtes ühe kuu jooksul alates käesoleva seaduse jõustumisest ning teavitavad sellest viivitamata Rahandusministeeriumi.

§ 131. Alustatud pakkumismenetluste lõpetamine, esitatud vaidlustuste lahendamine ning seaduse alusel kehtestatud õigusaktide kehtivus

(1) Riigihanke pakkumismenetlused, mida alustati enne käesoleva seaduse jõustumist, viiakse lõpuni, lähtudes riigihangete seaduses sätestatud nõuetest, välja arvatud riigihangete seaduse §-s 20 sätestatud kohustus esitada riigihanke deklaratsioon. Nimetatud riigihanke pakkumismenetluse lõppedes on ostjal kohustus esitada registrile riigihanke aruanne käesoleva seaduse §-s 37 sätestatud korras.

(2) Ideekonkursid, mida alustati enne käesoleva seaduse jõustumist, viiakse lõpuni, lähtudes riigihangete seaduses sätestatud nõuetest, välja arvatud riigihangete seaduse §-s 20 sätestatud kohustus esitada ideekonkursi deklaratsioon. Nimetatud ideekonkursi lõppedes on ostjal kohustus esitada registrile ideekonkursi tulemused käesoleva seaduse § 80 lõikes 7 sätestatud korras.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud riigihanke pakkumismenetlustes esitatakse vaidlustused ja vaidlustuskomisjon vaatab need läbi, lähtudes riigihangete seaduses sätestatud nõuetest.

(4) Riigihangete seaduse § 36¹ lõike 1 alusel kehtestatud õigusakt kehtib kuni selle kehtetuks tunnistamiseni või käesoleva seaduse § 42 lõike 5 alusel õigusakti kehtestamiseni Vabariigi Valitsuse poolt.

§ 131¹. Alustatud hankemenetluste lõpetamine ja esitatud vaidlustuste lahendamine

(1) Hankemenetlused, mida alustati enne 2010. aasta 1. juulit, viiakse lõpuni, lähtudes käesoleva seaduse 2010. aasta 1. juulini kehtinud redaktsioonis sätestatud nõuetest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankemenetlustes esitatakse vaidlustused ja vaidlustuskomisjon vaatab need läbi, lähtudes käesoleva seaduse 2010. aasta 1. juulini kehtinud redaktsioonis kehtestatud menetluskorras.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

§ 131². Alustatud hankemenetluste lõpetamine ja esitatud vaidlustuste lahendamine

(1) Hankemenetlused, mida alustati enne 2011. aasta 1. jaanuari, viiakse lõpuni, lähtudes käesoleva seaduse 2011. aasta 1. jaanuarini kehtinud redaktsioonis sätestatud nõuetest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankemenetlustes esitatakse vaidlustused ja vaidlustuskomisjon vaatab need läbi, lähtudes käesoleva seaduse 2011. aasta 1. jaanuarini kehtinud redaktsioonis kehtestatud menetluskorrast.

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.01.2011]

§ 131³. Alustatud hankemenetluste lõpetamine ja esitatud vaidlustuste lahendamine

(1) Hankemenetlused, mida alustati enne 2012. aasta 1. jaanuari, viiakse lõpuni, lähtudes käesoleva seaduse 2012. aasta 1. jaanuarini kehtinud redaktsioonis sätestatud nõuetest.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hankemenetlustes esitatakse vaidlustused ja vaidlustuskomisjon vaatab need läbi, lähtudes käesoleva seaduse 2012. aasta 1. jaanuarini kehtinud redaktsioonis kehtestatud menetluskorrast.

[RT I, 31.12.2010, 2- jõust. 01.01.2012]

§ 132. Erisused Eesti Panga teostatavate riigihangete korral

Eesti Panga teostatavate riigihangete korral ei rakendata käesoleva seaduse § 107 punktis 3, §-s 108 ja §-des 117–129 sätestatud.

§ 133. [Kehtetu -RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

§ 134.–§ 148.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 149. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2007. aasta 1. mail.

(2) Käesoleva seaduse § 8, § 31 lõige 8, § 51 ja § 55 lõiked 5 ja 6 jõustuvad 2009. aasta 1. detsembril.

[RT I 2008, 14, 92- jõust. 28.03.2008]

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/17/EÜ, millega kooskõlastatakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate ostjate hankemenetlused (ELT L 134, 30.04.2004, lk 1–113), viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2083/2005 (ELT L 333, 20.12.2005, lk 28–29);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/18/EÜ ehitustööde riigihanketingute, asjade riigihanketingute ja teenuste riigihanketingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, 30.04.2004, lk 114–240), viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 2083/2005 (ELT L 333, 20.12.2005, lk 28–29);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 89/665/EÜ riiklike tarne ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohaldamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 33–35), viimati muudetud direktiiviga 92/50/EMÜ (EÜT L 209, 24.07.1992, lk 1–24);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 92/13/EMÜ veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 76, 23.03.1992, lk 14–20);

komisjoni direktiiv 2005/51/EÜ, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/17/EEÜ XX lisa ja direktiivi 2004/18/EÜ VIII lisa riigihangete kohta (ELT L 257, 01.10.2005, lk 127–128);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2007/66/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiive 89/665/EMÜ ja 92/13/EMÜ riigihanketingute sõlmimise läbivaatamise korra tõhustamise osas (ELT L 335, 20.12.2007, lk 31–46).

[RT I 2010, 20, 102- jõust. 01.07.2010]

Lisa 1 [Kehtetu - RT I, 31.12.2010, 2 - jõust. 01.01.2011]

Lisa 2 [Kehtetu - RT I, 31.12.2010, 2 - jõust. 01.01.2011]

Lisa 3 Riigihangete seaduse § 4 lõikes 5 viidatud teenused

Lisa 4 Riigihangete seaduse §-s 103.4 sätestatud korras tellitavad teenused